

KNJIŽNICA GROSUPLJE
ADAMIČEVA 15

1200 GROSUPLJE
Grosuplje (centrala)
sP 908
KLASJE
2004
352(497.4 Ivančna Gorica)
120040157,6

OBČINA IVANČNA GORICA
POŠTINA PLAČANA PRI
1295 IVANČNA GORICA

KNJIŽNICA GROSUPLJE

KLASJE

Časopis prebivalcev občine Ivančna Gorica
Številka 6 letnik 10 julij 2004

LaMaS
RAČUNALNIŠKI INŽENIRING d.o.o.
Sokolska ulica 5, 1295 Ivančna Gorica
TEL: 01/7869-040 FAX: 01/7869-045

POPOLNA PONUDBA
Računalniki, tiskalniki, komponente...
Programi za podjetja in sam. podjetnike...
...za računovodstvo in trgovino
<http://www.lamas.si> e-mail: lamas@lamas.si

ŠENTVIŠKI TABOR PEVSKIH ZBOROV

str. 3

**OTVORITEV POMNIKA VODE
V CENTRU IVANČNE GORICE** str. 8

Vsem bralkam in bralcem
Klasja želimo dolgo, vroče
poletje ter prijetne
dopustniške dni.

Na dopust gre tudi naša ekipa, tako da bo naslednja številka izšla v začetku septembra.
Prispevke za septembrsko številko sprejemamo do 20. avgusta.

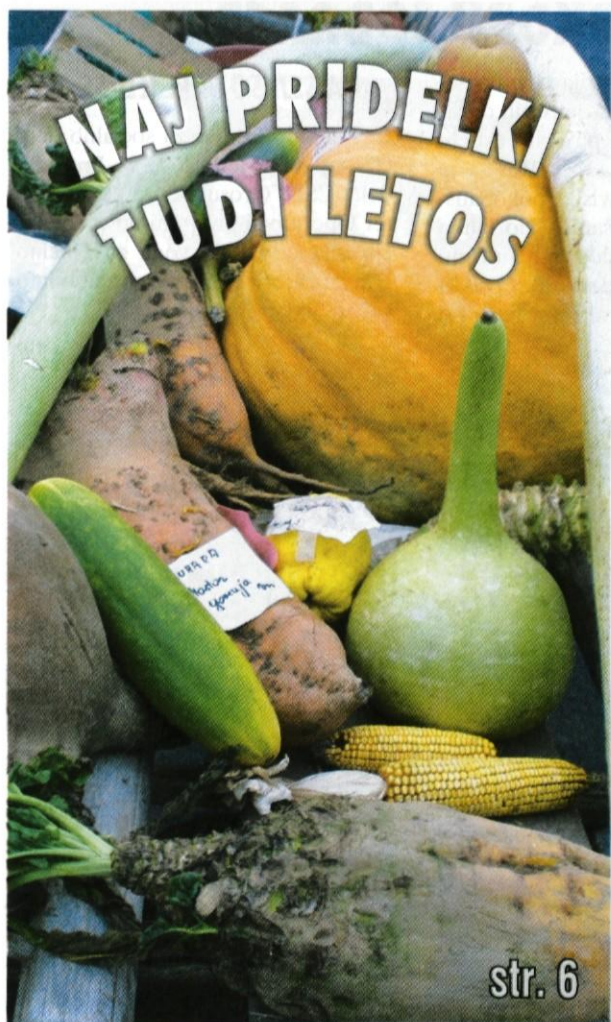

NA MULJAVI SO TIHOTAPILI str. 24

PRAZNIK DRŽAVNOSTI NA POLŽEVEM

str. 3

**NAJPRIDELKI
TUDI LETOS**

str. 6

Sprejet odlok o industrijsko-obrtnih conah v Občini str. 2

Gospodarska finančna pomoč str. 4

Na Lučarjevem Kalu spet kosili str. 8

Kozel Lisec začinjen po Koroško str. 22

Intervju z dr. Mihaelom Glavanom str. 23

Intervju z Marjanom Potokarjem str. 26

INTERALTA
EVROPSKO OKNO V SLOVENSKI DOM
Pe Novo mesto, tel.: 041/846 034
Interalta d.o.o., Stegne 21c, Ljubljana
tel.: 01/511 16 24, fax: 01/511 15 43
**Okna Interalta omogočajo
višjo kulturo bivanja!**
www.interalta.si

SENČILA OVEN
IZDELAVA IN MONTAŽA
- ZALUZIJE
- ROLETE
- KOMARNIKI
- ROLO
- PLISE ZAVESE
- TENDE
- LAMELNE ZAVESE
Tomaž Oven s.p. Pot v resje 1 GSM: 031/679-079
1295 IVANČNA GORICA Tel./fax: 01/7878-266

IGUČELJ
PVC OKNA
IGNAC IGUČELJ s.p.
Stična 102,
Ivančna Gorica
tel./fax: 01/7878 535
gsm: 041/757 055

IZKAZANA NAMERA ZA GRADNJO DOMA ZA STAREJŠE OBČANE

17. junija je bila 14. seja Občinskega sveta občine Ivančna Gorica. Navkljub obsežnemu dnevnemu redu, je bila presenetljivo kratka, saj se je končala še pred nočjo. Obravnavane točke so bile kratke, a vendar argumentirane z različnih strani.

BIVŠA TOVARNA ISKRA V VIŠNJI GORI PONOVO FUNKCIONALNA

Takoj na začetku seje sta bili z dnevnega reda umaknjeni točki Poročilo Centra za socialno delo Grosuplje za leto 2003 in Program dela Centra za socialno delo Grosuplje za leto 2004, zaradi opravične odsotnosti poročevalca, direktorja Centra Bojana Puclja. Namesto tega je občinski svet obravnaval prošnjo krajevne skupnosti Višnja Gora za soglasje za najem poslovnega prostora na Grintovcu 30 (bivša Tovarna Iskra), in sicer novemu najemniku – podjetju Elvez d.o.o., katerega direktor je Borut Petrič. Občinski svetniki so se strinjali s tem predlogom, s pripombo, da pogodba ne velja za parcelo št. 290, ki predstavlja pot, katero uporabljajo tudi bližnji stanovalci.

VPRAŠANJA IN POBUDE

Na prejšnji seji so se dogovorili, da bo točka »vprašanja in predlogi« predstavljena na začetek seje, takoj po sprejemu zapisnika. Tako so sledila različna vprašanja in pobude: Kaj predstavlja spomenik pred banko v Ivančni Gorici, kako in zakaj je bil postavljen? Ali bi bilo treba pošiljati vabila za seje občinskega sveta tudi predsednikom krajevnih skupnosti? V občini je ogromno podrtih ali ukradenih znakov – ali se bo to uredilo? Govorili so tudi o zaščiti simbola občine Ivančna Gorica – miljnika.

Odgovarjal je župan Jernej Lampret. Najprej je vse svetnice in svetnike pozval k udeležbi na številnih prireditvah, ki so v občini, nato pa je predstavil nekaj podatkov glede spomenika. Idejni oče za Pomnik vode v tej obliki je bil Leopold Sever, pobudnik za postavitev (o tem smo že pisali v prejšnjih številkah Klasja) pa je bilo

Turistično društvo Ivančna Gorica, ki letos praznuje štiridesetletnico delovanja; pri izgradnji sta sodelovali Občina in Krajevna skupnost Ivančna Gorica. Tako je bil Pomnik vode postavljen ob pomembnih krajevnih jubilejih: desetletnici Občine Ivančna Gorica, petdesetletnici Livarja d.d. in ob času vstopa Slovenije v Evropsko unijo. Spomenik ima vzgojno vlogo, tako za otroke kot za odrasle, saj predstavlja opomnik, da je voda dragocena in zelo pomembna za naše preživetje. Stroški postavitve so približno 8 milijonov, finančno pa so veliko pomagali tudi sponzorji. Tudi glede miljnika je župan svetnikom zagotovil, da se bo nekaj storilo za njegovo zaščito.

JAVNO KOMUNALNO PODJETJE GROSUPLJE

Kot četrta točka je sledilo sprejetje Odloka o ustanovitvi skupnega organa v Javnem komunalnem podjetju Grosuplje. Po burni razpravi je bil Odluk sprejet z dodatnim členom, da mora JKP Grosuplje vsaj enkrat letno seznaniti občinski svet s svojim delom. Svetniki so imeli veliko pripomb; predvsem so menili, da sprejetje takšnega odloka pomeni prenos pooblastil z občinskega sveta na določeno osebo, v tem primeru na župana. Nekateri svetniki pa so glasovali ZA samo zato, ker je bil tak odlok sprejet že v občinah Grosuplje in Dobrepolje.

Sledilo je tudi vprašanje direktorju JKP Grosuplje Janezu Skarlovniku, zakaj je treba plačevati takse za storitve, ki jih JKP Grosuplje ne opravlja. Gre predvsem za tiste občane, ki

niso priključeni na kanalizacijo, ampak imajo še vedno greznice. Zakaj morajo plačevati takso za nekaj, česar ne koristijo? Direktor JKP Grosuplje je pojasnil, da obstajata dve ekološki taksi: republiška (plačujejo jo vsi, ki so ali pa niso priključeni na čistilno napravo) in občinska ekološka taksa (zaradi onesnaževanja voda), katero pa plačujejo vsi. Sredstva obeh taks se vračajo v občinski proračun in naj bi bila uporabljena za izgradnjo kanalizacije; s tem denarjem ne morejo plačevati čiščenja greznic.

ODBOR ZA MALO GOSPODARSTVO

Poročilo Odbora za razvoj malega gospodarstva občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica za leto 2003 je predstavil predsednik Jože Košak, ki je povedal, da se zmanjšuje zanimanje za ta sredstva. V letošnjem letu so se prijavi samo štirje prosilci. Ta odbor deluje že osmo leto brez sprememb in bo treba razmišljati o bolj ugodnih kreditih oz. drugih možnostih: povezavah z drugimi razvojnimi centri ali priključitvi kakšnemu drugemu skladu. Župan je predlagal, naj Odbor pripravi predlog o tem, kakšne bi bile bolj funkcionalne rešitve, ki bi aktualno lahko pomagale pri razvoju malega gospodarstva.

IZKAZANA NAMERA ZA GRADNJO DOMA ZA STAREJŠE OBČANE

Občinski svet je sprejel sklep, da se občina Ivančna Gorica prijavi na razpis (oz. na poziv za prijavo namere za izgradnjo doma za starejše), ki ga je

razpisalo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v letih 2006–2010. S prijavo mora občina prispevati 10 % sredstev ocenjene investicijske vrednosti, zagotoviti zemljišče in ga komunalno opremiti. Občina namerava na poziv ministrstva prijavit dve možnosti, ki sta do sedaj evidentirani. To sta: adaptacija stare šole v Višnji Gori kot depandansa – dislocirana enota Doma starejših občanov Grosuplje ali pa izgradnja novega samostojnega doma za starejše na lokaciji zazidalnega načrta 14/a »Novi center Ivančna Gorica« - objekt 9d. Za prijavo pa je treba še ugotoviti potrebe po namestitvi v domu za starejše; ocena le-teh mora biti realna in argumentirana s konkretnimi podatki. Ti podatki se še zbirajo, tako da končna številka še ni znana.

ZA KONEC

Statut občine Ivančna Gorica na tej seji ni bil obravnavan. Na predlog župana bo še do avgusta 2004 v javni razpravi.

Sprejeli pa so predlog sprememb in dopolnitev Pravilnika o sofinanciranju kmetijstva in gozdarstva iz proračuna Občine Ivančna Gorica, ki izhaja iz dopolnitev zaradi evropskih smernic. To pomeni, da se bo del sredstev namenil tudi upravičencem za podporo naložbam pri preusmeritvi in modernizaciji proizvodnje v ekološko in integrirano kmetovanje.

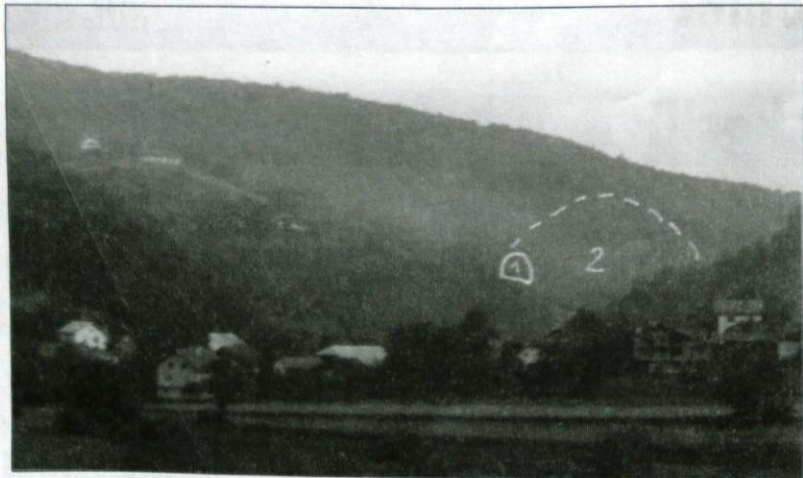
Na koncu so svetniki obravnavali predlog Sklepa o začetku postopka parcelacije št. 1549/1, k.o. Zagradec, za katerega je bila predlagana komisija, ki bo ocenila situacijo in se dogovorila s prosilci.

Natalija Pavlin

Predpočitniška seja OS

SPREJETJE ODLOKA O INDUSTRIJSKO – OBRTNIH IN NASELITVENIH OBMOČJIH OBČINE IVANČNA GORICA V SENCI RAZPRAVE O PESKOKOPU SOBRAČE

Predpočitniška seja občinskega sveta Občine Ivančna Gorica je potekala 8. julija. Najpomembnejša točka dnevnega reda je bilo sprejetje Odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Ivančna Gorica, ki določa industrijsko – obrtna in poselitvena območja. Ta odlok se je pripravljala zadnjih pet let in junija letos je Občina od Vlade Republike Slovenije končno prejela sklep o usklajenosti Odloka z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin planskih aktov Republike Slovenije. Sprejetju tega Odloka oz. natančneje 15. členu, ki govori o sanaciji oz. razširitvi peskokopa Sobrače, je nasprotovala krajevna skupnost Sobrače. Predstavnika sveta KS Sobrače sta občinskemu svetu predstavila argumente: bližina in uničevanje ceste, prevozi težkih tovornjakov in v povezavi s tem varnost otrok na poti v šolo, bližina naravnega spomenika vodotoka Temenica ... Po burni razpravi svetnic in svetnikov je bil, kljub nasprotovanju KS Sobrače, predvsem glede na Sklep Vlade RS o usklajenosti in zaradi časovne stiske (Odluk mora biti veljaven do 20. julija 2004), sprejet predlagan Odlok s 15 glasovi ZA.

1 - obstoječi peskokop, 2 - predvideni peskokop.

SVETNICE IN SVETNIKI POGUMNO PRI VPRAŠANJH IN PREDLOGIH

Tudi na tokratni seji so občinski svetniki dali veliko dela županu in občinski upravi s svojimi vprašanji in pobudami. Alojz Čebular je postavil vprašanje v zvezi s cesto Ivančna Gorica – Radohova vas (v smeri proti Biču) in železniškim prehodom v Radohovi vasi; Andreja Mirtiča so zanimali mostički pri Gorenji vasi; Frančišek Grabljevec je izpostavil »Marof«, kjer se lagune zasipavajo s starim železom oz. odpadnimi materialom; Nataša Lukman pa je zanimala projektna dokumentacija za osnovno šolo Krka. Jože Perko je izpostavil gradnjo barake za Rome, odgovor pa mu je posredoval Bojan Pucelj, direktor Centra za socialno delo Grosuplje, ki je povedal, da CSD Grosuplje na zahtevo občinskega sveta ne izplačuje več denarnega dodatka, ampak Romom namesto izplačila denarja nudi nedenarni dodatek (v tem primeru je šlo za nakup desk za postavitev barake na zemljišču Miha Strojana). Sonja Maravič je izpostavila kar tri vprašanja, in sicer: nadzor nad urejenostjo in preglednostjo republiških cest, zahtevala je

predložitev vsebine prijave za namero za izgradnjo doma starejših občanov ter program in poročilo o delu nadzornega odbora. Jože Rus se je osredotočil na šentviško pokopališče ter zastavil vprašanje, kdo lahko opravlja pogrebne dejavnosti (samo koncesionar ali kdorkoli); Dušan Strnad pa je zahteval informacijo o trenutnem stanju vodovoda Polževska planota.

NA SEJI SO SPREJELI ŠE ...

... Poročilo Centra za socialno delo Grosuplje za leto 2003 in Program dela CSD Grosuplje za leto 2004 ter Operativni program odvajanja in čiščenja odpadnih voda za Občino Ivančna Gorica, o katerem pa bomo več pisali v prihodnji številki.

np

Takole so svetnice in svetniki po seji občinskega sveta nazdravili zaslužnemu dopustu

Ustanovitelj časopisa KLASJE je Občinski svet Občine Ivančna Gorica. Sedež uredništva: Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 17, telefon: 7869-400, fax: 7869-401, e-mail: klasje.casopis@siol.net. Uredniški odbor: Andrej Agnič, odgovorni urednik, Natalija Pavlin, pomočnica odgovornega urednika, Leopold Sever (zadnja stran), Maja Ficko, Marjeta Glavan (lektor), Simon Bregar (šport), Milena Vrhovec (kmetijstvo), Saša Senica (kultura), Nataša Erjavec (gospodinjstva stran), Danijela Pirman (Uradni vestnik). Oblika: Andrej Verbič; Računalniška priprava: AMSET - Albin Macedoni s.p., Grosuplje, Pod gozdom c. 3/9; Tisk: KOCMAN Grafika d.n.o., Grosuplje, Jerova vas 10. Časopis KLASJE izhaja v 4.800 izvodih mesečno in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Prispevke sprejemamo do 20. v mesecu.

Po dežju sonce pride... PRAZNIK DRŽAVNOSTI NA POLŽEVEM

Prizadevni organizatorji drugega praznovanja na Polževem so vložili kar veliko naporov, truda in organizacijskih prijemov, da bi prireditev občin Ivančna Gorica in Grosuplje kar najbolj uspela. Vsa gospodinjstva so prejela na dom lična vabila, o prireditvi je veliko poročal radio Zeleni val, razobešeni so bili številni plakati.

Pričakovalo se je okrog 3000 ljudi, še posebej zato, ker je bilo za razliko od prvega praznovanja v preteklem letu pripravljenih kar nekaj novosti.

Pa pojdemo po vrsti

V petek, 25. junija, na dan državnosti, je sonce med oblaki dopoldne še kar prijazen mežikalo na dolensko gričevje. Zadnja pripravljala dela so bila zaključena, postavljen je bil velik oder, kriški gasilci in polževski gostinci so razporedili mize in klopi, postavili prodajne jurčke, žari so se začeli ogrevati, marljivi redarji iz vrst Združenja šoferjev so usmerjali promet, v restavracijski dvorani je bila na ogled bogata razstava slik, prtov, polžev in drugih del podjetnih Višnjegorčanov, prvi obiskovalci so pričeli prihajati že okrog 11. ure dopoldan.

V cerkvi sv. Duha nad Polževim se je točno ob 12. uri začelo prazno-

vanje z mašo za domovino, ki sta jo vodila zagraški dekan, gospod Franci Vidmar, ki je imel tudi zelo pomembno, vsebinsko bogato in lepo pridigo, in krški župnik Anton Humar; v božjo čast so prepevali pevci s Krke, ob ljudskih cerkvenih pesmih pa so jim pritegnili domala vsi navzoči: bilo nas je več kot 200, med njimi tudi naš župan Jernej Lampret s soprogo, nekdanji slovenski ambasador v Argentini dr. Janez Žgajnar, skavti iz Grosuplje v uniformah in drugi.

Ob predvideni 15. uri je prišel grosupeljski župan Janez Lesjak, prišle se pevke zbora Lastovke iz Grosuplje, prišla je ekipa Vašega TV kanala iz Novega mesta in napravila nekaj posnetkov ter pobrala nekaj izjav.

Skratka, nekaj se je dogajalo – v glavnem v hotelu in pod manjšim šotorom. Ob klobasi in toplim čaju so vsi skupaj hitro pozabili na deževen dan, ko pa je zaigrala še harmonika, pa je se je popravilo tudi vzdušje.

Praznovanje v nedeljo

Glede na vremenske prognoze za nedeljo, ki so obetale lep sončni dan, smo se odločili, da srečanje na Polževem ponovimo. In prav smo se odločili.

V nedeljo je bil lep dan, zbralo se nas je več kot 1000 udeležencev, imeli smo prijeten kulturni program. Pred oder so prikorakali gasilci s prapori, nad Polževim se je prikazalo letalo, iz njega je atraktivno skočilo 13 padalcev, dva od njih sta skočila na prireditveni prostor in prinesla slo-

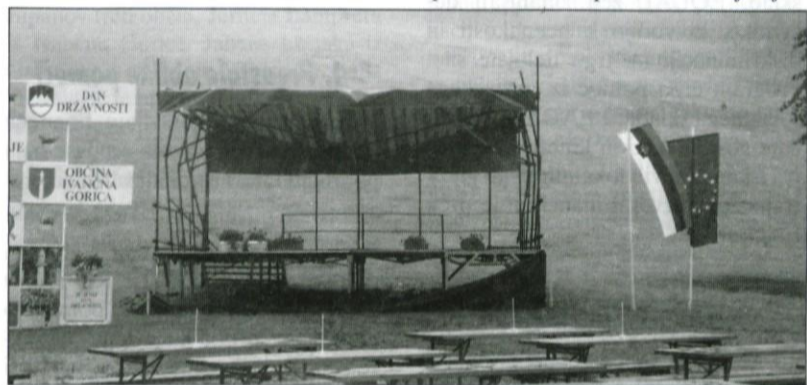
vensko in evropsko zastavo ter zastavi občin obeh prirediteljic, gasilci so večje pripravili vodno trobojnico, stiška godba je zaigrala himno, župan Jernej Lampret nam je v zanimivem govoru nanizal vrsto podatkov o uspehih in načrtih naše občine. Kratko sta pozdravila udeležence Avgust Likovnik, pobudnik za praznovanje na Polževem, in predsednik organizacijskega odbora Dušan Strnad. Program so popestrili pevci grosupeljskega moškega zbora Corona. Dva konjenika Trubarjeve konjenice iz grosupeljske občine sta polepšala prireditveno kuliso, nič manj tudi lastniki starih motorjev – oldtimerjev, med katerimi je prednjačil Zundapp iz leta 1932, last Višnjana Alojza Garvasa.

Program so športno dopolnili tekmovalci v vlečenju vrvi šestih ekip; fante so izzvale tudi godbenice stiške godbe, ki so jih zaradi dobre strategije, malo pa tudi zaradi številčne premoči, vse potegnile na svojo stran.

Skratka, letos smo se srečali na Polževem kar dvakrat, uvedeni sta bili dve novosti: maša za domovino in skoki padalcev, z malo improvizacije in rahlimi spremembami v programu sta prireditve in praznovanje uspela.

Nasvidenje na dnevu državnosti 25. junija 2005!

P. Groznik

ŠENTVIŠKI TABOR

Letošnji tabor pevcev v Šentvidu pri Stični je bil že petintrideseti, kar je zelo visoka obletnica; pevci se iz leta v leto vračajo v Šentvid, kjer zapojejo v enem samem velikem pevskem zboru.

KONCERT SLOVENSkih ZAMEJSKIH ZBOROV

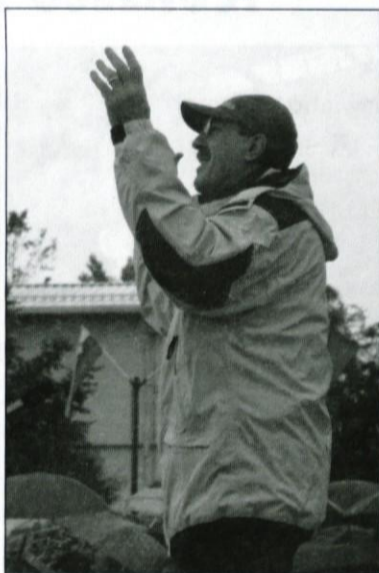

Na predvečer Tabora v dvorani osnovne šole Ferda Vesela pripravijo koncert slovenskih zamejskih zborov, na katerem se zberejo pevci in pevke iz Hrvaške, Madžarske, Italije in Avstrije. Zbrane je letos nagovoril predsednik upravnega odbora Tabora in župan Občine Ivančna Gorica Jernej Lampret, slavnostni govornik pa je bil Bogdan Pogačnik, vneti zagovornik prireditve, ki jo je pred leti povzel z besedami: »Pojo naj ljudje!« In ta stavek je postal vodilo in geslo vsem, ki pridejo pet v Šentvid. Bogdan Pogačnik je povedal, da je izredno vesel, da Tabor iz leta v leto napreduje in se izboljšuje. Rekel je, da je v tem času, ko je Slovenija vstopila v Evropsko unijo, še kako pomembno ohranjati slovenski jezik in s tem tudi slovensko pesem, kajti pesem nas združuje. Svoje misli je sklenil takole: »Dokler bomo Slovenci peli, bomo živeli!« in požehl ogromen aplavz občinstva v dvorani šole. Zopet so v Šentvid prišle pevke Žen-

ske pevske skupine Prešernovke in hrvaškega Šibenika, in sicer letos drugič. Njihova zborovodkinja je Ana Grubič. Visoko obletnico, 65 let obstoja, praznuje Mešani pevski zbor Avgust Pavel iz Gornjega Senika na Madžarskem. Iz Hrvaške sta v Šentvid prišla še Mešani pevski zbor Triglav iz Splita in Mešani pevski zbor Bazovica z Reke; slednji je bil na Taboru že tridesetkrat. Iz Italije so se Tabora udeležili pevci Mešanega pevskega zbora Devin – Rdeča zvezda, in italijanskega Devin-Saleža, iz Avstrije pa Moški pevski zbor Vinko Poljanec, Škocjan, in Pevska skupina Klinka iz Železne Kaple.

NEDELJSKI TABOR

Na nedeljskemu Taboru se je zbralo več kot 140 pevskih zborov in vzdušje je bilo, kljub dežju, zelo dobro in veselo. Tokrat že 35. Tabor slovenskih pevskih zborov je bil v znamenju gorenjskih pesmi. Scenarij je napisal

Stane Peček. Dirigent, ki je ves čas stal na dežju, pa je bil Igor Švara.

Tabor se je začel s tradicionalno povorko, in ko so bili vsi pevski zbori združeni v en sam velik zbor, ki se je žal skrival pod raznobarnimi dežniki, in ko so se posedli člani Orkestra slovenske policije, je voditeljica Nuša Volkar prižgala zeleno luč za začetek – tradicionalno s himno. A tokrat je bilo malo drugače, kajti letos so pevci peli dve himni – slovensko Zdravljico in tokrat tudi evropsko himno – znano Beethovno Odo radosti.

Po obeh himnah je prišel na oder in nagovoril pevce predsednik Upravnega odbora Tabora in župan Občine Ivančna Gorica Jernej Lampret. Povedal je, da je v času vstopa Slovenije v Evropsko unijo še kako pomembno, da ostane naša pesem živa, kajti tudi tako se bo ohranjal naš jezik in naša skupnost, ki je preživela že mnogo preizkušenj. Lampret je

podelil tudi priznanja, in sicer moškemu in ženskem pevskemu zboru Šentvid pri Stični, ki sta nastopila že petintridesetič, ter dolgoletnemu soustvarjalcu in podporniku Tabora Iliju Bregarju.

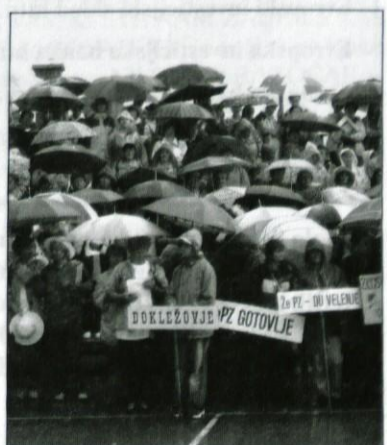
Slavnostni govornik je bil direktor Javnega sklada za kulturne dejavnosti Igor Teršar. Izrazil je svoje občutke: kako prijetno je videti, da pesem živi in kako nekatere stvari z leti postanejo vse bolj zlahtne; tak je tudi šentviški Tabor. Povedal je, da v zborovstvu obstajata temeljni dimenziji društvene kulture, in sicer kulturno-družbena in kreativno-umetniška dimenzija. Tudi Teršar je poudaril, kako pomembna je pesem v tem času globalizacije, in da se že veseli tudi naslednjega Tabora v Šentvidu pri Stični.

Prireditve sta poleg Nuše Volkar povezovala še Urša Langus in Matjaž Konda. Po dobri uri prepevanja pod

dežniki (tokrat res ni bilo sreče z vremenom, saj je ves čas deževalo; kmalu po koncu pa se je tudi nebo razjasnilo – verjetno so sonce priklicali pevci, le da je prišlo z zamikom, kajti pesem je imela dolgo pot do neba) je voditeljica Nuša Volkar vse zbrane povabila na naslednji, že 36. Tabor slovenskih pevskih zborov.

SS

FINANČNA POMOČ EURO CESARJA

Slovenija ima že kar nekaj izkušenj pri črpanju denarja iz skladov EU, predvsem iz predpristopnih programov, kot so Phare, ISPA in Sapard. Z vstopom v EU pa so se odprle nove možnosti pridobivanja sredstev. Slovenija si je na pogajanjih izborila okoli 30,7 milijarde tolarjev razpoložljivih sredstev. Gre za štiri nove sklade – Strukturni sklad, Kohezijski sklad, Interreg in Equal. V prvem letu članstva bo največ denarja na voljo v kohezijskem skladu, za gospodarstvo pa so najpomembnejši strukturni skladi. Evropska unija namenja denarno podporo malim in srednjim podjetjem, pomoč pa je na voljo v različnih oblikah: kot subvencija, posojilo ali, v nekaterih primerih, kot jamstvo (poroštvo).

Podjetja lahko podporo prejmejo neposredno ali posredno prek strukturnih skladov, katerih upravljanje poteka na nacionalni ravni. Poleg finančne pomoči mala in srednja podjetja prejema tudi poslovno podporo prek različnih programov in storitev. Programi pomoči so razdeljeni v štiri skupine:

1. Neposredna denarna podpora malim in srednjim podjetjem

Financiranje je usmerjeno na vsebinsko določena področja s posebnimi cilji – okolje, raziskave, izobraževanje. Financiranje določajo in izvajajo različni oddelki evropske komisije. Podjetja se lahko neposredno prijavljajo na programe, načeloma pa morajo izpolnjevati naslednji pogoji: da je njihov projekt trajnostno naravn, da prispeva k dodani vrednosti in presega nacionalne okvire. Pri tej obliki pomoči gre za subvencije, ki večinoma krijejo 50 odstotkov stroškov pomoči. Life III je program, ki je za okoljsko politiko Unije izjemno pomemben. Njegov cilj je prispevati k inovativnim, integriranim postopkom in metodam ter k nadaljnjemu razvoju Unijine okoljske politike. Svoje projekte lahko prijavljajo vsi pravni subjekti, zelo zaželeno pa je sodelovanje podjetij. Drugi okoljsko naravnani viri financiranja so dostopni na strani generalne direkcije za

okolje. Intelligent Energy for Europe (2003-2006) je večletni program za dejavnosti na področju energije in namenja finančno podporo lokalnim, regionalnim in državnim pobudam na področju obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in različnih oblik prevoza, povezanega z energijo. Šesti okvirni program za raziskave in tehnološki razvoj (2002-2006) namenja petnajst odstotkov celotnega okvirnega programa, to je 2,2 milijarde evrov, podpora raziskavam in inovacijam za mala in srednja podjetja. Podjetja lahko sodelujejo v sedmih tematskih področjih raziskav (prek mrež odličnosti in integriranih projektov), zanje koristni pa so še različni ukrepi (izobraževanje, razpisi za podjetja itd.). Eureka je vseevropska mreža za tržno usmerjena, industrijska podjetja, ki delujejo na področju raziskav in razvoja. Program spodbuja konkurenčnost evropskih podjetij prek mednarodnega sodelovanja, z ustvarjanjem stikov in inovacijskih mrež v 34 državah. Evropska agencija za zdravje in varnost pri delu malim in srednjim podjetjem pomaga pri doseganju zdravstvenih in varnostnih standardov.

2. Strukturni skladi

Evropski regionalni razvojni skladi so glavni vir pomoči za mala in srednja podjetja. Podpora je na voljo

prek različnih vsebinskih programov in lokalnih pobud, ki se izvajajo v regijah. Za financiranje svojih projektov upravičenci prejmejo neposredno pomoč. Pri tej obliki pomoči sta ključnega pomena država in regija, saj se na tej ravni upravljajo programi strukturne pomoči in izbirajo projekti (ki jih nepreklicno potrdi evropska komisija). Strukturni skladi so namenjeni zmanjševanju razvojnih razlik med regijami ter spodbujanju gospodarske in socialne kohezije v EU. Zato evropska komisija sofinancira regionalne in horizontalne projekte, ki pokrivajo področja kmetijstva, regionalne politike, zaposlovanja in socialne politike v državah članicah. V obdobju med letoma 2000-2006 so določeni trije cilji, ki vodijo k večji učinkovitosti strukturnih ukrepov. Njihov sestavni del so tudi mala in srednja podjetja. Cilj 1 - razvoj najmanj razvitih regij: razvoj in krepitev struktur, ki spodbujajo podjetništvo. Cilj 2 - preoblikovanje regij, ki se soočajo z gospodarskimi in socialnimi težavami: spodbujanje podjetništva in ustvarjanje alternativnih delovnih mest tam, kjer je tradicionalna industrija v zatonu. Cilj 3 - posodobitev načinov izobraževanja in spodbujanje zaposlovanja: spodbujanje razvoja človeških virov. Trije cilji strukturnih skladov se izvajajo prek štirih instrumentov in štirih spodbud.

Štirje instrumenti so evropski sklad za regionalni razvoj, evropski socialni sklad, finančni instrument za usmerjanje ribištva in evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad. Evropski regionalni sklad (ERDF) financira infrastrukturo, investicije v snovanje novih zaposlitev, lokalnih razvojnih projektov in zagotavlja pomoč malim podjetjem. Evropski socialni sklad (ESF) spodbuja vrnitev nezaposlenih in prikrajšanih skupin ljudi na trg delovne sile, predvsem s financiranjem izobraževanja in usposabljanj. Finančni instrument za usmerjanje ribištva (FIFG) pomaga pri posodobitvi ribiške industrije. Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad (EAGGF) je usmerjen v krepitev in preureditev kmetijstva.

Štiri spodbude iščejo skupne rešitve za reševanje težav, ki pestijo celotno Unijo. Vsaka se financira le iz enega sklada. INTERREG III spodbuja čezmejno, transnacionalno in medregijsko sodelovanje. Program financira evropski regionalni sklad. URBAN II si prizadeva za trajnostni razvoj mestnih (urbanih) naselij, financira pa ga evropski regionalni sklad. EQUAL želi zmanjšati dejavnike, ki vodijo k neenakosti in diskriminaciji na trgu delovne sile. Program črpa pomoč iz evropskega socialnega sklada. LEADER+ združuje gospodarski in kmetijski sektor pri iskanju novih lokalnih strategij za trajnostni razvoj. Financiran je prek EAGGF.

3. Finančni instrumenti

Tu ne gre za neposredno podporo, ampak so sredstva dostopna prek nacionalnih finančnih posrednikov. Njihov namen je povečati število posojil, ki so na voljo malim in srednje velikim podjetjem, ter spodbuditi banke, da same razvijejo sistem posojil, namenjenih podjetjem. Evropska komisija v okviru večletnega programa za obdobje 2001

-2005 zagotavlja več kot 320 milijonov evrov. Ta finančna orodja upravlja evropski investicijski sklad. Evropski investicijski sklad finančno podpira projekte, ki so skupnega evropskega interesa, in projekte, ki spodbujajo razvoj podjetništva. Evropska investicijska banka financira le velike projekte, vendar so prek njih lahko deležna pomoči tudi mala in srednje velika podjetja (poslovni inkubatorji, tehnološki parki ...). Banka je tudi nosilka pobude Inovacija 2000, ki spodbuja investicije na področju informacijske družbe, razvoja, raziskav, inovacij in konkurenčnosti. Evropska banka za obnovo in razvoj zagotavlja projektno financiranje bank ter posredno financira industrijo in podjetja. Njen cilj je gradnja trdnih tržnih gospodarstev in demokracij v 27 državah, ki segajo od srednje Evrope do srednje Azije. Zavzema se tudi za lažje pridobivanje posojil, namenjenih rasti in razvoju malih in srednje velikih podjetij v državah kandidatkah in pristopnicah k EU. Gate2Growth pobuda "dostop do financiranja" spodbuja inovativne evropske podjetnike in jim pomaga pri oblikovanju poslovnega načrta.

4. Preostale oblike pomoči

Večinoma ne zagotavljajo finančne podpore in so dostopne predvsem na področju internacionalizacije.

Povezava med malimi in srednjimi podjetji ter Unijo so EURO INFO CENTRI, ki obveščajo, pomagajo podjetjem pri vključevanju na evropski trg in zagotavljajo pomoč pri navezovanju mednarodnih poslovnih stikov. V Sloveniji taki centri delujejo v Ljubljani (<http://www.pcmg.si/eic/high/index.html>), Mariboru (<http://eic.mra.si/>) in Kopru (<http://www.zrs-kp.si/euroinfo/>).

Franc Fritz Murgelj

INTERNETNI NASLOVI

Life III <http://europa.eu.int/comm/life/home.htm>

Generalna direkcija za okolje http://europa.eu.int/comm/environment/funding/intro_en.htm

Intelligent Energy for Europe http://europa.eu.int/comm/energy/intelligent/index_en.html

Šesti okvirni program za raziskave in tehnološki razvoj <http://www.rtd.si>

Eureka <http://www.eureka.be>

Evropska agencija za zdravje in varnost <http://agency.osha.eu.int>

Evropski regionalni sklad (ERDF) http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/prord/prord_en.htm

Evropski socialni sklad (ESF) http://europa.eu.int/comm/employment_social/esf2000/index-en.htm

Finančni instrument za usmerjanje ribištva (FIFG) http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/prord/prords/prdsd_en.htm

Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad (EAGGF) http://europa.eu.int/comm/agriculture/fin/index_en.htm

INTERREG III http://europa.eu.int/comm/regional_policy/interreg3/index_en.htm

URBAN II http://europa.eu.int/comm/regional_policy/urban2/index_en.htm

EQUAL http://europa.eu.int/comm/employment_social/equal/index_en.html

LEADER+ <http://rural-europe.acidl.be/>

Evropski investicijski sklad <http://www.eif.org>

Evropska investicijska banka <http://www.eib.org>

Evropska banka za obnovo in razvoj <http://www.ebrd.com>

Gate2Growth <http://www.gate2growth.com>

Mala in srednje velika podjetja (podjetja z do 250 zaposlenimi) obsegajo v Sloveniji 99,7 odstotkov vseh podjetij. V EU je delež podoben (večji le za 0,1 odstotka). Delež vseh zaposlenih v malih in srednjih podjetjih znaša v Sloveniji 70 odstotkov, v EU je delež podoben. Dodana vrednost na zaposlenega, ki je leta 2000 v Sloveniji znašala 17.000 evrov, je v EU skoraj štirikrat večja. Prav tako je razlika očitna tudi pri prihodkih iz poslovanja na podjetje, ki v Sloveniji znaša leta 2000 v malih in srednjih podjetjih 300.000 evrov, v EU pa 600.000 evrov.

LAUŠ

Hiti servis
Vulkanizerstvo
Znanje pranje in notranje čiščenje
Izpušni sistemi in katalizatorji

Koliko bi napihal vaš avto?

EKO TEST LAUŠ

AKCIJA!
katalizator + montaža
od 39.000 SIT

Preventiva: merjenje izpušnih plinov 1.990 SIT

izpušni sistemi in homologirani katalizatorji za vse vrste vozil 18mesecev garancije

SERVIS Leskoškova cesta 9B, Ljubljana (nasproti carinske cone BTC)
telefon 01 52 49 300.
PROIZVODNJA Šentjurje 5a, 1296 Šentjur
pri Slični telefon 01 787 40 92
e-pošta izpusnisistemi-laush@siol.net
www.izpusnisistemi-laush.si

delovni čas
PONEDELJEK - PETEK
8:00 - 12:00
13:00 - 17:00
SOBOTA
8:00 - 12:00

MARKELJ PETIČ IN NE ZADNJIČ

Uspešni ivanškogoriški podjetnik Franc Markelj je v Grosupljem odprl že svojo peto poslovalnico. Vrata nove optike in očesne ordinacije na Adamičevi 8 (poleg nove lekarne) so se prvič odprla 18. junija. Markelj je na ta dan pripravil slovesno otvoritev za vse stalne in bodoče stranke. Otvoritve se je udeležilo več kot 400 obiskovalcev. Poleg županov treh občin, Jerneja Lampreta iz Ivančne Gorice, Janeza Lesjaka iz Grosuplje in županje Marice Škoda iz Trebnjega, je bilo med množico opaziti tudi bivšega predsednika Milana Kučana, ki je med drugim tudi zadovoljni uporabnik Markeljovih očal.

Navzoče je s svojo duhovito besedo zabaval igralec Ivo Ban, za živo glasbo je skrbel grosupeljski Big Band, najmlajše pa je zabaval klovn Žare. Kot se za novo poslovalnico spodobi, je Markelj za svoje stranke pripravil tudi otvoritveni akciji. Prva se nanaša na ugodno ponudbo sončnih očal, druga, ki traja do konca septembra, pa na ugodno ponudbo korekcijskih očal. Poleg optike in očesne ordinacije predstavlja drugi

steber Markljeve dejavnosti fotograf-ski servis, kjer v lastnem laboratoriju razvijajo fotografije iz klasičnih in digitalnih medijev, poleg prodajalne s fotomaterialom in foto studia pa s kakovostno fotografsko storitvijo pokrivajo tudi večje dogodke in svečanosti.

Za širitev pa se Markelj ne odloča na pamet; pokazatelj potrebe po novi lokaciji je, kot sam pravi, »analiza naših dosedanjih strank, ki nam pove, od kod prihajajo in katere vrste storitev nakupov pri nas opravljajo«. Tako bo takoj po dopustih Markelj odprl svojo šesto (op. p.), tokrat virtualno poslovalnico, ki bo vključevala spletno trgovino in nov spletni servis za pošiljanje in razvijanje fotografij preko interneta. V ta namen bodo že ta mesec namestili naj-novejšo Kodakovo digitalno razvijalno enoto, ki je zaradi svojih kakovostnih parametrov prejela že več svetovnih nagrad in priznanj. Med drugim je Markelj vključen tudi v mrežo foto servisov Kodak Express in njegovim poslovalnicam je bil že dvakrat podeljen naziv za najboljše Kodak Express

servise v Sloveniji.

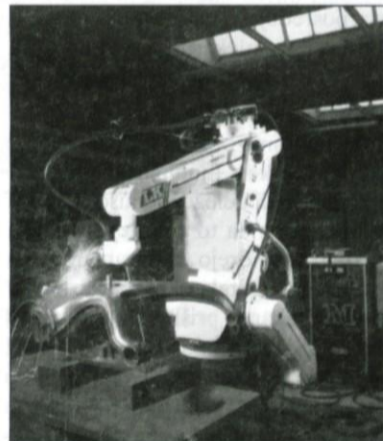
Ta Markljeva poslovalnica je že druga v Grosupljem. Leta 1983 je odprl prvo v Ljubljani, v osamosvojitvenem letu 1991 je v Ivančni Gorici odprl fotografski studio in laboratorij, dve leti kasneje pa ga je razširil še na optiko in očesno ordinacijo. Tretjo enoto s foto studiem in optiko je odprl leta 1999 v Trebnjem, kjer deluje tudi koncesijska očesna ordinacija. Prva grosupeljska poslovalnica, izključno foto studio, je bila odprta pred dvema letoma v novem Mercatorjevem centru. Po Markeljovih besedah pa gotovo ne bo zadnja, saj se na podlagi raziskav trga in potreb odločajo za širitve lokacij in dejavnosti. »Zaradi svoje tržne usmeritve, da imamo v svoji ponudbi pri obeh dejavnostih izdelke vseh cenovnih razredov, lahko zadovoljimo potrebe in pričakovanja tako preprostega človeka kot tudi najzahtevnejše stranke,« pojasni formulo za uspešno 21-letno poslovanje Markelj in dodaja, da je »za nas enako pomembna vsaka stranka, ne glede na njen potencial«.

Franc Fritz Murgelj

TEHNOLOGIJA POVEČUJE BREZPOSELNOST

Tehnologija, ki računalnikom dodaja inteligenco, predstavlja večjo nevarnost za zaposlenost kot države s cenejšo delovno silo, so ugotovili pri raziskovalnem podjetju Strategy Analytics. Prvi val izginjanja delovnih mest zaradi tehnologije se je zgodil v 90. letih prejšnjega stoletja, ko je robotika v mnogih industrijah omogočila proizvodnjo z manj delovne sile. V drugem valu bodo mnoga

delovna mesta na področju pomoči potrošnikom, servisa, nujenja informacij ter pri drugih podpornih dejavnostih nadomestili računalniki; ti bodo imeli dovolj visoko inteligenco za obravnavo ponavljajočih se nalog, ki se pojavljajo v človeški interakciji. Proizvodni sektor je v prejšnjem desetletju v robotizacijo vložil 100 milijard USD, kar je zvišalo storilnost in izboljšalo dobičkonosnost, vendar je prav tako odpravilo 10 milijonov delovnih mest. V novem tisočletju se bo povečala uporaba inteligentnih računalnikov, zaradi česar bodo prav tako izginjala delovna mesta – v naslednjih petih do sedmih letih bo zaradi tega izginilo več milijonov delovnih mest. Četudi tehnologija še ne nadomešča večjega števila delovnih mest v neproizvodnih sektorjih, se bo to sčasoma zagotovo zgodilo. V začetku se bo trend začel z manjšo rastjo števila delovnih mest in stagnacijo plač.

ffm

REZULTATI VOLITEV V EVROPSKI PARLAMENT 13. JUNIJA 2004 ZA 3. VOLILNI OKRAJ GROSUPLJE

Skupaj volivcev z območja: 25.962 (občine Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica)

Glavovalo je: 30,8 % ali 7.993 volivcev, prav toliko je bilo tudi oddanih glasovnic.

Neveljavnih je bilo: 352 glasovnic, veljavnih pa 7.641 glasovnic.

Oddanih je bilo 5.490 preferenčnih glasov.

Posamezne liste so dobile naslednje število glasov:

Lista 1	LDS LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE IN DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV – DeSUS	1.125 glasov
Lista 2	N.SI – NOVA SLOVENIJA – KRŠČANSKA LJUDSKA STRANKA	2.288 glasov
Lista 3	SEG – STRANKA EKOLOŠKIH GIBANJ SLOVENIJE	30 glasov
Lista 4	STRANKA MLADIH SLOVENIJE + ZELENİ SLOVENIJE	105 glasov
Lista 5	SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA - SDS	2.181 glasov
Lista 6	NACIONALNA STRANKA DELA	38 glasov
Lista 7	STRANKA SLOVENSKEGA NARODA	30 glasov
Lista 8	SLOVENIJA JE NAŠA	182 glasov
Lista 9	DEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE	11 glasov
Lista 10	GLAS ŽENSK SLOVENIJE	79 glasov
Lista 11	SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA - SNS	224 glasov
Lista 12	ZDRUŽENA LISTA SOCIALNIH DEMOKRATOV	636 glasov
Lista 13	SLS SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	712 glasov

OKRAJNA VOLILNA KOMISIJA GROSUPLJE

HVALA ZA ZDAJ

V Novi Sloveniji smo 13. junija na volitvah v EU parlament dosegli izjemen rezultat. Po naravi sem optimist, toda takega rezultata si nisem upal napovedati niti v sanjah. Ker smo tokrat imeli zaupnike na vseh voliščih v naši občini, smo takoj po zaprtju le-teh začeli zbirati podatke. Z veseljem vam lahko povem, da smo v naši občini dobili kar 29,5% vseh glasov.

Če ta rezultat primerjam z lokalnimi volitvami 2002, na katerih smo prejeli 12,4% glasov oziroma dobili tri občinske svetnike, smo na EU volitvah ta rezultat več kot podvojili. To je rezultat našega dela v preteklih dveh letih, ko smo

ljudem pokazali, da nas v politiki vodi SRCE. Kjer pa je SRCE, je tudi velika stopnja zaupanja in sočutja. Mi uresničujemo politiko od spodaj navzgor, zato tudi takšno zaupanje.

Še najbolj pa sem bil vesel, ko ste nekateri po objavi še neuradnih rezultatov pristopili k meni in mi čestitali, rekoč: »ZMAGALI SMO.« Da, prav imate. V nedeljo, 13. junija, smo zmagali vsi, ki smo volili Novo Slovenijo. MI SMO PRAVI ZMAGOVALCI. To me dela zelo ponosnega. Ponosen sem na Novo Slovenijo in PONOSEN SEM NA VSE VAS, KI STE NAM ZAUPALI VAŠ GLAS. Ponosen sem, da sem v družbi ZMAGOVALCEV, in tudi vi ste lahko ponosni na Novo Slovenijo. Verjemite nam: mi vas NE BOMO RAZOČARALI. Vemo namreč, kaj je politika srca, in tega nam ne more nihče vzeti.

Vas pa seveda že zdaj pozivam na državnozbornske volitve. Naši cilji so visoki. Za njihovo uresničitev pa potrebujemo vaš glas. Glas zmagovalcev. Ostanite v družbi zmagovalcev in na prihajajočih jesenskih državnozbornskih volitvah pokazite, da vsi skupaj ostajamo zmagovalci. To smo si vsi zaslužili.

Še enkrat: HVALA ZA ZDAJ. Hvala vam, ZMAGOVALCI.

Andrej Sekirnik
svetnik in predsednik OO N.Si Ivančna Gorica
www.nsi.si

Woodtrade

PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE D.O.O.

Sedež firme:

Predstruge 76
1312 Videm - Dobrepolje
SLOVENIJA

Lesna predelava in trgovina:

Taborska cesta 36
1290 Grosuplje
Tel.: 386 1 786 28 08
Fax: 386 1 786 10 31
E - mail: woodtrade@siol.net

Razpisuje prosta delovna mesta v lesni proizvodnji za vodenje proizvodnje in delo v njej

Zaželena izobrazba:

- lesni inženir vodja proizvodnje v žagalnici in decimirnici (VI. ali VII. stopnja izobrazbe, 1 oseba)
- lesni tehnik kontrola kvalitete in odpreme (IV. stopnja izobrazbe, 1 oseba)
- vzdrževalec vzdrževanje in brušenje rezil (III. ali IV. stopnja, 1 oseba)
- poklicna izobrazba lesne ali gozdarske smeri vodenje zahtevnih in manj zahtevnih strojev (III. ali IV. stopnja, 3 osebe)
- delo v proizvodnji pomožna dela (3 osebe)

Poskusna doba je 2 meseca z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas. Zaposlitev je na lokaciji: Taborska cesta 36, GROSUPLJE.

Dodatne informacije dobite na tel. številki 01/786-28-08, gospa Nevenka Strnad.

KMETIJA ERJAVEC

V Gorenji vasi stoji kmetija Erjavčevih, ki je bližnji in daljni okolici dobro znana po pridelavi in predelavi sadja. Do leta 1994 se je 4-članska družina (oče Franci, mama Mari, sin Matjaž ter hči Nataša) ukvarjala z živinorejo, nato pa so s pomočjo Kmetijske svetovalne službe in inženirja Kotarja zasadili poskusni sadovnjak

s 300 sadikami jabolk. V treh letih se je število sadik pomnožilo na 6000, lani pa so sadovnjak razširili na 9000 sadik. Na 3,5 ha obdelovalne zemlje imajo poleg sadovnjakov tudi njive, kjer sejejo pšenico in koruzo, vendar je njihova pglavitna dejavnost sadjarstvo. Ukvarjajo se z vzgojo jabolk sort jonagold, idared, mutsu,

red boskop in granny smith. Nekaj pridelanih jabolk prodajo svežih, del pridelka sušijo, del pa namenijo za jabolčni kis, sok, marmelado in žganje. Poleg omenjenih izdelkov, ki jih lahko kupite v njihovi lepo urejeni prodajalni, pa jabolka tudi ribajo za pekarnice. Ob jabolkih pri Erjavčevih sušijo tudi hruške sort viljamovka in conferans. Največ svojih proizvodov prodajo okrog božiča in novega leta, v tistih prodajno bolj »suhih« mesecih pa organizirajo vodene ogledne po kmetiji za različne skupine.

V novih proizvodnih prostorih, kamor so se preselili novembra lani, imajo tri sušilne komore, kjer na dan posušijo približno 240 kilogramov sadja. Nekaj strojev za predelavo sadja je skonstruiral kar sam gospodar Franci. Erjavčevi se ukvarjajo z integriranim kmetijstvom, kar pomeni, da škropiva, ki jih vsako leto predpisuje Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS, škodljivce uničujejo selektivno. Še ena velika prednost njihove kmetije pa je sodobni sistem HACCAP, ki zahteva nadzor nad živili že od njihove pridelave, predelave, skladiščenja in prodaje ter s tem preprečuje tveganje, da bi leta vsebovala nesprijemljivo količino škodljivih snovi biološke, kemične ali fizikalne narave. Za svoje kakovostne izdelke kmetija Erjavc že vse od leta 1998 redno dobiva priznanja na ptujski prirreditvi Dobrote slovenskih kmetij. Vsako leto nastopajo z istimi izdelki, saj tri zaporedna zlata priznanja pomenijo znak kakovosti. Tega so leta 2001 prejeli za suhe hruške, letos pa za jabolčni kis, poleg tega pa so bili nagrajeni še s štirimi zlatimi priznanji.

Kvaliteto svojih izdelkov pa želijo še izboljšati, zato se velikokrat udeležu-

jejo različnih seminarjev in ekskurzij doma in v tujini, ki jih pripravljajo Kmetijska svetovalna služba in druge organizacije. Omeniti je treba še, da imajo pri Erjavčevih izdelano celostno podobo svoje kmetije z zloženkami, vizitkami, obešankami za steklenice in spletno stranjo; najdete jih na naslovu www.sadje-erjavec.net. Najbolje pa bo, če jih boste v Gorenji vasi obiskali kar sami, saj vas bodo že konec avgusta pričakali s svežimi jabolki, skozi vse leto pa s suhim sadjem in drugimi izdelki.

Lojze Grčman

SITIK d. o. o.

Cistercijanska opatija Stična
Stična 17
SI - 1295 Ivančna Gorica
SLOVENIJA

Proizvodnja čajev, jabolčnega kisa in drugih zdravilnih pripravkov po izvirnih recepturah p. Simona Ašiča.
Vrtnarstvo, storitve, trgovina na drobno in debelo.

IZ ZAKLADNICE ZDRAVILNIH RASTLIN

Predstavljamo vam zeliščne kise in jabolčni kis z medom. Sestava in uporaba sta opisani pri vsakem izdelku. Pijte razredčene z vodo (1 žlica kisa na 2 dcl vode) ali jih uživajte kot začimbo pri pripravi jedi. Želimo vam veliko zdravja in prijetnega počutja ob uživanju navedenih pripravkov.

AŠIČEV KIS Z BAZILIKO

Vsebuje 0,6% bazilike. V prehrani ga lahko uporabljamo kot začimbno-dišavni kis. Ugodno deluje pri težavah urogenitalnega trakta, želodčne in črevesne sluznice. Preprečuje napenjanje in pospešuje prebavo.

AŠIČEV ZELIŠČNI KIS

Vsebuje 0,6% mešanice zelišč rožmarina, peteršilja, majarona, angelike, kumine in mete. Mešanica začimb povečuje kvaliteto jabolčnega kisa kot dodatka k prehrani. Pri redni uporabi lajša prebavo in občutek napetosti ter vpliva na dobro razpoloženje.

AŠIČEV KIS Z MEDOM

Je mešanica jabolčnega kisa in medu v razmerju 1:1. Uporablja se kot osvežilni napitek, ki obnavlja in uravnava pretok življenjske energije ter ugodno deluje na naravni ritem celega organizma. Pospešuje presnavljanje maščob in preprečuje neželjeno povečanje mastnega tkiva. Povečuje energijo in vzdržljivost.

AŠIČEV KIS S ČESNOM

Vsebuje 0,6% česna. Je zelo primeren za pripravo različnih solat. Zelo ugodno deluje pri težavah s povišanim krvnim tlakom in povišanim holesterolom ter uravnava prekrvavitev telesa.

AŠIČEV KIS S PEHTRANOM

Vsebuje 0,6% pehtrana. V prehrani ga uporabljamo kot aromatiziran začimbni kis. Pehtran lajša želodčne težave, pomirja napetost in pospešuje izločanje tekočine iz organizma.

Za podrobne informacije pokličite ob ponedeljkih, sredah in petkih, od 8. do 14. ure, na tel. 01 7877-065, g. mag. farm. Jožeta Kukmana.

CENA MLEKA ŽE NA UDARU

Slovenske mlekarnice so 1. julija 2004 obvestile vsako zadrugo o novi znižani odkupni ceni mleka.

V popolnoma enotno oblikovanem dopisu vse mlekarnice utemeljujejo predlog s povečanim pritiskom na trgu mleka in mlečnih izdelkov. Splošno evropsko zniževanje odkupne cene mleka ima po njihovem za posledico povečanje neposrednih plačil ter uvedbo mlečne premije. Mlekarnice nam v dopisu sporočajo, da od 1. 4. 2004 do 31. 3. 2005 znižujejo ceno mleka za 2,47 SIT za liter, kar je enak znesek, kot naj bi znašala mlečna premija. Razumemo, da imajo mlekarnice težave, vendar jih imamo tudi kmetije in zadruge. Zato je po našem mnenju kljub temu nesprijemljivo stališče, da naj bi bila mlekarna zaradi mlečne premije in dodatnega plačila upravičena do znižanja odkupne cene mleka v enakem znesku. Upravičenci do teh plačil so

rejši mleka, sicer bi evropski ali slovenski predpisi kot upravičence določili mlečno predelovalno podjetje. Poleg tega pa je sploh vprašanje, kdaj bodo proizvajalci prejeli premijo za mleko.

Treba je tudi povedati, da se mlečna premija izplača samo za količine v obsegu individualnih mlečnih kvot, ki v Sloveniji še niso določene posameznim kmetijam. Posebej nesprijemljiva je sprememba cene mleka za nazaj. Skratka, cel kup argumentov, ki ne zdržijo argumentov mlekarn.

Predsedniki in direktorji kmetijskih zadrug, članic Zadrugne zveze Slovenije, smo se sestali 30. 6. 2004 in preučili situacijo na področju odkupa mleka ter sprejeli med drugim sklep, da se ne strinjamo z znižanjem odkupne cene mleka. Podprli smo stališča pogajalske skupine, sestavljene iz predstavnikov ZZS in KGZS, ki med drugim zahtevajo od mlekarn,

da posredujejo natančne podatke o poslovanju mlekarn v prvih mesecih leta 2004 oz. o nastalih izgubah pri poslovanju.

Prav tako smo pozvali vse zadruge, ki so delničarke v Ljubljanskih mlekarnah in svojih deležev še niso združile v Mlekodel, da to čimprej storijo in tako pripomorejo k ohranjanju združnega kapitala v tej mlekarni. Če bodo mlekarnice prišle v tuje roke, se bo zelo slabo pisalo vsem proizvajalcem mleka in tudi zadrugam.

6. julija 2004, ko pišem te vrstice, smo v zadrugi že prejeli bremepis za mleko za mesec maj 2004, ki smo ga takoj zavrnilo. O tem, kako se bodo pogajanja končala in kaj se bomo vsi skupaj uspeli dogovoriti, bodo vsi proizvajalci mleka sproti obveščeni.

Kmetijska zadruga Stična
M.V.

NAJ PRIDELKI TUDI LETOS

Leto je naokrog in tudi letos bomo skupaj z občino Ivančna Gorica, Klasjem, Turističnim društvom Grča – Lučarjev Kal in Kmetijsko zadrugo Stična organizirali že tretje tekmovanje v izbiri NAJ pridelkov. Septembra bomo tako izbrali najtežjo peso, koren, kolerabo, repo, kumaro, zeljno glavo, jabolko, radič ter najtežjo in najdaljšo bučo. Izbrali bomo tudi najtežje in najbolj zanimivo oblikovane krompirje, ki jih bomo letos še posebej nagradili.

Krompir je specifična poljščina, ki sicer ni vključena v evropske subvencije, je pa vsak dan na naših mizah. Naše področje pa je zelo znano po dobrih pridelovalcih semenskega in jedilnega krompirja.

Slovinci imamo »krompir«, kadar se nam kaj posreči. Letošnje leto je prelomno tudi za slovensko kmetijstvo, in upamo, da bomo z vstopom v Evropsko unijo imeli na tem področju vsaj malo »krompirja«.

V septembrski številki Klasja vas bomo bolj podrobno seznanili s pravili tekmovanja in ostalimi informacijami. V tem času pa dobro obdelujte njive in vrtove – morda si bo prav vaš pridelek zaslužil vzdevek NAJ in praktično nagrado na javni jesenski prirreditvi na Lučarjevem Kalu.

ANDREJ RUS s.p.

Šentvid pri Stični 97 a, 1296 Šentvid pri Stični
GSM: 041 620 179, Fax: 01 780 00 05

POPRAVILA

- VSEH VRST MOTORNH ŽAG
- KOSILNIC
- MANJŠIH KMETIJSKIH STROJEV

OBVESTILA KMETIJSKE SVETOVALNE SLUŽBE

Vsi kmetovalci, ki so kmečki zavarovanci, morajo po zakonu imeti opravljen izpit iz Varstva pri delu in elaborat o varnosti pri delu z oceno tveganja. Ta izjava je tudi priloga pri kandidaturi za prilagajanje ali izvajanje standardov EU.

V ta namen je bilo že organizirano srečanje s predstavniki podjetja, ki dela izvaja terensko, in kmetovalci, ki so s posebno izjavo pristopili k izdelavi programa.

Vsi tisti, ki se prvega srečanja niso udeležili, naj se prijavijo na KSS Ivančna Gorica, saj bomo le na osnovi zadostnega števila prijav delavnico organizirali še enkrat.

Predvidoma v septembru bomo organizirali tudi zadnji izobraževalni tečaj za kmetovalce, ki pri svojem delu uporabljajo fitofarmaceutvska sredstva.

Zbiramo prijave.

Obveščamo tudi vse vlagatelje subvencijskih vlog na območjih z omejenimi dejavniki za kmetijstvo, da je treba po posameznih enotah rabe po spravi pridelka – pred gnojenjem – odvzeti vzorce zemlje za analizo.

Pravilno označene vzorce odpeljite na Kmetijski inštitut Slovenije, Hacquetova 17, Ljubljana.

Za oddano živino v maju, juniju, juliju in avgustu uveljavljajte klavno in posebno premijo med 1. in 15. septembrom 2004.

9. OBLETNICA RADIA ZELEN VAL ZDRUŽENA S PRAZNOVANJEM 10. OBLETNICE LETALSKEGA KLUBA ŠENTVID

Radio Zeleni val vabi poslušalke in poslušalce zelenih frekvenc na tradicionalno tridnevno praznovanje rojstnega dne. Tokrat obhajamo že 9. obletnico. Zabava radijcev, glasbenih gostov in zvestih poslušalcev se bo začela v petek na letališču v Šentvidu pri Stični. Rajanje bo trajalo vse do nedelje.

PROGRAM PRIREDITVE

PETEK, 20. avgust

od 20. ure dalje zabava z glasbenimi gosti: Victory, Big Foot Mama, Malibu, Rok`n`band, DDV, Zabljena generacija in drugi

SOBOTA, 21. avgust

od 19.30 dalje: Big Band Grosuplje, praznovanje 10. obletnice Letalskega kluba Šentvid in pobratenje z Letalskim klubom iz Hirschaida, Saša Lendero, Davor Borno, Vili Resnik, Werner, Day Light, Atomik Harmonik in še nekaj presenečenj

NEDELJA, 22. avgust

ob 10. uri sveta maša na letališču, panoramski poleti

ob 14. uri letalski miting

ob 15.30 otroški živžav z zmajčkom Ferdom

od 18. ure dalje zabavnoglasbeni program: Rok Kosmač, Ivan Hudnik, Bobri, Pop`n`dekl in glasbeno darilo Radia Zeleni val

Vljudno vabljeni!

IMAMO SE RADI

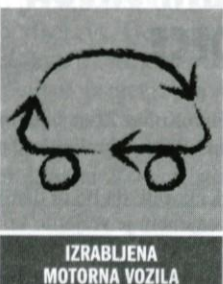
Širok izbor kvalitetne in okusne hrane za vaše pse, mačke, ptiče in glodalce boste našli tudi v Kmetijsko vrtnem centru KZ Stična v Ivančni Gorici.

Bonami

Semenarna Ljubljana, d.d., Dolenjska c. 242, Ljubljana, www.semenarna.si

Nesreča nikoli ne počiva ... tudi v ivanškem križišču ne ... kjer je že skoraj vsakodnevni pojav.

AvtoTransporti Kastelec

Dotrajano ali popolnoma poškodovano vozilo bi radi odjavili iz prometa, toda prej je treba poskrbeti za njegovo razgradnjo. Veste, kako?

Izberite najbližje prevzemno mesto:

AvtoTransporti Kastelec, Adamičeva 57 Grosuplje; prevozi osebnih vozil, carinsko skladišče, dekonzervacija in prvi servis za nova, še neregistrirana vozila; telefon: 01 788 80 84; Parkirno - servisni center Stara pošta

AC Triglav avto, Dunajska 122, Ljubljana; prodaja in servis vozil Fiat, Alfa Romeo in Lancia ter motornih koles Aprilia; telefon: 01 588 34 00

Avto center Vovk, Obrtniška 4, Trebnje; prodaja in servis vozil Renault; telefon: 07 348 17 32.

Delovni čas od osme do šestnajste ure.

Podjetje AvtoTransporti Kastelec Grosuplje bo poskrbelo za okolju prijazno razgradnjo.

Prispevajmo k čistejšemu okolju!

Vendar se premika, je znameniti Galilejev izrek. In res se. Tudi pri nas. V Klasju berem, da župan v svoji malhi omenja naše Gradišče, ustanovljajo društvo Vir, oživljajo človeško ribico – vsi pa pri tem mislijo predvsem na nekdanjo mogočno virsko naselbino, na gomile – »dolenjske piramide« - ki niso bile iz kamna, tako kot v Egiptu, so pa vsebovale dragocene predmete, ki so jih prednamci prilagali v grobove skupaj s pokojniki. Razširja se teorija, da smo Slovenci staroselci in ne priseljenci iz zakarpatskih močvirij. Naj bo kakorkoli, v nas je gotovo nekaj genov teh staroselcev; če že oni niso bili naši predniki po krvi, smo pa mi dediči njihove kulture, saj živimo na istem kraju. Bodimo ponosni na to.

Danes se mnogi veliki muzeji po Evropi in Ameriki ponasajo z prazgodovinskimi predmeti, izkopanimi na naših tleh, mi pa o njih vemo komaj kaj. »Slovenci nimamo zgodovine,« so nas naučili v šoli. Res je. Premajhni smo, da bi kdaj vodili osvajalne vojne, tako kot so to počeli naši sosede in mnogi drugi. Zgodovino pa kljub temu imamo, vsaka vas jo ima. V naši občini nista zgodovina samo stiški samostan in Gradišče s svojo prazgodovinsko naselbino, zgodovina se marsikje skriva in jo je treba še

EPPUR SI MUOVE!

odkriti. Jaz sem jo v gradičku, ki je nekoč stal nad izvirov Krke, danes pa je tam vasica ki se po njem imenuje Gradiček. V grajskem stolpu, obdanem z obzidjem, so prebivali vitezi, oglejski ministeriali. Nekaj njihovih imen je znanih; tako piše na turističnem panoju poleg izvira Poltarice.

Gospod Leopold Sever me je seznanil z grbom enega od teh vitezov. Na modrem ščitu stoji na zelenem gričku okrogel srebrn stolp s cimami in vrati. Pod njim pa je napis: »Der 12. Landeshauptmann in Krain, ritter N von Gurch 1351-1355« (12. deželni glavar Kranjske, vitez N s Krke). Nemci so Krko in gradič imenovali Gurch, pozneje pa Obergurch, Slovenci pa pravimo Krka oziroma Vrhkrka. Želel sem najti potrditev, da je bil nekdo iz tega gradiča res deželni glavar, in jo dobil med grbi vseh deželnih glavarjev v kapeli sv. Jurija na ljubljanskem gradu. Tudi tam je enak grb in enak napis, le da je tam vitez »N von Gurck« enajsti pa vrsti. Preseneča pa me to, da gre vendarle za najpomembnejšo osebnost v takratni deželni hierarhiji, saj je nadomeščal deželnega kneza ali vojvodo, upravljal je deželo, v vojnem času pa je poveljeval deželni stanovski vojski. Ta, najvišji položaj v deželi, pa je bil

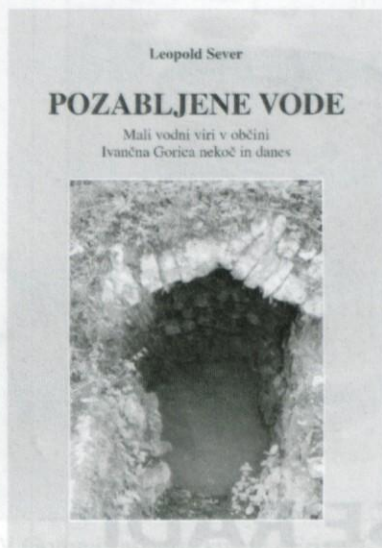
rezerviran za najvišje odličnike. Pred obravnavanim »N« iz Obergurkha je bil deželni vladar Hardec von Petau (Ptujski) (1350), še prej so zasedali položaj deželnega glavarja; Fridrich von Sevnig (1340); grof Mainhard iz mogočne rodbine Ortenburških (1331); Stephan von Modrush (Modruški) (1309); pa zopet eden od Ortenburških (1300). Našega »N« z Vrhkrke pa so nasledili: Rudolf von Liechtenstein (1355); Ulrich graf von Cilly (Celjski) (1365); Leuthold von Stadeck (1369); Otto grof Ortenburški (1370); pa Hugo von Tubein (Devinski), nato Wilhelm in za njim Hermann, oba Celjana. Vsi navedeni so člani najmočnejših, v glavnem grofovskih rodbin. Tudi pripone »von« pri našem »N« označuje fevdalca višjega ranga in ne le navadnega viteza (de mille). V stiških listinah je ena, ki pove, da je Tomaž z Vrhkrke leta 1351 podaril samostanu v Stični kmetijo na Bojanjem Vrhu. Morda bi smeli neznanako »N« zamenjati kar z imenom Tomaž?

14. stoletje pa skriva še več zgodovinskih dogodkov, ki označujejo pomembnost naših krajev v tem času. O njih morda drugič.

T. Drab

LEOPOLD SEVER: POZABLJENE VODE

Náš znani vrli "Klasjev Polde", idejni oče nove fontane v občinskem središču, je ta spomenik in opomnik dopolnil še s knjižico Pozabljene vode.

Naslov deluje dokaj nostalgčno, kar avtor potrjuje tudi v uvodu z naslovom Kje so bistrice vodice, povzetem po znani ljudski pesmi Kje so tiste stezice. A kakor se za ljudskega pesnika obnova starih časov konča, ko se pogumno loti obnove shojenih stezic, se, kot pravi avtor, za nas "ta šele začinja z vso svojo resničnostjo", saj je žal samo hrepenenje po starih časih precej neproduktivno. Najprej se namreč moramo zavedati mnogoterih potreb današnjega in prihodnjega časa, zaradi katerih moramo, če hočemo preživeti, upoštevati vsaj nekaj dejstev: da namreč vode ohranjajo

ravnovesje v naravnih ekosistemih, da jih lahko vključimo v turistično ponudbo in uporabimo v gospodarske namene, in, kar je treba še posebej poudariti: zavedati se moramo, da zaradi brezmejnega zaupanja v sodobno tehnologijo grozi vse večje pomanjkanje pitne vode.

Ob koncu knjige avtor navede tudi dva primera, ki potrjujeta, kako bo v prihodnje pitna voda vse večji problem in zato vse večja dragocenost.

V nadaljevanju spoznamo kratko zgodovino naših malih voda in izvedemo, kako se le-te poimenujejo, npr.: studenci, potoki, štirne, biči, bajerji, luže in podobno. Pri tem avtor besedni del bogato ilustrira s fotografijami, ki jih je (skoraj gotovo) sam posnel.

Nato predstavi akcije za ohranjanje "bistrih vodice": Raziskovalni tabor "Ambrus 89", ki so ga izvedli učenci šol iz občin Ivančna Gorica, Grosuplje in Dobropole ter vodno in gozdno gospodarstvo Dolenjske; z nasveti so pomagali različni strokovnjaki, praktično pa tudi vaščani Višenj, ki so se navdušeno pridružili, ko so čistili in očistili Višenjski Bič.

Bralci Klasja dobro vedo, da si avtor tudi v našem časniku prizadeva za ohranjanje naših vodnih virov. V rubriki Kje so tiste vodice ... je popisal

lepo število le-teh.

Kar precej strani pa posveti predstavitvi novega obeležja, Pomnika vodi. To je vredno prebrati, saj človek, potem ko prebere njegovo razlago, nekako začuti, kako smo ljudje res povezani s tem virom življenja. Takrat se zave, da je njegova dolžnost, varovati vodo.

Končno pa veliko bralcev v tej knjigi najde tudi "svoj" mali vodni vir, saj avtor ob koncu predstavi vode po posameznih predelih naše občine.

Knjiga je po prvencu Iskal sem prednike nov izčrpen, domoznansko dragocen vir, ki ima tudi velik vzgojni pomen in je nadvse pomemben za ozaveščanje ljudi, ki, v želji po čim lažjem življenju, hlastajo po pridobitvah sodobne tehnologije, ne zavedajoč se, da s tem škodijo sebi, še bolj pa svojim potomcem.

Lepo bi bilo, če bi tudi v prihodnosti veljal stari rek: "Kjer je vodica, je tudi vasica." Ta bi nam namreč potrdil, da je voda neoporečna.

Ob tako zavzeti skrbi za našo naravno in kulturno dediščino pa morda ne bi bilo odveč, ko bi bila knjižica tudi jezikovno malce bolj korektna.

Marjeta Glavan

ZAZNAMOVALI POMEMBNOST VODE

18. junija je bila v centru Ivančne Gorice svečanost ob otvoritvi Pomnika vode. Obeležje je bilo postavljeno ob času vstopa Slovenije v Evropsko unijo in ob pomembnih krajevnih jubilejih: desetletnici Občine Ivančna Gorica, petdesetletnici Livarja d.d. in ob štiridesetletnici turističnega društva Ivančna Gorica. Glede na to, da sta železo in voda zaznamovala naš kraj in ga zaznamujeta še danes, in glede na to, da so vodni viri in bistra voda čedalje bolj iskani in cenjeni v današnjem času, predstavlja obeležje apel vsem generacijam, da je treba za čisto vodo veliko storiti. Predvsem pa je pomembno, da se vsi zavedamo, kako smo odvisni od tega naravnega vira.

Ob otvoritvi obeležja je spregovoril župan Jernej Lampret, ki je poudaril, da je Ivančna Gorica potrebovala tak spomenik, ki se navezuje na celo občino, predstavlja njeno podobo in je opomin vsem generacijam, da moramo z vodo ravnati spoštljivo. Postavitev spomenika je zahtevala veliko sredstev, ki so jih uspeli zbrati s pomočjo sponzorjev in donatorjev. Župan se je zahvalil vsem, ki so požrtvovalno sodelovali in pomagali pri varovanju ter ohranjanju naše naravne in kulturne dediščine.

Spregovoril je tudi idejni oče Pomnika vode Leopold Sever, ki je ob tej priložnosti izdal knjigo Pozabljene vode. Spregovoril je o značilnostih vode, o njeni sestavi in predstavil podobe, ki so upodobljene na obeležju. Trije reliefi predstavljajo trojnost vode v vseh njenih oblikah in njeno kroženje v naravi. Voda je neobhodno potrebna za razvoj novega življenja (mati z otrokoma) in nas spremlja tudi ob koncu le-tega (ptice). Poudarjena je pomembnost vode na vseh področjih našega življenja.

Pri otvoritvi so sodelovali tudi Zagriški fantje, ki so zapeli nekaj pesmi, folklorna skupina Vidovo ter učenci OŠ Stična in OŠ Ferda Vesela Šentvid z recitacijami. Druženje ob Pomniku vode je bilo prijetno in takšno naj bi bilo tudi v prihodnje.

Morda za konec ni odveč povedati, da voda v vodnjaku, kljub pomenu Pomnika vode, ni pitna.

np

NA LUČARJEVEM KALU SO SPET KOSILI

V nedeljo, 6. junija, je na Lučarjevem Kalu potekalo že 11. občinsko tekmovalstvo v košnji, ki je privabilo lepo število zabave željnih radovednežev. Organizatorji so sodelujoče razdelili na več kategorij, poleg časa košnje pa je komisija ocenjevala tudi poravnavo, enakost redi in čistost košnje.

Za uvod sta kosi zavihtela 9-letna Aleš in Klemen, ki sta dokazala, da se za občinsko kmečko prihodnost, vsaj kar se košnje tiče, ni bati. Nato pa je v roke pljunil tudi krepki 80-letnik, ki je dobro pokazal, kako se stvari streže.

Po podmladku in veteranih se je začelo zares. Kot se spodobi, so prednost dobila dekleta, in sicer tista, ki še niso srečala Abrahama. Med njimi se je najbolj izkazala Anica Blatnik s Kitnega Vrha, druga je bila Anica Klavs, ki je prav tako doma na Kitnem Vrhu, tretje mesto pa je zasedla Darja Germ z Brega pri Zagradcu.

Po mlajših zastopnicah nežnejšega spola so prišle na vrsto tudi tiste nekoliko bolj izkušene, ki so dokazale, da nikakor še niso za staro šaro. Nehote smo namreč dobili občutek, da bi marsikatera lahko (dobesedno) prekosila sotekmovalko iz prve kategorije, ki nosi nekaj manj križev. Pri ženskah nad 50 let so se najbolj izkazale Angelca Hribar s Korinja, ki je zmagala, za njo pa sta se razvrstili Marija Nučič iz Podgorice in Marija

Kraljič s Kitnega Vrha.

Po uvodu v znamenju ženskega spola pa so svoje kose nabrusili tudi moški. V kategoriji do 40 let je bil najboljši Tomo Mandelj z Lučarjevega Kala, drugo mesto je zasedel Anton Kastelic iz Dolnjega Podšumberka, tretji pa je bil Gregor Zupančič z Male-

ga Globokega. Med moškimi od 40 do 60 let je občinski prvak v košnji postal Anton Pajk iz Petrušnje vasi, drugo mesto je zasedel Rudi Mandelj z Lučarjevega Kala, tretji pa je »prikosil« na cilj Slavko Blatnik s Kitnega Vrha.

Nato so se v košnji pomerili moške, ki so že dočakali 60 pomladi. V tej kategoriji pa je bil najboljši Avgust Kuhelj s Kitnega Vrha, drugi je bil Viktor Dolinšek z Zgornje Slivnice, tretji pa Milan Trunkelj s Kitnega Vrha.

Sledila je spektakularna košnja svetnikov; zmago je slavil predsednik KS Dob Marko Kastelic pred svetnico Mileno Vrhovec, tretji pa je bil Stane Kralj, predsednik KS Zagradec. Omenjenim tekmovalcem se je pridružil tudi Jernej Lampret, ki je v kategoriji županov premočno zmagal.

Ker je sonce kar pošteno pripekalo, je bil za upehane kosce požirek iz cekarja, ki je potoval naokrog, še kako dobrodošel. Vsi, gledalci in tekmovalci, pa so se lahko dodobra okrepčali in zaplesali na veselici, ki je sledila.

Lojze Grčman

MAJSKI POHOD ČLANOV PLANINSKEGA DRUŠTVA POLŽ NA KOFCE

Zadnje nedeljo v maju smo se člani PD Polž odpravili na planino Kofce. Zbor smo imeli v Stični ob šestih zjutraj, potem pa smo se ustavili še v Višnji Gori in pobrali ostale pohodnike.

Ker je bilo vreme pretekla dva tedna precej slabo, nismo pričakovali, da bo ta dan kaj boljše, vendar nas je zelo presenetilo. Bojazen pred slabim vremenom je verjetno kriva, da se je odprave udeležilo le 8 članov.

Po jutranji kavi smo se odpravili na pot, na katero nas je tokrat odpeljal kombi, tako da smo lahko nekateri odpali še tistih nekaj minutk, za katere smo bili zjutraj prikrajšani. S kombijem smo se pripeljali do kmetije Matizovec nad Podljubeljem (1072 m). Potem še zadnje priprave in na pot. Prva urica hoje je minila po dokaj lagodnih gozdnih senčnih poteh.

Potem smo prispeli do Doma na Kofcah (1488 m), kjer smo imeli krajši postanek za malico. Ko smo se posedli zunaj pred kočo in uživali v soncu in razgledu na okoliške planote, je v glavi našega vodiča že nastajal malce prilagojen načrt naše poti. Ob pogledu na planino Kofce mu je takoj padel v oči malce višji in bolj zasneženi Veliki vrh (2088 m), ki je bil preveč mamljiv, da se ne bi odpravili tudi nanj. Od planine Kofce pa je bil oddaljen ravno toliko, da je pohod nanj lahko enostavno umestil v načrt.

Do vrha smo potrebovali z vsemi postanki dobro uro in pol. Toplo dopoldansko sonce pa ni ogrelo samo nas, temveč tudi sneg, ki se je na nekaterih delih stalil. Zato smo morali paziti na pot in se izogibati blatu.

Ko smo prišli na vrh, smo spet naredili malce daljši odmor; naš vodič nam je medtem demonstriral nekaj vaj o uporabi vrvi za premagovanje nezaščitenih poti, družbo pa nam je delalo tudi jadrnalno padalo, ki je nekaj časa krožilo čisto blizu vrha.

Po grebenu tudi čez Veliki vrh poteka slovensko-avstrijska meja, tako da smo lahko pokukali tudi čez mejo.

Ko smo se nadihali svežega zraka, smo se spustili še na planino Kofce (1967 m), ki je bila v prvotnem načrtu. Pot smo potem nadaljevali do planine Šija, kjer smo si končno privoščili dobro kosilo. Potem smo se na poti proti kombiju zopet ustavili pri Domu na Kofcah. Tokrat je bila tam kar precejšnja gneča, saj je lepo nedeljsko popoldne privabilo ven veliko sprehajalcev. Po pijači smo se odpravili proti kombiju, ki nas je čakal pri kmetiji Matizovec. Vsi skupaj smo bili takrat že kar lepo porjaveli, saj je sonce ves dan močno sijalo. Barvo pa je še okrepila snežna podlaga na vrhu obeh načrtovanih planot, ki je odbijala sončne žarke.

Na poti domov smo skoraj vsi v kombiju zaspali od naporene poti. V Stično smo prispeli okrog petih popoldan. Za vse skupaj je bil to lep nedeljski planinski izlet.

Toni Pevec

77-LETNI AVSTRALSKI SLOVENEK OBHODIL SLOVENIJO IN ZBIRAL DONACIJE ZA BOJ PROTI RAKU

Marijan Lauko je avstralski Slovenec, ki od svojih 77 let že 55 let živi v Avstraliji, na jugovzhodnem delu Queenslanda, ki se imenuje Sunshine Coast, to je dobrih sto kilometrov severno od Brisbanea. Leta 1996 je preстал težavno operacijo raka na želodcu, naslednje leto se je v Melbourneu nalezal hude pljučnice in ji skoraj podlegel, leto dni kasneje pa so zdravniki ugotovili nepravilno delovanje aortne zaklopke ter mu jo zamenjali s plastično. Zdravstveni problemi mu niso vzeli volje in moči. Ravno nasprotno: kmalu po zahtevni operaciji je začel hoditi. Najprej je bil to vzpon na nizek 200 metrov visok hriček, ki je v bližini njegovega doma, kasneje (štiri mesece po operaciji) pa je začel že z napornejšimi podvigi, kot je vzpon na Ayers Rock ali po aboriginsko Uluru. Od takrat vsak dan prehodi tri do pet ur. Aprila 2003 se je podal na 250 kilometrov dolg pohod, ki mu je vzel osem dni časa, in sicer od doma na Gold Coastu do slovenskega kluba LIPA. Med potjo je nabiral prispevke za raziskovanje rakastih bolezni. Na tem pohodu so ga spremljali prijatelji in ostali, ki so mu poskušali olajšati pot na različne načine. Po uspešnem pohodu do kluba Lipa se je Marijan odločil še za večji projekt, in sicer za pot proti severu. Tako se je avgusta 2003 podal na 1000 kilometrov dolgo popotovanje od Sunshine Coasta do Mackaya, kjer je dnevno prehodil več kakor 40 kilometrov. Uspešno izpeljana projekta sta mu dala moči, da se je odpravil na dolgo načrtovan pohod po rodni Sloveniji. Tega je začel 2. maja 2004 ob izviru reke Soče

in ga končal 28. maja v Ljubljani. Za skoraj 900 km dolg pohod je porabil natanko 26 dni, pri čemer je dnevno prehodil med 30 in 40 km, najdaljša dnevna razdalja, ki jo je napravil, pa znaša 44 km.

Med pohodom smo Marijana spremljali članice Društva onkoloških bolnikov Slovenije in člani Slovensko-avstralskega društva, ki smo tudi skrbeli za samo organizacijo pohoda.

Poleg obiskov večjih slovenskih bolnic (Maribor, Ljubljana, Murska Sobota, Novo mesto) je imel Marijan z ožjo organizacijsko ekipo sprejem pri predsedniku republike dr. Janezu Drnovšku na gradu Brdo pri Kranju, kjer mu je predal darilo avstralskih Slovencev in mu predstavil svojo obliko boja proti raku. Projekt Pohod po Sloveniji 2004 je bil zelo dobro medijsko pokrit, saj so o njem poročali vsi pomembnejši tiskani in elektronski mediji tako v Sloveniji kakor tudi v Avstraliji, sam projekt pa smo

zaključili z veselico v petek, 4. junija, na letališču Šentvid pri Stični, kjer se nas zabavali člani ansambla Svetlin.

Projekt Pohod po Sloveniji je bil tudi humanitarne narave, saj je Marijan ob pomoči Društva onkoloških bolnikov Slovenije nabiral donacije za boj proti raku na številko poslovnega računa Društva onkoloških bolnikov, ki je: 02014-0015764598, namen donacije Projekt Lauko – za boj proti raku. Donacije se bo nabiralo vse do 4. avgusta, septembra pa bomo ožji organizatorji sklicali tiskovno konferenco ter sporočili, koliko denarja se je nabralo in kam se bo le-ta porazdelil. Do 15. junija se je nabralo okrog milijon tolarjev donacij.

Projekt Pohod po Sloveniji 2004 bo pomemben prispevek k ohranjanju in razvoju slovenske skupnosti v tujini ter h krepitevi slovenske narodne zavesti, tako v Sloveniji kot v Avstraliji. Pripomogel bo tudi k negovanju in utrjevanju že obstoječih prijateljskih, kulturnih in strokovnih vezi z Avstralijo.

Organizatorji projekta: Slovensko-Avstralsko društvo, Društvo onkoloških bolnikov Slovenije in Active Solutions and Consulting Group Pty. Ltd., Avstralija

Posebna zahvala gre Radiu Zeleni val, še posebej Borisu Peterki, ter vsem članom in članicam letalskega kluba Šentvid (AK Šentvid), ki so s svojo pomočjo pri organizaciji zaključne slovesnosti in veselice veliko pripomogli k uresničitvi projekta Pohod po Sloveniji 2004.

Matej Balažič

Narisa/Slavko Polak

NAŠA NAJBOLJ ZNANA SOKRAJANKA KAKO SE ČLOVEŠKI RIBICI V VIRSKEM IZVIRU GODI DANES?

Nekateri se sprašujemo, če se jim sploh še kakorkoli godi – če človeška ribica v izviru še živi. Najbližji sosed izvira namreč grozi, da bo spustil psa na opazovalce, če bodo še hodili ugotavljat prisotnost teh živalic. Krajevna in državna oblast to vesta, a jima je očitno tako prav. Opazovalci so človeške ribice v izviru nazadnje videli 10. februarja letos. Virski mladci so po tem datumu ponujali človeške ribice lokalnim gostilnam v okras. Očitno ropajo izvir. Tri do štiri živali, kolikor jih je v vsakem izviru prihajalo na plano, pa je hitro mogoče iztrebiti.

In kako se godi virskemu izviru? O tem največ pove kemijska analiza vode, ki jo je nekajkrat opravila ekipa Biološkega oddelka Biotehniške fakultete. Vsakič so ugotovili močno povišano koncentracijo nitratov. Zgornja meja za pitno

vodo (in torej za normalno življenje večine vodnih organizmov) znaša 10 mg/l, v virskem izviru pa onesnaženje to mejo presega za več kot 250%, saj znaša okoli 26,38 mg/l. To je tudi bistveno večje onesnaženje kot v drugih kraških izviroh s človeško ribico. Vzroke za tako onesnaženje je ob izviru brez težav mogoče videti in vohati. Ker je izvir na občinski parceli, je njeno divje odlagališče odpadkov, ki je premostilo že več kot pol razdalje od ceste do vode. Pripravljen kup zemlje za zasipanje odpadkov pa priča, da je nemoteno sistematično zasutje izvira s smetmi načrtovano tudi za naprej. Občina daje neposredno okolico izvira tudi v uporabo za manjšo farmo perjadi, ki s svojimi odpadki prav tako privesa svoj delež k onesnaženju. Vsemu temu v brk se smeje tabla, da je tu vodovarstveno območje.

Za ureditev okolice izvira se je minulo jesen zavzel svet Občinske turistične zveze, neodvisno od njega pa jo je v svoj plan uvrstil tudi svet Krajevne skupnosti Stična. Iz obeh teh in še drugačnih pobud se je rodilo Društvo VIR za ohranjanje naravne in kulturne dediščine. Sprožilo je akcijo SOS za človeško ribico – simbol slovenskega naravoslovja. Rezultat je bil sestanek državnega sekretarja za okolje na Ministrstvu za okolje, prostor in energijo ter župana Občine Ivančna Gorica 5. aprila letos – obeh v spremstvu njihovih strokovnih uslužbencev – da bi uskladila državno in občinsko skrb za ta kulturni in naravni spomenik. V zapisniku sestanka piše, da je za onesnaženje virskega izvira kriva odsotnost kanalizacije, pa tudi Šimenkovo brezno s svojo "deponirano" mrhovino. Vse omenjene izvire onesnaženja, ki jih je kadarkoli mogoče videti,

LADU AMBROŽIČU – NOVLJANU V SPOMIN

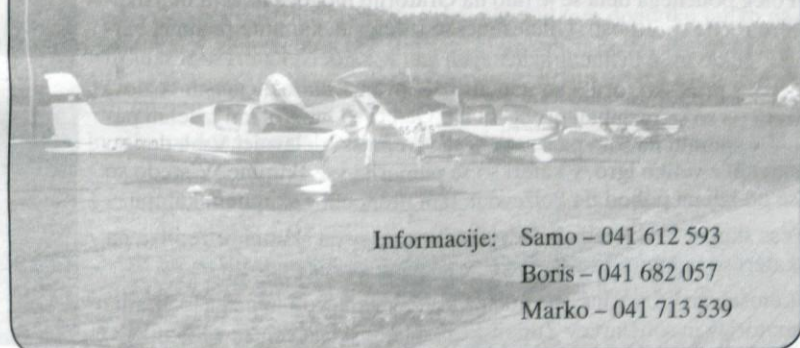

Predstavniki Letalskega kluba Šentvid smo v začetku aprila 2003 obiskali na njegovem domu gospoda Lada Ambrožiča – Novljanca, z namenom, da nam kaj več pove o zgodovini letalstva v Stični in okolici. Gospod Ambrožič je bil namreč v Stični že pred II. svetovno vojno učitelj, kulturnik, športnik in pilot. Leta 1934 je ustanovil Jadrarno skupino Stična, ki je bila del AEROKLUBA iz Ljubljane. V Stični so gradili jadrarna letala in JADRALNA SKUPINA je veljala za najnaprednejše letalce na Slovenskem. Z velikim žarom, zadovoljstvom in neverjetnim spominom nam je razlagal vse podrobnosti. Vesel je bil, da se v občini Ivančna Gorica nadaljuje tradicija letalstva. Kljub častitljivi starosti si je še malo pred smrtjo želel, da bi ga sin Lado pripeljal na letališče v Šentvid. Žal mu je smrt prekrizala načrte.

Ohranili ga bomo v lepem spominu!

Letalski klub Šentvid

Letalski klub Šentvid pri Stični vabi vse, ki bi si radi ogledali našo lepo pokrajino iz zraka, na panoramske plete. Če želite z darilom presenetiti svoje najdražje, jim za praznovanje ali kar tako omogočite panoramsko vožnjo.

Informacije: Samo – 041 612 593
Boris – 041 682 057
Marko – 041 713 539

POGREŠANI VAŠČAN

Zaradi mnogih govoric, ki so se razširile ob nepričakovanem izginotju Antona Brčona, smo preverili nekaj podatkov. V bližnjih gozdovih so ga takoj po izginotju iskali vaščani in policija, vendar, žal, brez uspeha. Na Policijski postaji Grosuplje so nam povedali, da so Antona nazadnje videli v Zagorju, v soboto, 3. julija. Policijska delovna skupina preiskuje vzroke njegovega izginotja in ga pospešeno išče v okolici krajev, kjer so ga nazadnje videli.

so zamolčali. Zamolčali so ugotovitve strokovnjakov, da Šimenkovo brezno verjetno ne drena v virski izvir. In ignorirali so dejstvo, da so vsi naši kraški izviri obremenjeni z onesnaženo talnico in z mrhovino zatrpanimi brezni v zaledju, a je virski izvir mnogo bolj onesnažen kot drugi. Tako so se dogovorili, da bo ministrstvo v letih 2007 oz. 2008 (morda pa celo 2006) subvencioniralo virsko kanalizacijo.

Hvalevredno! Zaskrbljujoče je le, da ne ministrstva ne občine ne moti, da vzroka za to subvencijo – človeških ribic v izviru – morda sploh ni več. In če so, da je malo verjetno, da bi ob sedanjih pogojih kanalizacijo dočakale. Izvir jo bo dočakal kot kloaka, ob kateri bomo lahko postavili spomenik temu, da smo uničili v svetovnem merilu velik kulturni in naravni biser svojega kraja.

Ministrstvo je po omenjenem sestanku potegnilo še dve potezi "za reševanje problematike" izvira:

1. Društvu VIR je namenilo 450.000 SIT sredstev za projekt SOS za človeško ribico – simbol slovenskega naravoslovja. Seveda bi moralo društvo projekt najprej izpeljati in plačati, račune

pa predložiti ministrstvu v presojo, če je res upravičeno do povračila stroškov. Ker društvo nima prebite pare, seveda denarja za projekt ne more založiti. Za sredstva je sicer zaposlilo vse tiste, ki bi mu lahko pomagali, a se doslej ni še nihče odzval. Pa tudi sicer še ni našlo sodelavcev za izpeljavo projekta.

2. V hiše okoli izvira je ministrstvo poslalo inšpekcijo. O tem obisku so svetniki krajevne skupnosti Stična zelo grmeli na svojem sestanku in žugali Društvu VIR, ki da jim je po njihovi presoji priskrbelo ta obisk. Pozabili so, da so svetniki zato, da odpravljajo nemarnosti v kraju, in ne da žugajo tistim, ki na nemarnosti opozarjajo. Prav tako so pozabili, da so sami v svoj plan uvrstili ureditev izvira.

Župan po omenjenem sestanku ni potegnil še nobene poteze in mu zato ni mogoče očitati nikakršne grdobije. Pač pa mirno gleda vso to grdobijo.

In človeške ribice? S svojim življenjem so naše kraje nekaj stoletij promovirale po vsem svetu. Za zahvalo jih bomo umorili. In še za to se nam bodo zahvalile tako, da nam bodo priborile kanalizacijo. Slava jim!

Tatjana Kordiš

STRUKTURNI SKLADI PRILOŽNOST ZA RAZVOJ IN POVEZOVANJE LJUBLJANSKE URBANE REGIJE

Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije (RRA LUR) je predstavila projekt povezovanja in sodelovanja med nosilci turističnega razvoja v okviru prijave na strukturni sklad. Agencija pa poleg povezovanja v konkretnem projektu Upravljanje turistične destinacije Ljubljanske urbane regije pripravlja tudi izobraževanje na temo o priložnostih razvoja prek sofinanciranja kohezijskega in strukturnih skladov.

Povezovanje in sodelovanje med zasebnim in javnim sektorjem na širšem območju Ljubljane udejanja projekt Upravljanje turistične destinacije Ljubljanske urbane regije. Z njim se je v sodelovanju s partnerji RRA LUR kot nosilka projekta prijavila na javni razpis za pridobitev sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj. Ta je eden osrednjih finančnih instrumentov regionalne politike Evropske unije. Izhodišče za črpanje njegovih finančnih sredstev v Sloveniji predstavlja Enotni programski

dokument. Le-ta v okviru prednostne naloge spodbujanja podjetniškega sektorja in konkurenčnosti spodbuja tudi razvoj turističnih destinacij v skladu s strategijo slovenskega turizma do leta 2006.

Temeljni namen projekta je, povečati prepoznavnost celotne Ljubljanske urbane regije kot enotne turistične destinacije in povezati ponudnike turističnih storitev tako v njenem urbanem središču kot v zaledju. Svetovalka direktorice RRA LUR mag. Lorena Korošec je povedala: »Gre za enega prvih projektov uspešnega sodelovanja javnega in zasebnega sektorja. Verjamem, da so razpisi v okviru strukturnih skladov priložnost za uresničevanje nalog, ki smo si jih zadali v sodelovanju s 25 partnerji.« Na Zavodu za turizem Ljubljana se po besedah Petre Garin, namestnice direktorice zavoda, zavedajo potencialov Ljubljane in njenega zaledja. Menijo, da sodelovanje občin lahko dolgoročno pripomore k temu, da Ljubljana postane prepoznavna de-

stinacija v Sloveniji. Zato so se kot strokovna institucija odločili za sodelovanje pri pripravi projekta. Na novinarski konferenci je svojo vlogo in stališče predstavil tudi BTC d.d., ki po besedah Francija Malisa vidi priložnost predvsem v skupnih aktivnostih trženja. Zavedajo se, da lahko le sodelovanje med ponudniki turističnih storitev pripomore k večjemu številu turistov v ljubljanski regiji.

Skupna ocenjena vrednost projekta je 28.310.000,00 tolarjev. Od tega predstavljajo 60 % vrednosti projekta sredstva zasebnega in 40 % sredstva javnega sektorja. Pričakovana vrednost sofinanciranja je 35 % celotne vrednosti projekta.

Med občinami, ki podpirajo projekt, so: Mestna občina Ljubljana, Brezovica, Dobropole, Dol pri Ljubljani, Ivančna Gorica, Kamnik, Komenda, Litija, Logatec, Lukovica, Medvode, Moravče, Šmartno pri Litiji, Trzin in Vrhnika.

ZAVRŽENE IN ZAPUŠČENE ŽIVALI V OBČINI IVANČNA GORICA

Javno sprašujem župana Jerneja Lampreta, svetnike in svetnice, kaj menijo o izvajanju zakona o zapuščenih živali v občini Ivančna Gorica in kako se ta problematika rešuje v občini, kdo je odgovoren za izvajanje zakona iz leta 1999, po katerem je občina dolžna poskrbeti za zavržene in zapuščene živali, ki se potikajo po naši okolici.

Problem zavrženih in zapuščenih živali (psi in mačke) je največji v spomladansko-poletnem času, ko je čas kotitev in čas dopustov, ko neodgovorni lastniki odvečne mladice preprosto odvržejo v gozdu ali na vasi. Nekateri dopustniki za svojega »hišnega ljubljence«, ko grejo na dopust, poskrbijo tako, da ga pustijo kje ob cesti, ali ga kar na poti na dopust odvržejo kot vrečo smeti.

Sprašujem naše svetnike, predvsem pa župana, kaj ste na tem področju naredili in kam lahko občani oddamo tako najdeno žival, ki ni sama kriva za okoliščine, v katerih se je znašla. Ljudje se običajno raje distancirajo od takih živali.

Smo pa tudi ljudje, ki tega ne moremo preprosto spregledati in reči: »To se me ne tiče.« Vse to se tiče nas vseh.

Do nedavnega je bila za nas, ki si ob takih zavrženih živali ne zatiskamo oči in jim poskušamo pomagati, svetla točka Veterinarska ambulanta Buba Grosuplje in dr. Marjan Kastelic.

Dr. Kastelic je te zavržene živali sprejemal, čeprav ni imel legalnega zatočišča, pa vendar so stvari kar lepo tekle in zavržene živali so bile veterinarsko oskrbljene in oddane novim lastnikom.

Problem pa je, odkar Buba ne sprejema več takih živali, ker pač ni legalizirano zatočišče.

Zanima me, kam sedaj s temi živalmi, s katero ustanovo ima občina Ivančna Gorica podpisano pogodbo za sprejem zavrženih in zapuščenih živali. Sprašujem vas tudi, kakaj občina Ivančna Gorica ni pristopila k pobudi za izgradnjo legalnega zatočišča za več občin skupaj, ki bi ga organizirala Veterinarska ambulanta Buba.

V Zakonu o zaščiti živali iz leta 1999 je v 27. členu zapisano:

»Zapuščeni živalim se zagotovi pomoč, oskrba in namestitve v zavetišču. Zagotovitev zavetišča je lokalna zadeva javnega pomena, ki se izvršuje kot javna služba, pri čemer mora biti na vsakih 800 registriranih psov v občini zagotovljeno eno mesto v zavetišču. Imetnik zavetišča je lahko občina oz. vsaka fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje. Izpolnjevanje predpisanih pogojev za začetek delovanja zavetišča ugotavlja upravni organ, pristojen za veterinarstvo, v upravnem postopku.«

V telefonskem pogovoru z županom, 21. 6. 2004, mi je bilo rečeno, da so pač za-

kone sprejemali brez vednosti občin, da je veliko takih zakonov, ki se jih ne izvaja in da ima občina več hujših problemov, kot so zavržene živali. Občina problem teh živali ignorira in noče slišati zanj in ne za njegovo rešitev.

Če boste naleteli na potepuško žival in se ne boste obrnili stran, si boste nakopali problem, kam s to ubogo živaljo, če je sami ne morete imeti. Iz lastnih izkušenj vem, ker sem 20. junija 2004 spet naletela na zavrženo kužka. Kuža se je že en teden potepal po Spodnjem Brezovem, natančneje ob avtocesti Grosuplje - Iv. Gorica in čakal lastnika, ki ga je najverjetneje tam zapustil. Vsi so ga preganjali, nihče pa mu ni ponudil pomoči. Spet drži rek »se me ne tiče, ni moj.« Po preverjenih informacijah vem, da so imeli nalogo ujeti kužka tudi delavci DARS-a, vendar so naleteli na problem, kam z njim. V zavetišču Gmajnice so dobili odgovor, da ga sicer lahko pripeljejo, če bodo prinesli tudi naročilnico, da bo kužka od občine ali od DARS-a. Delavci DARS-a so prekinili akcijo, ker naročilnice niso dobili. V zavetišču Gmajnice sprejemajo zavržene živali samo iz Mestne občine Ljubljana.

Po mojih informacijah občina Ivančna Gorica nima pogodbe z nobenim zavetiščem, in tako je ta kuža moj problem. Po izjavah župana mu je treba najti novega lastnika, vendar to ni problem občine, čeprav v zakonu piše, da je občina dolžna poskrbeti za zavržene živali. Občina Iv. Gorica ni pristopila k pobudi V. A. Buba d.o.o., Grosuplje, ki je ponudila, da Buba d.o.o. zgradi zavetišče za zapuščene živali za 18 občin, na lastne stroške. Občine bi z mesečnimi prispevki pokrivalo minimalne stroške delovanja zavetišča. Občina Iv. Gorica je utemeljila svoje nesodelovanje pri tem projektu z besedami: »V naši občini problema zapuščenih živali nimamo.«

Problem se mogoče ne zdi tako velik, toda spomnimo se primera Milene Močivnik. Mogoče pa tudi v naši občini potrebujemo nekoga, ki bo, kot je bilo rečeno za Mileno Močivnik, »zbral zavržene živali«. Po desetih letih pa bi z nasilnim odvzemom in prikazovanjem moči države nad posameznikom ter merjenjem moči raznih tako imenovanih Društev za zaščito živali in proti mučenju živali, na pasjih in mačjih hrbtih bili bitko za denar, ki je v proračunih namenjen zavrženim živalim.

Vsem, ki jih ta problematika zanima, priporočam, da preberejo knjigo Aneja Sama »Milena«, v kateri so razkrite vse podrobnosti moči medijev in države, enostransko prikazovanje problema, manipuliranje z javnostjo po načelu močnejšega. Knjiga je izšla v samozaložbi pisatelja in jo prodaja založnik.

Vera Kamin

ORATORIJ 2004

Med 27. junijem in 3. julijem je v stiški župniji potekal že tradicionalni Oratorij. Geslo letošnjega dogajanja je bilo »Lahko si zvezda«. Snov za potek Oratorija je bila vzeta iz življenja svete Katarine Aleksandrijske, imenovane tudi Modra. Otroci so lahko vsak dan spoznavali njeno preprosto življenje in se prav iz te preprostosti učili, kako postati resnično velik, pravi junak, zvezda. Ob zgledu Modre so se nato v katehezah pogovarjali, kako lahko tudi sami postanejo zvezde.

Poleg poučnega dela se je bilo na Oratoriju mogoče naučiti marsikatero ročne spretnosti. Udeleženci so izdelovali kamnite prstane, barvali steklo in se učili najrazličnejših iger z žogo. Nekateri so si skušali urediti pričesko, drugi se naučiti izdelovanja najrazličnejših vozlov, tretji pa so se razgibali pri aerobiki. Otroci so lahko sami izdelali papir, v spomin na šolo pa so se zbrali v kemijski delavnici. Vsak dan so sklenili z veliko igro, v kateri so se pomerile vse skupine. V sredo so se podali na pohod na Polzevo in tam prenočili v skupnem kampu.

Vse skupaj so sklenili ob sodelovanju staršev na skupni prireditvi, na kateri so nam predstavili, kako so se imeli in kaj so delali.

Letošnjega Oratorija se je udeležilo 123 otrok, vodilo pa ga je 32 animatorjev in sodelavcev Župnijskega mladinskega centra v Stišni.

VAŠKI PIKNIK V RUPAH

Leto je naokrog in vaščani Rup so se ponovno zbrali na tradicionalnem vaškem pikniku. Vsako leto ob koncu junija ali začetku julija se pri Demčevi Olgi snide staro in mlado in tisto vmes. Letos je bil piknik že sedmi po vrsti. Ob mamljivih jedeh z žara maestra Miloša tudi tokrat ni manjkalo sosedskih pogovorov, smeha in otroškega živ-žava.

Lojze Grčman

ZNAČILNOSTI VPREŽNIH VOZ NA DOLENJSKEM (3)

Zapravljivček je vprežni voz luksuzne izdelave in je bil včasih namenjen za prevoze ljudi ob najrazličnejših, največkrat svečanih priložnostih. Ker ni služil delu in spravljanju pridelkov, so ga zelo slikovito poimenovali zapravljivček. Tudi iz tega je moč razbrati, kako delovni in skromni so bili nekdanji kmečki ljudje: če so si le malo privoščili in odložili delo, že so se opominjali z zapravljanjem.

Zapravljivček je imel navadno malo večja kolesa, podobno kot kočije; imel je dve zaporedni, običajno tapecirani klopca z naslonom za potnike, leseni deli pa so bili lepo prebarvani, običajno lakirani. Ob straneh je imel nekakšne lesene blatnike nad sprednjimi in zadnjimi kolesi, ki so spodaj prešli v stopnico za udobno vstopanje na voz. Kar je še pomembno: zapravljivček je imel v podvozju nameščene vzmeti (zato so mu tudi rekli »federvoz«), ki so tudi po makadamskih in luknjastih cestah omogočale prav prijetno vožnjo. Vedeti moramo, da so tudi zapravljivčki dolgo časa imeli lesena kolesa, okovana s »šinami«, in bi lahko bila vožnja z njimi po slabih poteh brez vzmetenja prav neprijetna.

Zapravljivčki so se običajno, zlasti ob slovesnih priložnostih, vozili s parom konj. Le kadar se je šlo na železniško postajo pričakat kake goste ali kaj podobnega, je zadostovala tudi vprega z enim samim konjem. Ob takih nesveča-

nih priložnostih sem se z Andrejkotvim stricem Lojzom pogosto peljal tudi na prednjem sedežu in opazoval sem gibko poplesavanje konja v lahнем drncu. Pozneje, ko sem kot študent moral do podrobnosti študirati gibanje konj v hodu, drncu in galopu in ko sem v gledališču spoznal balet, me je gibko poplesavanje konjskega hrbta, ponosna drža konjskega vratu in glave pri takih vožnjah in plapolanje grive spominjalo na balet. Pod okovanimi lesenimi kolesi pa je prijetno šumelo na makadamski cesti kot spremljajoči orkester. Res, pravo Labodje jezero, samo malo fantazije je treba imeti.

Zapravljivček, ki ga prikazujem na sliki, sem posnel lansko pomlad na začetku Jurčičevega pohoda v Višnji Gori. Kolesa so že opremljena z gumami, tako da najbrž kak boljši orkester pri vožnji z njim že odpade. Tudi konji se mi zdijo danes preveč rejeni, da bi bilo možno pričarati z njimi kako asociacijo z baletkami. Zapravljivčki pa so še ved-

no očarljivi in lepo bi bilo, ko bi vsaj po okoliških dolenskih hribih, s katerih so tako lepi razgledi na mehko pokrajino, dobili kaj več veljave pred avtomobili. Mislim, da bi z njimi privabili marsikateroga turista, tudi tujca, konji pa bi bili odsihmal manj rejeni.

Moj čisto resen nasvet dolenskim furmanom je, naj ljubiteljstvo konj in starih običajev čim prej pridobitveno povežejo s turizmom. Popolnoma neproduktivno je razkazovati te lepote na paradnih prireditvah, če prevoznštvo z zapravljivčki ne pride v prakso. Vsako soboto in nedeljo bi bilo mogoče razkazovati lepote dolenske pokrajine in kulinarike s konjskimi vpregami in zapravljivčki. Morda bi ta voz za kmeta sčasoma lahko dobil tudi drugačno ime: ne zapravljivček, ampak »zaslužilček« ali morda »pridobivček«. Preko turističnih agencij bi se bilo treba povezati v celoto in dati privlačne ponudbe.

Pred leti sem v Bohinju na kmečkem turizmu, kjer je kmet, ki je dobil kredit od kmetijske zadruge za razširitev hleva, napravil turistični apartma, sre-

čal turista, od katerih je bil eden iz Bostona, drugi pa iz Hamburga. Ko sem ju vprašal, kako sta našla pot do tega apartmaja v zakotnem Bohinju, sta mi odgovorila, da preko turistične agencije. V kmečkem okolju ni treba nobene industrije, treba je le znati pritegniti turiste, med katerimi so tudi poslovni partnerji, ki se ob sklepanju kupcij vedno raje ob zaključku poslov tudi malo razvedrijo in vsaj za kak dan ali dva pobegnejo iz svojega menedžerskega življenja. Samo večerja ali kosilo v kaki kmečki gostilni, pred katero je parkirni prostor nabito poln avtomobilov, je veliko pre malo za kako dobro razvedrilo. Dolenjci, mislite na to, kajti pri sklepanju večjih poslov nikoli ne zmanjka denarja tudi za pošteno razvedrilo, daleč stran od bučnega sveta.

Pa bo morda kdo dejal: Bohinj je pač Bohinj! No ja, to že, ampak v Bohinju ima samo dež mlade, na Dolenskem pa rodi cviček ...

Valentin Skubic

DEDIŠČINA PREDNIKOV (2)

Arheološko najdišče Cvinger je že več kot 150 let predmet raziskovanj – od zgodb Josipa Jurčiča do pravih znanstvenih raziskovanj Narodnega muzeja iz Ljubljane.

Izkopavanje vojvodinje Mecklenburške

STIČNA - VIRSKI CVINGER (2)

Prvi zapisovalec ljudskih zgodb o naselju in gomilah je bil pisatelj Josip Jurčič.

V času Ilirskih provinc je tu raziskoval francoski arheolog E. M. Siauve, ki je sodeloval z Ž. Zoisom in V. Vodnikom in je opisal virsko gradišče ter dal narediti tudi načrt naselja, ki pa se ni ohranil.

Drugi strokovni opis z načrtom, ki je ohranjen, je izdelal J. H. Stratil, gozdar v stiškem samostanu, in ga objavil leta 1827 v listu Illyrisches Blatt. Načrt hranijo v Arhivu Republike Slovenije. Omenja okoli 100 gomil in v njih pokope staronordijskih ljudstev. Namiguje, da gre morda za Menetium (v bližini je vas Metnaja) ali pa celo za junaški Metulum. Omenja tudi najdbe iz bronu in železa, ki jih kmetje najdejo pri oranju.

Leta 1845 je poslalo ljubljansko Zgodovinsko društvo komisijo, ki je

zavrgla Stratilova opazovanja o kamnitem obzidju in zemljen nasip proglasila za naravno tvorbo. Dopuščali pa so možnost obstoja nekakšnega nomadskega taborišča.

Prvi, ki je v Stični izkopal, je bil major Nettelbach iz Mecklenburga. Leta 1853 je izkopal pet gomil. Omenja predvsem bogat grob, o katerem je pisal F. Kenner leta 1865.

Leta 1878 je prišla v Stično Prazgodovinska komisija pri matematično-naravoslovnem razredu dunajske akademije pod vodstvom K. Dežmana. Ta je izdelala načrt in opis naselja.

Istočasno omenja Stično tudi A. Mullner, vendar v zvezi s cestno postajo Acervo.

J. Pečnik je v Stični izkopal malo, ker je menil, da so najdbe preslabo ohranjene zaradi kisle ilovice. Leta 1891 je izkopal grob s skeletom z apulsko vazo in nekaj žganih grobov,

1894. pa še veliko gomilo, vendar brez najdb. V tem času je S. Rutar ponovno opisal Stično in dodal skico z vrisanim naseljem in gomilami. Leta 1892 je na južnem pobočju naselja A. Müllner izkopal veliko železove žindre in volka in opravil njuno analizo.

Najpomembnejša izkopavanja pred 1. svetovno vojno je med leti 1905 in 1914 vodila vojvodinja P.F. von Mecklenburg, ki je izkopala 11 gomil s 186 evidentiranimi grobovi. Izkopanine je hranila na gradu Bogenšperk. Po njeni smrti je bila leta 1934 zbirka prodana na avkciji v ZDA in je prišla v last harvardskega muzeja Peabody Museum. Najdbe so bile objavljene v katalogu Treasures of Carniola leta 1981, ki ga je napisal S.P. Wells. Pred 1. svetovno vojno je kopal še A. Goetze iz berlinskega kraljevega muzeja (leta 1906), in sicer na povabilo vojvodinje Mecklenburg.

Med obema vojnoma so izkopavali kmet A. Hrast (grob s situlo in grob z oklepom, ki ju je v Narodni muzej v Ljubljani spravil R. Ložar), L. Fedran (najdbe hranita Narodni muzej v Ljubljani in muzej v Mainzu) in leta 1936 tudi R. Ložar.

Po 2. svetovni vojni je v Stični raziskoval Narodni muzej iz Ljubljane. Gomile sta izkopavala: v letih 1946, 1952 in 1953 Jože Kastelic in v letih 1960 do 1964 Stane Gabrovec. Med leti 1967 in 1974 so potekala naselbinska izkopavanja, ki jih je za Narodni muzej iz Ljubljane vodil Stane Gabrovec. Rezultati le-teh so uvrstili Stično v sam vrh halštatske kulture.

SAŠO PORENTA

ŠENTVIŠKO POKOPALIŠČE

Z OČMI PRIZADETIH

Glede na to, da nismo v nobeni stranki in nismo imeli bližnjih na pokopališču, nas odlok o šentviškem pokopališču ni kaj dosti zanimal. Na volitvah smo namreč izbrali svoje predstavnike, ki naj bi zastopali mnenja vseh občanov ter spoštovali sklepe in odloke, ki so jih na sejah sprejeli. Žalostno je, da se je treba ob smrti svojega najdražjega spopasti še z razprtijami med strankami, ki so le posledica nabiranja političnih točk na račun pokojnika in žalujočih domačih, ki bi si v težkem trenutku želeli poštene in iskrene besede ter spoštovanje sprejetih sklepov.

Spori med posameznimi krajevnimi politikami ne bi smeli biti vzrok za to, da svojci do zadnjega trenutka ne vemo, kam je prav položiti svojega najdražjega k počitku.

Žalujoči Medvedovi in Severjevi

BARBARI SO MED NAMI

Najprej se opravičujem za tak naslov, ki je za barbore žaljiv, saj so bili z naravo tako zelo povezani in so jo tako zelo spoštovali, da gotovo niso kar tako »za špas« sekali dreves, kot se je to dogodilo maja 2004 v Stični. Bolj mislim s tem izrazom povedati, da so bili za Rimljane barbari kulturno in politično zaostali ljudje in take vrste so bili tudi (ne)znani storilci, ki so se spravili nad lipo sredi Stične. Zasadili smo jo leta 1991 v spomin na našo odločitev za samostojno Slovenijo.

Posek lipe ni sporen samo z ekološkega in naravovarstvenega stališča, ampak je tudi zavržno in neopravičljivo politično dejanje. Ob tem dogodku lahko nazorno vidimo, kako se nesramna pobalinstva, ki jih nihče ne razišče in tudi ne sankcionira, lahko sprevržejo v politična dejanja, ki kršijo ustavo in so zato po kazenskem zakoniku tudi kazniva.

Storilci in njim podobni pa naj se nad tem zamislijo.

M.F.

SPOŠTOVANI LJUBITELJI UMETNOSTI IN ZGODOVINE!

Slovenski verski muzej vabi k sodelovanju študente in upokojene, ki jih veseli delo z obiskovalci samostana in muzeja v Stični. Od kandidatov pričakujemo zanimanje za: življenje prednikov v bližnji in daljni okolici, delo in pomen naših menihov, pomen in vrednotenje kulturne dediščine... V uvajalnem obdobju je potrebno osvojiti določena znanja. Delo je honorarno, priložnostno. Vodstva potekajo čez celo leto, največ pomladi in jeseni.

Vse interesente prosimo, naj se javijo na tel. 78 77 100 ali 78 77 295 od ponedeljka do petka, med 8 in 15 uro. Slovenski verski muzej je odprt od torika do sobote, ob 8, 10h, 14h, 16h in nedeljo 14h in 16h. Izven teh ur po dogovoru. Kontaktna oseba je Marko Okorn.

19. stoletja. Podobno upodobitev graščine hrani tudi Čebelarški muzej v Radovljici (Se nadaljuje.)

Dušan Štepec Dobernik

Gruss aus Schloss Smerek, am 25. Juli 1899 Frank

Graščina Podsmreka s čebelnjaki na stari razglednici s konca 19. stoletja. Razglednica je bila objavljena v Višnjegorskem zborniku leta 1998.

»Tam na ravnem polju stoji, stoji en beli grad« - zgodbe ivančnogoriških gradov (5)

GRAŠČINA PODSMREKA – DRUGI DEL

Graščina Podsmreka je z vidika stavbnega razvoja zanimiv grajski kompleks. Njen tloris v obliki ležeče črke E sestavlja več traktov, ki obdajajo dvoje notranjih dvorišč. Zahodni del graščine je imel bivalno, vzhodni del pa gospodarsko namembnost. Graščina je bila v preteklosti večkrat predelana. Na nekdanjo podobo iz Valvasorjevega časa (17. stoletje) spominja danes po mnenju priznane slovenskega kastelologa dr. Ivana Stoparja le še enonadstropni podkleten zahodni trakt s kamnitimi okenskimi okvirji ter šivanimi vogali. Na podlagi ohranjene tlorisne zasnove, stavbnega pohištva (okna, vrata) ter posameznih detajlov (izvedba stropov, zazidane arkade, oblika lončenih peči) lahko sklepamo, da je

graščina doživela predelave še v 18., večje pa sredi ali v drugi polovici 19. stoletja. Takrat je z združitvijo bivalnega in gospodarskega dela v celoto dobila sedanjo zasnovo. Zunanjo podobo so trakti dobili v prvi polovici 20. stoletja. Zaradi številnih predelav je graščina primer grajskega kompleksa, katerega natančen razvoj bo mogoče ugotoviti šele s sistematičnimi raziskavami (tal, sten, stropov in strešne konstrukcije) različnih strokovnjakov spomeniškovarstvene službe.

Podsmreška graščina je v gospodarskem smislu doživela svoj zadnji višek v drugi polovici 19. stoletja. Po podatkih dr. Franceta Adamiča naj bi jo leta 1864 v najem vzel čebelar-

ski izvozni trgovec Emil Ravenegg Rothschild (1836–1909). Ta je znan po tem, da je leta 1858 prodal prve domače deželne čebele v Nemčijo in tako prvič ponesel ime kranjske čebele v širni svet. Hkrati je s tem začel tudi novo vejo čebelarstva na Slovenskem – rejo čebel za prodajo, ki sta jo za njim do popolnosti razvila Gorenjca Mihael Ambrožič (1846–1904) in Jan Strgar (1881–1955). Po dr. Francetu Adamiču se je omenjeni trgovec s poroko s takratno lastnico Antonijo grofico von Lichtenberg priženil na graščino okoli leta 1870 in na njej ustanovil Kranjsko trgovsko čebelarstvo postajo Višnja Gora. Ob graščini je dal postaviti več velikih čebelnjakov, ki jih lahko vidimo na stari razglednici graščine s konca

POLICIJA POOSTRILA NADZOR

V juniju je policijsko postajo Grosuplje obiskal generalni direktor Policije dr. Darko Anželj, ki je predstavil nov projekt Generalne policijske uprave »Zagotavljanje varnosti ljudi in premoženja na območjih z večletnimi skupnostmi«, katerega bodo izvajali na območju treh policijskih postaj, in sicer PP Grosuplje, PMP Kočevje in PP Novo mesto.

Zaradi dogodkov, povezanih z romsko problematiko, ki so se v prejšnjih mesecih zgodili v naši in tudi v drugih občinah, je policija začela z novim projektom, ki naj bi omogočal boljši nadzor in varstvo ljudi ter

njihovega premoženja. Po besedah dr. Anželja je bistvo tega projekta v dodatnem angažiranju policistov, ki bodo opravljali policijske naloge v obliki patroliranja. Tako je bilo v vsako enoto, tudi v PP Grosuplje, začasno prerazporejenih 8 policistov, skupaj z zagotovljeno ustrezno opremo in prevoznimi sredstvi. Policiste vodi in usmerja krajevna policijska postaja ob strokovni pomoči policijske uprave.

Patroliranje se izvaja na vnaprej določenem širšem območju, kjer pogosto prihaja do kaznivih dejanj ali prekrškov – to nikakor ni samo neposredna okolica romskega na-

selja. Dodatna patrolja ne pomeni opuščanja drugih oblik dela v romski skupnosti, zlasti dela vodje policijskega okoliša, aktivnosti v komisijah in drugih oblikah partnerskega sodelovanja. Ne glede na uvedbo tega projekta pa je vselej treba upoštevati dejstvo, da je »...zmotno mišljenje, da je mogoče s povečano represijo reševati romsko problematiko«. Policija bo tudi v bodoče ravnala v skladu z zakonodajo ter izvajala ukrepe in aktivnosti, ki bodo zagotavljali varnost vsem državljanom, ki živijo na določenih območjih.

np

DRUŠTVO SOŽITJE – VIKEND SEMINAR NA VOJSKEM NAD IDRİJO

Od 21. do 23. maja smo se po dolgem času varovanci kluba Čukec in Panda iz društva Sožitje Grosuplje odpravili na dolgo pričakovani seminar na Vojsko nad Idrijo. Prelepa vasica, v kateri smo v majskih dneh še vedno opazovali sledove snega in prebujajočo se pomlad, nas je vse očarala. Sprememba okolja je blagodejno vplivala na naše varovance, saj le-ti redko dobijo takšno priložnost, ki pa je za njih življenjskega pomena.

Takšni dvodnevni seminarji so za osebe z motnjami v duševnem razvoju vir novih spoznanj in izkušenj, sklepanja prijateljstev in veselega druženja. Najbolj pomembno pa je to, da otroci vsaj za dan ali dva odidejo od doma in od utrujenih staršev. Tovrstni seminarji so za naše otroke edini izhod iz domačega okolja in edina priložnost za

spoznavanje sveta in narave, s katero imajo v vsakdanjem življenju premalo stika. Navdušenje in veselje ob bivanju in doživljanju novih čudes, ki jih odkrivajo ob različnih dejavnostih, daje tudi nam spremljevalcem veliko pozitivne energije.

Na tokratnem seminarju smo doživeli mnogo čudovitih trenutkov, saj smo imeli pester program. Ogledali smo si podzemni svet Antonijevega rova v Idriji, kjer so idrijski rudarji kopali živo srebro. Obleženi in prave rudarje s čeladami na glavi smo brez problemov in z navdušenjem stopali po ozkih in nizkih rovih rudnika ter z zanimanjem poslušali zgodbe o življenju in garaškem delu rudarjev. Iskali in srečali smo tudi Perkmandeljca – rudniškega škrate, o katerem smo slišali veliko zanimivih zgodbic. Ogled je bil

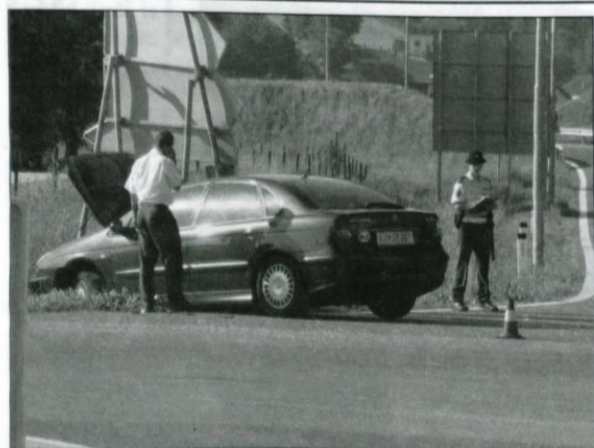
za otroke nekaj izredno zanimivega, saj si niso znali predstavljati, kako je biti 200 metrov pod zemljo.

V prijetnem Domu Vojsko smo bili deležni gostoljubja, osebje nas je razvajalo, otroci pa so neznansko uživali v petju, plesu, druženju s prijatelji, športnih aktivnostih, kot so lokostrelstvo, plezanje, namizni tenis, igre z žogo ...

Vsak večer smo se uredili in imeli ples. Polni energije so otroci rajali in se zabavali v pozne ure. Vsak večer smo se tudi pogovarjali. Otroci so samostojno pripovedovali in delili med seboj svoja doživetja in občutke. Hkrati so samostojno skrbeli za osebno higieno, pripravo hrane in čiščenje jedilnih ter spalnih prostorov.

Vedno znova se s seminarjev vračamo polni zadovoljstva, ki ga z besedami ni mogoče opisati. Hkrati čutimo grenak priokus, saj si vsi želimo ponovne vrnitve. Tokrat smo odločeni, da se na Vojsko še vrnemo. To nam lahko omogočite tudi vi v obliki sponzorstva. Tako lahko osebam z motnjami v duševnem razvoju omogočite vsestranski razvoj in širjenje duha. Za vsak prispevek se vam otroci že vnaprej zahvaljujejo.

Katarina Drobnič

Tudi takole se uničujejo prometni znaki ...

V Ivančni Gorici se gradi enostranski pločnik iz križišča za Stično ob Ljubljanski cesti pa vse do Hudega. Dela bodo predvidoma trajala še v poletnih mesecih. Obenem se bo izgradila tudi kabelska kanalizacija za potrebe javne razsvetljave in lokalne televizije. Izvajalec del je SCT d.d. skupaj s podizvajalcem del Rekon d.o.o.

PRI ŠTIRIINSEDEMDSETIH Z AVTOŠTOPOM PO EVROPI

Stiški samostan je velika kulturna znamenitost, zato turisti, tudi tujci, v njegovi okolici niso nobena posebnost. Na prvi pogled je takšna običajna turistka tudi Nina Kotuzova iz Moskve, vendar pa že po nekaj minutah pogovora ugotovite, da je vse prej kot tipična upokojenka. Prijazna gospa iz Moskve namreč »štopa« po Evropi. Seveda to ne bi bilo nič preveč nenavadnega, če ne bi štela (že) 74 let, ki pa jih gotovo ne kaže.

Po poklicu je geologinja, ki je trideset let preživela v Sibiriji, kjer so s sodelavci v petdesetih letih prejšnjega stoletja odkrili nafto. Kot smo že omenili, je že nekaj let v pokoju, ki pa se ga je odločila preživeti nekoliko drugače. Od doma se je odpravila sredi aprila in se najprej namenila v Romunijo, nato pa v Srbijo in Črno goro. Tam je žal takoj po prihodu čez mejo zbolela in se dva tedna zdravila pri sestrah v samostanu blizu Vršca. Ko si je nekoliko opomogla, se je odpravila dalje raziskovat številne pravoslavne samostane. Njena naslednja postaja je bila Hrvaška, na predvečer dneva državnosti pa je prispela v Ljubljano. Po ogledu nekaterih znamenitosti je postala utrujena, zato se je pred Narodnim muzejem usedla na svoj nahrbtnik z zemljevidom in roki in delala načrt za svojo nadaljnjo odisejajo. Na karti je našla samostan v bližini Ljubljane in se odločila, da bo to kraj, kjer si bo za nekaj dni odpočila. Nato je spoznala mlad par, ki je bil nad njeno zgodbo tako navdušen, da jo je naslednji dan odpeljal v Stično, kjer je nekaj dni ostala pri cistercijanih, nato jo čakala še Madžarska in Slovaška, avgusta pa se vrača v Moskvo. Sama pravi, da jo zelo zanimajo vsi slovanski narodi in bi o njihovem povezovanju zato rada napisala knjigo. Po vseh doživetjih ji snovi gotovo ne bo zmanjkalo. Mi pa si lahko le predstavljamo, koliko poguma in zaupanja premore gospa pri sedemdesetih, da se za nekaj mesecev kot 20-letnica odpravi na potep po Evropi.

Lojze Grčman

SAJ NI RES ...PA JE!

Krajevna skupnost Ivančna Gorica je po lepem času končno dala zeleno luč za novo ograjo z ivanške obvoznice v vas Vrhopolje. Prejšnja je po prometni nesreči nepopravljeno za kar dve leti obležala v bližnji travi. Na prvi sliki se pred desnim kamionom vidi prejšnje stanje, na drugi pa občudovanja vredna nova ograja.

Tudi zadaj stoječa tabla (nekoliko se vidi na skrajni levi strani) šele nekaj tednov krasi vhod v vas, pa vendarle ne gre za tako mlado vas. Pozimi je prav žalostno kukala izpod snega (tretja slika), kamor so jo zabilisali huligani. Ker ni bilo videti, da bi se kaj zganilo, se je vrli vaščan odločil, da bo tablo kar sam pritrtil na svoje mesto. Tako zdaj ljudje vsaj najdejo pot v vas.

TRADICIONALNO 15. SREČANJE KRVODAJALCEV SLOVENIJE

Pretežni del udeležencev z našega območja pred odhodom iz gostoljubnega Veržeja.

Rdeči križ Slovenije je 12. junija 2004 v Veržeju organiziral 15. srečanje krvodajalcev Slovenije. Srečanja se je udeležilo blizu dva tisoč krvodajalcev iz vse države. Med njimi smo bili tudi krvodajalci iz območnega združenja Rdečega križa Grosuplje.

Kot vsa leta doslej so tudi letošnji prireditelji skrbno pripravili nadvse gostoljubni Veržejski in drugi prebivalci iz prleškega dela Pomurja. Slavnostni govornik, minister za zdravje, prof. dr. Dušan Keber, je v govoru med

drugim poudaril nepogrešljivo vlogo Rdečega križa pri ohranjanju zdravja, krvodajalce pa je prištel med ljudi z največjo mero humanosti, saj dajejo del sebe za zdravje soljudi. Med udeleženci prireditve so bili tudi taki, ki so več kot stokrat darovali svojo kri. Nekatere med njimi je posebna komisija nagradila s simboličnimi nagradami in z brezplačnim oddihom v turističnih krajih.

V zabavnem delu programa smo se krvodajalci družno predali splošne-

mu rajanju ob zvokih domače glasbe in pokazali, da imamo poleg človekoljubnosti v sebi tudi radoživost. Nadvse zanimiv je bil ogled delujočega mlina na reki Muri. Tam smo se udeleženci lahko oskrbeli s svežo moko in drugimi mlinarskimi izdelki.

Območno združenje Rdečega križa Grosuplje zajema 23 krajevnih organizacij Rdečega križa iz občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje. V teh predelih je nekaj manj kot tisoč krvodajalcev, kar je glede na število prebivalcev med 18. in 65. letom starosti nekoliko pod slovenskim povprečjem.

V Sloveniji trenutno še vedno pokriva domače potrebe po krvi, čeprav dnevno potrebujemo okoli 400 krvodajalcev. Za prihodnost pa so strokovnjaki zaskrbljeni, ker se prebivalstvo stara. To pomeni, da bo populacija ljudi, ki lahko darujejo kri, vedno manjša.

Zato velja priporočilo: darujmo svojo kri, dokler nam zdravje in leta to dopuščajo!

Posebna zahvala gre prizadevnim organizatorjem potovanja v Pomurje iz Območnega združenja Rdečega križa Grosuplje. Občudujemo njihovo nesebično delo v tej človekoljubni organizaciji.

Leopold Sever

REKREACIJA V ŠENTVIDU

V zimskem času smo na pobudo gospe Silve Lavrič, ki se je dogovorila za šolsko telovadnico in vse ostalo, začeli v Šentvidu z rekreacijo. Ta je potekala ob torkih popoldne pod vodstvom gospe Martine Kralj. Gospa Kraljeva že vrsto let vodi rekreacijo v Višnji Gori in mnogih drugih krajih, piše prispevke, prireja delavnice, skratka, je oseba, ki deluje na mnogih področjih, ker je tudi sama po svoji bolezni spremenila način življenja. Zato ne čakajmo, da nas bolezen zaradi našega načina življenja opozori, da smo premalo naredili zase. Rekreacija v zrelejših letih še kako pomembna, vendar se tega premalo zavedamo.

V današnjem času je vse preveč stresa, zato je potrebna tudi duhovna sprostitiv; kako jo doseči, nas je učila gospa Kraljeva; za to se ji iskreno zahvaljujemo in si želimo, da bi nadaljevali tudi jeseni.

Hvala vsem za lepe urice, ki smo jih preživeli skupaj!

Marinka Dežman

"KJER OSEL LEŽI, TAM DLAKO PUSTI."

Gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Dob smo 1. maj, praznik dela in dan vstopa v Evropsko skupnost, praznovali delovno. Organizirali smo tradicionalno čistilno akcijo. Od vasi Dob do železniške postaje Šentvid smo očistili gozd in okolico ceste. Akcije se je udeležilo 25 članov društva in krajanov Krajevne skupnosti Dob.

V letu dni, kolikor je minilo od zadnjega čiščenja, so ljudje, ki jim ni mar, kakšni so naši gozdovi, odvrgli v neposredno bližino ceste in gozd kar 8 kubičnih metrov najrazličnejših odpadkov. Problem onesnaževanja na tem območju je še veliko večji, odkar se je nenormalno povečal promet motornih vozil, ki se izogibajo plačilu cestnine na cestninski postaji Dob. Izgleda, da nam večino smeti pripeljejo celo iz drugih občin.

Vstopili smo v Evropo, a nimamo upanja, da bi znali svoje okolje varovati po evropsko. Kljub organiziranemu odvažanju smeti ter spomladanskemu in jesenskemu odvozu kosovnih odpadkov se še vedno najdejo ljudje, ki jim je gozd najprimernejše odlagališče vseh mogočih odpadkov. Gasilci iz Doba smo v Evropo vstopili ekološko ozaveščeni in z upanjem, da v prihodnje take akcije ne bodo več potrebne.

PGD Dob

POHOD ŠENTVIŠKIH UPKOJENCEV

Šentviški upkojenci smo se odločili, da letošnjo pomlad začnemo z rekreativnim pohodom na Sela pri Šumberku.

Na deževno soboto se nas je v Šentvidu zbrala le peščica najbolj pogumnih, in z nasmehom na obrazu smo odšli proti cilju. Pot nas je vodila do železniške postaje Šentvid preko vasi Dob, Sela in Podboršt, po rahlem vzponu pa se je že prikazala vasica Sela pri Šumberku, kjer sta nas s polno dobre volje in obloženo mizo pričakala naša gostiteljica in harmonikar Simon.

Prijetno utrujeni smo sedli, Simon pa je potegnil harmoniko in že se je začel upkojenski žur, ki pa ni smel biti predolg, kajti za nami je bila še polovica poti. Okrepčani smo si nadedli nahrbtnike, in kot bi mignil, smo bili v Šentvidu. Po petih urah zmerne hoje so se telesa počutila

kot pri tridesetih, zato vabimo vse upkojence, željne pohoda, zdravja in dobre volje, da se nam v večjem številu pridružijo

pri naslednjem pohodu.

Društvo upkojencev Šentvid

KAKO SMO PLETLE VČASIH

Krožek ročnih del za upkojenke

Vsako sredo se zbiramo ob ročnih delih članice Društva upkojencev Šentvid pri Stični. Medtem ko prijetno klepetamo, pletemo, kvačkamo, tkemo, izdelujemo rožice iz različnih materialov – skratka: lepo se imamo. Obujamo pa tudi spomine, kako smo včasih pletle iz potrebe, da smo otrokom ali sebi izdelale nov kos garderobe, ki ga ni bilo mogoče kupiti. Saj niti pletilk ali kvačk ni bilo mogoče dobiti, zato smo si tudi te pripomočke izdelale same.

Na podstrešju ali v kleti se je našel star dežnik. Iz kovinskega ogrodja – "šprikel" – smo s kleščami naščipali pletilke

ter jih ošilili z oslo ali pilo, da so bile gladke. Tudi niti za pletenje smo si morale preskrbeti same. Zbirale smo stare jope, koce, deke, vse, kar je bilo mogoče parati. Tako smo dobile niti – včasih krajše, včasih daljše – jih zvezale in zvijale v klobko. Zdaj smo te okorne niti nasnule na pletilke, ki so bile vse trde in nerodne, zato se zanke niso hitro pomikale s pletilke na pletilko. Ponovno jih je bilo treba obrusiti in zgladiti. Tako smo pletle nogavice in rokavice za nujno potrebo. Za pletenje jopice pa smo si naredile pletilke iz "špic" od kolesa.

Olga Kramar

NAVZGOR S PLANINSKIM DRUŠTVOM POLŽ VIŠNJA GORA

V Višnji Gori poleg vrste raznih društev od leta 1998 deluje tudi planinsko društvo. O njem ste v Klasju lahko že brali. Trenutno šteje več kot 80 članov. Včlanite se lahko prav vsi: ljubitelji narave, zdravega načina življenja, pa tudi tisti, ki svoj prosti čas radi preživite v prijetni družbi. Četudi raje sami zahajate v gore, kjer najdete svoj mir, je smiselno biti član planinskega društva, saj imate tako zagotovljene popuste pri nočitvah v kočah in pri nakupu planinske opreme.

Iz našega programa lahko vsak izbere sebi primerne poti glede na stopnjo težavnosti. Vsak mesec je organiziran en izlet v gore pod strokovnim vodstvom. Poleg tega pa se udeležujemo tudi tradicionalnih pohodov po celi Sloveniji.

Ker je poletje čas množičnega obiskovanja gora, vas vabimo, da se zaradi lastne varnosti pridružite našim izkušenim vodnikom, ki vam poleg odgovornega

vodenja nudijo tudi vrsto informacij in napotkov v zvezi s pohodništvom in gorništvom. Za bolj zahtevne ture razpolaga Planinsko društvo tudi z ustreznimi gorniško opremo.

Julija se nam lahko pridružite pri vzponu na Kočno (natančen datum še ni določen) ali pa se udeležite 6. spominskega Bregarjevega pohoda, ki ga tradicionalno organizira PD Drago Bregar Ljubljana v spomin alpinistu Dragu Bregarju, doma iz Višnje Gore, ki je preminil v pogorju Karakoruma. Pohod poteka na relaciji Planina Blato – Planina v Lazu – Planina Dedno polje – Planina Viševnik – Planina Blato. Pohod traja kakih šest ur (brez postankov). Tisti člani našega društva, ki so se pohoda že udeležili, so nad njim navdušeni. Po težavnosti spada med lažje in je primeren za širši krog ljubiteljev pohodništva. Letos bo ta pohod potekal v soboto, 24.7. Če v tem času niste

ravno kje na dopustu, si pa želite malo spremembe in oddiha, lepo vabljeni.

Za vsak izlet so vsaj teden dni prej izobešeni plakati z vsemi podrobnostmi v Stični, Šentvidu pri Stični, Ivančni Gorici ter Višnji Gori. Če želite že prej kakšno informacijo v zvezi s programom ali delovanjem našega društva, ali pa imate morda kakšen predlog, idejo, lahko pokličete naše kontaktne osebe:

- Roman Tratar (041 387 801)
- Kristijan Bašar (031 566 443)
- Rok Kastelic (041 751 238)

Lahko pa nam pišete tudi na elektronski naslov: pd_polz@email.si.

Veliko planinskih užitkov in čim ugodnejše vremenske razmere vam želi PD Polž!

Andreja Perpar Marjanovič

Obilno deževje na prireditvi ob dnevu državnosti na Polževem so izkoristili tudi polži in se povseslili na svoj izviren način ...

TVOJA NAJBLIŽJA!

Borštnikov trg 2
študentski servis
Ljubljana

- Posredovanje prostih del in izdaja napotnic
- Brezplačna številka za naročanje napotnic
- SMS obveščanje o prostih delih in nakazilih
- Internetni kotichek
- Info točka Zavoda za mladinski turizem
- Ugodno fotokopiranje
- Nezgodno zavarovanje z dnevno odškodnino

POSLOVALNICA GROSUPLJE
Kolodvorska cesta 3
1290 Grosuplje

Uradne ure: vsak delovnik od 7.30 do 17.00
tel: 01 786 51 70, gam: 031 68 88 33, fax: 01 786 10 19
email: grosuplje@studentski-servis.si
naročanje napotnic: 080 26 26

študentski servis

ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA LETA V VRTCU

»SONČEK« V ZAGRADCU

Konca šolskega leta ne poznajo samo učenci, dijaki in študentje, ampak tudi najmlajši v vrtcu. Da je temu res tako, smo se prepričali starši in malčki iz vrtca Sonček v Zagradcu. Vsako leto pripravijo skupno srečanje za starše in otroke v eni od vasi v bližini Zagradca. Letošnje srečanje je bilo v Ambrusu.

V torek popoldne, 15. junija, smo se zbrali straši, otroci in vzgojiteljica Nataša na začetku vasi Kal. Skupaj smo se po markirani poti odpravili iskat skriti zaklad. Med potjo smo starši in otroci opravljali različne težje in lažje naloge: peli, telovadili, oponašali živali ... Čeprav je bila pot dolga in zahtevna, smo se veseli in radovedni bližali cilju. Med potjo se nam je pridružila še pomočnica vzgojiteljice Marija. Pot nas je pripeljala so šolskega igrišča, kjer je bil skrit zaklad. Malčki so ga kmalu našli: v velikem paketu so bile lizike, bomboni, presenečenje pa je dodala tudi Zavarovalnica Triglav. Nato smo se vsi skupaj odpravili na domačijo Zoranovih, kjer nas je čakalo pravo presenečenje – piknik! Po napornem delovnem popoldnevu se je pojedina s pijačo prav prilegla. Ko smo se malo okrepčali, je sledil

kratek program: vzgojiteljica Nataša in pomočnica vzgojiteljice Marija sta podelili priznanja za športni program Zlati sonček (priznanja so dobili malčki, ki septembra prestopijo šolski prag). Bodoči šolarčki pa so prav lepo zapeli pesem Mi smo mini maturantje. Kdor pozna pesem Gaudeamus igitur, je bil ob tej priredbi resnično ganjen: naši mali »sončki« so postali mini maturantje.

Po programu se je piknik nadaljeval do večernih ur. Otroci so na vrtu Zo-

ranovih resnično uživali; prav vsak je našel kotichek za igro.

Na koncu se v imenu vseh staršev, ki imajo otroke v vrtcu Sonček, prav lepo zahvaljujem vzgojiteljici Nataši in pomočnici vzgojiteljice Mariji za neizmerno delo in potrpežljivost z našimi »sončki«.

Prav tako iskrena hvala družini Zoran iz Ambrusa za prijetno preživeto popoldne na njihovem dvorišču.

Mamica Luke in Matica

PESTRO DOGAJANJE V ŠENTVIŠKEM VRTCU

Da je življenje v vrtcu že samo po sebi pestro, ni treba posebej pisati; če pa upoštevamo, da se otrokom pogosto dogaja ob rednem programu še cel kup bolj ali manj vznemirljivih stvari, potem vemo, da jim res ni dolgčas. Naj naštejemo samo glavne dejavnosti in prireditve, ki so bile v preteklem šolskem letu organizirane poleg rednega dela:

- jesensko srečanje s starši, ki je sovpadalo s praznovanjem tedna otroka (potekale so ustvarjalne delavnice ter predstava čarovniške šole);
- zimsko srečanje s starši (ogled lutkovne predstave Mojca Pokraculja v izvedbi vzgojiteljice vrtca Iv. Gorica ter srečanje z Dedkom Mrazom);
- pustovanje z Romano Krančan; z imenovanjem na Rakitni;
- pomladno srečanje ali družinski dan za otroke in starše (za otroke starejših skupin posebej, za otroke mlajših

skupin pa posebej, kot zaključek akcije Knjižni nahrbtnik);

- realizacija projektov knjižne vzgoje »Palček bralček« v oddelkih 4–5 in 5–6 let ter »Knjižni nahrbtnik« v oddelkih 1–3 in 3–4 let;
- otroci, večina iz skupine 5–6 let, so se udeležili plavalnega tečaja;
- nekateri so se udeležili letovanja v Savudriji;
- realiziran je bil projekt športne vzgoje »Zlati sonček« za oddelek 5–6 let;
- redni izleti v bližnjo okolico (npr. na Gradišče, Grofijo ...);
- ogled lutkovne predstave »Sapramiška« v Lutkovnem gledališču Ljubljana za starejša oddelka;
- zaključna izleta za skupino 4–5 let (živalski vrt) in 5–6 let (Rakitna).

Poleg omenjenega so otroci vseh skupin redno praznovali prihode letnih časov, praznike ter rojstne dneve

otrok.

Niso pa bili pozabljeni tudi tisti predšolski otroci, ki ne obiskujejo vrtca, saj so bile zanje (pa tudi za tiste, ki obiskujejo vrtce) popoldne organizirane gibalne urice v telovadnici OŠ ter popoldanske urice v vrtcu (likovne, pravljicne ...), ki jih je vodila Milena Sadar.

Sedaj otroci in delavci odhajajo na zaslužene počitnice. Vzgojiteljice pa obenem že načrtujejo dejavnosti za novo šolsko leto, ko bodo prišli tudi novi otroci, ki jim bodo skušale popestriti otroštvo, družinam pa pomagati pri varstvu in vzgoji njihovih oz. naših otrok.

Starši pa si seveda želimo, da bi bilo vsaj tako pestro in živahno kot letos.

B.S.

USTVARJALI SMO V LIKOVNEM ATELJEJU

Maja smo učenci prvega razreda devetletke z matične osnovne šole Stična obiskali likovni in restavratorski ateljeje Aleksejevih staršev v Ivančni Gorici. Na ustvarjalno dopoldne nas je povabila gospa Viktorija in z veseljem smo se odzvali vabilu.

Po uvodni predstavitvi, kaj vse lahko izdelamo iz gline in na kakšen način, smo se tudi sami preizkusili v oblikovanju. Za začetek smo izdelali vazo ali posodico z ročajem. Ker smo videli, da smo v ustvarjanju že pravi mojstri, smo se odločili, da izdelamo tudi konjička. Kako spretno in hitro lahko nastane zelo kvaliteten izdelek, nam je dokazala gospa Viktorija, ki je v oblikovanju konjev prava mojstrica. Tudi konji, ki so nastajali pod drobnimi prstki učencev, so bili zelo izvirni. Nekateri so bili tako popolni, da so se nekateri učenci spraševali, ali je to res sošolčev izdelek. Ustvarjalno dopoldne je v prijetnem in sproščnem vzdušju hitro minilo.

Vsi smo nestrpno čakali teden dni, da smo znova lahko obiskali likovni in restavratorski ateljeje in pogledali, kako izgledajo naši posušeni izdelki. Bili smo navdušeni. Dogovorili smo se, da nam jih prijazna gospa Viktorija pripelje v šolo, saj bi se sicer lahko poškodovali, če bi jih prenašali sami, ker je sušena glina zelo krhka.

V šoli smo vse izdelke dali v peč za žganje gline. Ko smo jih znova dobili v roke, smo ugotovili, da so spremenili barvo, trdnost in da so nekateri krhki deli odstopili. V šoli nas je obiskala gospa Viktorija in si z nami ogledala končne izdelke. Ponudila nam je pomoč, da bo nekatere odpadne dele »zlepila« in nam pomagala pripraviti razstavo ob naslednjem obisku.

Vsi se veselimo našega naslednjega srečanja, še posebej pa Aleksej, ki je zelo ponosen, da smo lahko ustvarjali z njegovo mamico.

Majda Kovačič Cimperman

VEČ ZNANJA ZA VEČ TURIZMA

je Festival, ki ga organizira Turistična zveza Slovenije za dijake srednjih šol. Letošnja tema je bila Mladi za mlade. Dijaki iz VIZ Višnja Gora smo med veliko množico idej izbrali idejo o odprtju mladinskega hotela v Višnji Gori. V mladinski hotel bi preuredili staro osnovno šolo. Glede na to, da je mladinski hotel Celica v Ljubljani zelo dobro zaseden, čeprav so ga odprli pred enim letom, mislimo, da bi se tudi za našo lokacijo našlo investitorja. Naša naloga je bila, predstaviti turistični proizvod, ki bi se ponujal v okviru tega hotela. Poleg ogledov naravnih, kulturnih, zgodovinskih znamenitosti, različnih športnih aktivnosti ter zabave smo predvideli posebnost v Mladinskem hotelu KUHNA, in to kuhanje. Kdor želi, lahko kuha pod vodstvom kuharja 3, 7, 14 ali 21 dni po določenem programu, ali pa samo sebi pripravi hrano s pomočjo kuharja. Gostje, ki bi prihajali v ta hotel, bi bili dijaki z drugih srednjih šol iz Evrope; z nekaterimi imamo že navezane stike.

Idejo smo predstavili v obliki tržnice na srečanju v Kranju, kjer je sodelovalo 34 srednjih šol iz cele Slovenije.

Posebej smo bili nagrajeni za opis ideje v raziskovalni nalogi, in to z zlatim priznanjem, ravno tako pa smo dobili zlato priznanje za skupno uvrstitev, torej za nalogo in predstavitev na tržnici.

Zelo smo se razveselili vstopnic za AQUA LUNO Olimje, ki smo jih dobili za nagrado.

Veseli smo, da se je naš trud tako bogato poplačal.

Tanja Miklič in Tončka Pal

OBISKALI SMO KATJINO GRAŠČINO V MALEM ČRNELU

V začetku šolskega leta je v devetletko prišla novica o miniaturi graščini, ki da stoji na vrtu Katjinih staršev v Malem Črnalu. O tem je bilo vsak dan veliko govora in vse novosti ter dogodke, povezane z nastajanjem in opremljanjem, smo poznali že do potankosti. Le pot do Malega Črnala se nam je jeseni za šestletnike zdela malo predolga, da bi lahko v živo videli ta novodobni objekt, ki spominja na zgradbo, v katerih so živeli graščaki nekaj stoletij pred nami. Odločili smo se, da se na pot odpravimo proti koncu šolskega leta. Zaključili smo celotedenski tematski sklop o življenju ljudi v preteklosti, tudi sami izdelali gradove iz odpadne embalaže, in priložnost, da si ogledamo graščino na Katjinem vrtu, je bila ravno prava.

To se je zgodilo sredi maja, ko nas je pričakal lep, sončen dan. Po jutranji malici smo odšli na pot. Dolga pot ob glavni cesti proti jugu Ivančne Gorice je zavila med idilične vasi, in po rahlem vzponu na hriček ob koncu vasi smo že ugledali malo graščino in Katjine domače, ki so čakali na nas. Na vrtu nas je pozdravila čudovita graščina s štirimi vogalnimi stolpi, z vodnjakom in cvetličnim vrtom pred njo. Preizkusili smo, kako se zajame voda iz vodnjaka in pokušali prav v vsako linico in luknjico gradu ter pripovedovali drug drugemu, kaj vse še vidimo. Nekateri bi najraje splezali v grad. Potoček, ki teče skozi grad, je kar vabil naše ročice, da so preizkusile in izmerile temperaturo vode.

Na vrtu pa ni le graščina, ampak smo imeli videti še marsikaj. Učence sta navdušila vodnjak z vodomtom nad kamnito skulpturo in zelena žaba, ki se je skrivala med visokoraslimi vodnimi rastlinami. Svoje mesto v vodnjaku imajo tudi krapci in vse polno paglavcev. Koliko dela smo imeli, da smo spoznali vse podrobnosti! Le lokvanji še niso zacveteli, da bi bila slika popolna.

Žejo smo si gasili v senci pod nizkim kozolcem, za presenečenje pa so nam Katjini starši postregli še s sadno tortico, saj se je bližal Katjin rojstni dan.

Na vrtu smo si ogledali tudi urejene cvetlične gredice, grmičke, vzpenjalke in okrasni kozolec z lončnicami. Poleg občudovanja lepote pa smo imeli na voljo dovolj časa tudi za žoganje, kolesarjenje, vožnjo z rolko in vožnjo z doma izdelanim vozičkom, ki se je še pred našim odhodom razdelil na dva dela, saj ni zdržal teže vseh bremen. Čisto od blizu pa smo si ogledali tudi zajčke: od nekaj dni starih kepic pa do pravih dvajsetkilogramskih velikanov. Za družbo je z lajanjem in cviljenjem skrbel prijazni psiček, ki pa zaradi velikega števila obiskovalcev ni smel iz svojega pesjaka.

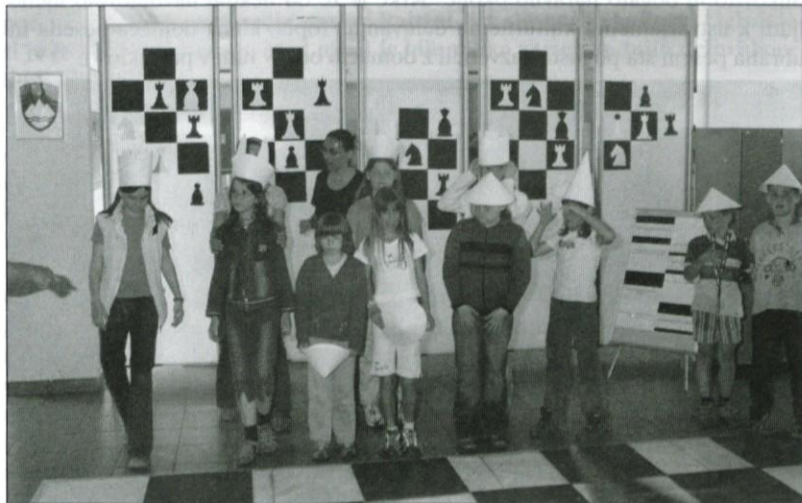
Čudovito majsko dopoldne je vsem prehitro minilo. Na naš obisk in prijetno druženje s Katjinimi domačimi nas bodo spominjale fotografije. Ena najlepših je nastala ob slovesu.

Majda Kovačič Cimperman

40 let šahovske dejavnosti na Osnovni šoli Stična

OBŠOLSKE DEJAVNOSTI NA OSNOVNI ŠOLI STIČNA JE MOČNO ZAZNAMOVAL ŠAH

21. maja 2004 smo proslavili 40-letnico šahovske dejavnosti na OŠ Stična.

Pripravili smo razstavo pokalov, priznanj, šahovske literature, objav in fotografij o uspehih naših učenek in učencev ter šahovskih figur, desk in ur, ki so jih uporabljali naše uspešne šahistke in šahisti.

Udeležence srečanja sta pozdravila župan Občine Ivančna Gorica Jernej Lampret in ravnateljica Osnovne šole Stična Marinka Piškur.

Nato sta Marko in Mitja v avli odigrala „hitropotezno igro“ z živimi figurami. Črni in beli kmetje, trdnjave, konji, lovci so bili kar učenke in učenci 3. in 4. razreda, črni in beli kraljici sta bili učiteljici Helena in Bojana, bela in črna kralja pa učitelja Gregor in Jože. Rezultat igre je bil remi.

Program je s petjem popestrila štiritletna Ana. Ravnateljica osnovne šole je podelila priznanja šahistkam in šahistom, ki so s šahovsko igro prispevali k prepoznavnosti OŠ Stična. Vinku Kočanu in Janezu Dremlju, nekdanjima učiteljema OŠ Stična, je čestitala za državno priznanje Šahovske zveze Slovenije in jima izrekla posebno priznanje.

Nato sta se pomerili ekipi ŠK Višnja Gora-Stična in nekdanji učenci OŠ Stična.

Ekipo nekdanjih učencev OŠ Stična so sestavljali: Marko Tratar, Mitja Piškur, Milan Perovšek, Damjan Lesjak, Janez Lampret, Stane Grabljevec in Jože Glavič.

Ekipo članov ŠK Višnja Gora-Stična so sestavljali: Ninko Krumpak, Sašo Sadič, Ivan Marek, Sašo Pirnat, Boris Kocmur, Mirko Sever in Jože Kresal pod vodstvom Janeza Dremlja.

Rezultat srečanja je bil 5,5 : 1,5 za OŠ Stična.

Svoj vzpon je kraljeva igra na OŠ Stična začela doživljati z mentorstvom Vinka Kočana na matični šoli in Janeza Dremlja na podružnični

šoli v Višnji Gori.

Pionirji in pionirke, mlajši in starejši, ekipno in posamezno, so dosegali prva mesta na občinskih, regijskih in republiških tekmovanjih. Uspehe so okronali tudi z odličnimi uvrstitvami na dveh zveznih tekmovanjih in tudi na svetovnem prvenstvu.

Pravzaprav so bili s šahom očarani. To nam povedo številke sodelujočih pri šahovskem krožku, saj jih merijo v desetinah. Na šahovske dvoboje so hodili v številne slovenske kraje, od Dolenjskih Toplic do Novega mesta, Kočevja, Hrastnika, Maribora ... Tekmovali pa so tudi v Puli na Hrvaškem in v Temišvaru v Romuniji.

Učitelj in mentor Vinko Kočan je znal mlade šahistke in šahiste tako navdušiti, da so ponesli ime naše šole po Sloveniji in tudi preko meja. Vzpodbujal jih je pri igri, študiju šahovske literature, spremljal na turnirje in tekmovanja, skupaj so analizirali dobljene in izgubljene igre ter se veselili uspehov.

Že v šolskem letu 1963/1964 so mlajše pionirke Osnovne šole Stična ekipno zasedle 3. mesto na republiškem tekmovanju v Ljubljani.

V šolskem letu 1979/1980 je učenka naše šole Helena Vrenčur delila 1. in 2. mesto na dolenjskem prvenstvu, na republiškem tekmovanju na Ravnah na Koroškem pa je dosegla deseto mesto.

Leta 1982 je Helena na republiškem prvenstvu v Ilirski Bistrici postala republiška prvakinja v šahu za starejše pionirke in julija je zastopala našo republiko tudi na državnem šahovskem prvenstvu v Virovitici.

Učenke in učenci Damjan Lesjak, Milan Perovšek, Ana Praznik, Tone Praznik, Peter Praznik, Stane Grabljevec, Helena Vrenčur, Zaletelj idr. so s šahovsko igro uspešno nadaljevali tudi po končani osnovni šoli.

V šolskem letu 1986/1987 so bile pionirke in pionirji naše šole na šahovskih tekmovanjih izredno aktivni in

uspešni. Starejši pionirji in pionirke so osvojili prvo mesto na občinskem ekipnem prvenstvu. Igro so uspešno nadaljevali na regijskem prvenstvu v Dolenjskih Toplicah: pionirji so postali regijski ekipni prvaki, pionirke pa so se uvrstile na drugo mesto.

Starejši pionirji so tudi na dolenjskem šahovskem prvenstvu dosegli izvrstne rezultate: prvo mesto je osvojil Mitja Piškur, tretje Marko Tratar in četrto Andrej Markovič.

Na republiškem ekipnem prvenstvu za starejše pionirje v Radljah ob Dravi so postali republiški prvaki: Mitja Piškur, Marko Tratar, Andrej Markovič in Janez Lampret.

Uvrstili so se na zvezno pionirsko tekmovanje v Puli in zasedli 3. mesto.

V tem letu je na 8. mednarodnem odprtem šahovskem turnirju na Bledu Marko Tratar osvojil I. kategorijo kot najmlajši udeleženec turnirja.

V naslednjem šolskem letu je ekipa nadaljevala pot „k zvezdam“. Najprej so osvojili prva mesta na občinskem in regijskem tekmovanju, nato pa še prvo mesto na 38. moštvenem šahovskem prvenstvu pionirjev osnovnih šol.

Učenci 8. razreda Marko, Mitja, Janez in Andrej so se z mentorjem Vinkom Kočanom spet udeležili zveznega tekmovanja v Puli, kjer so še enkrat zasedli tretje mesto.

Marko se je kot najmlajši slovenski mojstrski kandidat udeležil tudi 2. svetovnega pionirskega tekmovanja leta 1988 v Temišvaru v Romuniji.

Po upokojitvi mentorja Vinka Kočana so šahovski uspehi na šoli usahnili. Nekaj let so šahovski krožek vodili še: učitelj Jože Glavič, Ana Praznik, dr. med., in Vinko Kočan, ki se je z veseljem vračal med mlade.

Posebno mesto si zaslužijo tudi šahisti podružnične šole v Višnji Gori. V času od 1964 do 1974 so učenci pod vodstvom mentorja Janeza Dremlja dosegali vidne uspehe v občini in dolenjski regiji; učenka Minka Sinjur pa je bila celo tretja na republiškem prvenstvu.

Po odhodu Janeza Dremlja sta šahovski krožek vodila Matija Škafar in Ivan Grandovec. Iz teh let sta izšla odlična šahista Boris Kocmur in Sašo Pirnat.

Danes učenke in učenci radi posežejo po šahovskih figurah med odmori in v prostem času.

V šolskem letu 2004/2005 pa bo potekal tudi pouk šaha kot izbirni predmet v 7. in 8. razredu devetletne osnovne šole.

REZULTATI ŠAHOVskega SREČANJA na Osnovni šoli Stična

petek, 21.05.2004

1.	Marko Tratar mednarodni mojster	Hinko Krumpak mojstrski kandidat	1 : 0
2.	Mitja Piškur mojster	Sašo Sadič I. kateg.	½ : ½
3.	Milan Perovšek I. kateg.	Ivan Marek I. kateg.	1 : 0
4.	Damjan Lesjak I. kateg.	Sašo Pirnat mojstrski kandidat	1 : 0
5.	Janez Lampret II. kateg.	Boris Kocmur I. kateg.	0 : 1
6.	Stane Grabljevec II. kateg.	Mirko Sever III. kateg.	1 : 0
7.	Jože Glavič	Jože Kresal III. kateg.	1 : 0
	OŠ Stična	ŠK Višnja Gora - Stična	5 ½ : 1 ½

Pripravila: Zlata Kastelic

Osnovna šola Stična

Prvi šolski dan v šolskem letu 2004/2005, v sredo 1. septembra 2004, bomo na Osnovni šoli Stična začeli takole:

- na matični šoli in podružničnih šolah v Ambrusu, v Zagradcu, na Krki, na Muljavi in v Stični ob 8. uri
- na podružnični šoli Višnja Gora ob 8.10

Prvošolke in prvošolci pa bodo prišli s starši v šolo ob 11. uri.

Vozni redi šolskih avtobusov ostajajo nespremenjeni. Učenkam, učencem in staršem želimo lep začetek novega šolskega leta.

NAMESTITEV V ITALIJI V OKVIRU PROJEKTA LEONARDO

Ker izobražujemo kuharje (triletni program srednjega poklicnega izobraževanja), smo se odločili za ponudbo Umbria training centra (UTC) iz Italije, kjer so nam ponujali pester gastronomski program usposabljanja. Po polletnih usklajevanjih smo oblikovali program, imenovan FELIKS (Feel equal, learn, improve your knowledge and selfrespect: Počuti se enak, uči se, izpopolnjuj svoje znanje in samopodobo). Skupino za projektno delo so tvorili dijaki sedanjega 3. letnika triletnega poklicnega izobraževanja, poklic kuhar. So dokaj homogena skupina, za seboj so imeli precej projektne dela in več javnih nastopov. Strokovno so bili dobro usposobljeni.

Na izobraževanje v projektu mobilnosti smo se z dijaki pripravljali celo šolsko leto. Skupaj smo izpolnili prijavo in čakali na izbor. Pretehtali smo prednosti udeležbe na izpopolnjevanju v tujini: kako bomo preživeli tri tedne, kako se bomo sporazumevali, kako bomo sodelovali z delodajalci, kakšna država je Italija, spoznavali smo zgodovino Italije in to, kakšna je italijanska kulinarika. Pripravljali smo se pri različnih šolskih predmetih: kuharstvu, hrani in pijači, gostinskem poslovanju, umetnosti, angleščini.

Vsebinski smisel tega projekta je dvojne narave:

- v smislu socialne integracije spoznati življenje mladih v tujini, ki ga pogosto mitizirajo kot prevladovane negativnih vzorcev,
- izboljšati njihovo poklicno usposobljenost in jo nadgraditi s spoznavanjem podjetnostnega usposabljanja ter alternativne zdrave prehrane (z obojem so se srečali v okviru predmetnih področij in medpredmetnih povezav).

Program je bil sestavljen iz različnih sklopov, ki so se prepletali dnevno in tedensko. Sklopi so bili naslednji: učenje italijanskega jezika, predavanja o hrani in pijači, kuhanje pod vodstvom učitelja, ogled manjših proizvodnih obratov, praktično delo v izbrani restavraciji, kulturno-zgodovinski ogledi, organiziran prosti čas.

Predavanja o hrani in pijači so dijakom poglobila vedenje o pogojenosti prehranjevanja glede na geografski položaj države – ljudje jedo tisto, kar jim nudi zemlja. Predavanje, povezano s poskušanjem različnih vrst vina, je bilo zelo nazorno. Dijaki so praktično spoznali kriterije za ocenjevanje vin. Ko smo kasneje obiskali ogromno vinsko klet, so lahko spoznali tudi razmerje med ceno in kvaliteto vina.

Ogledi manjših obratov, ki nudijo služek eni družini in še nekaj dodatno zaposlenim delavcem, so bili zanimivi zaradi svoje enostavnosti. Lastniki

so nas veselo sprejeli, pokazali proizvodnjo, razložili posebnosti in način dela. Ogljedali smo si oljčni mlin za pridobivanje olivnega olja, lovljenje tartufov, izdelovanje čokolade, čebelarstvo, vinsko klet. Ta družinska podjetja prodajajo svoje proizvode in storitve tudi na ta način, da omogočijo ogled ali sodelovanje pri delu v njihovi proizvodnji. Vsi lastniki so nas sprejeli v zelo majhnih prostorih in vsi so imeli v sklopu proizvodnje tudi trgovino. Cene njihovih proizvodov so bile višje, kot so cene industrijsko izdelanih proizvodov. Seveda prodajalci razložijo prednosti svojih proizvodov. Dijaki so spoznali, da tudi manjši, obrtno naravnani način proizvodnje nudi preživetje lastniku in se uspešno spopada z velikimi sistemi.

Praktično delo v izbranih restavracijah je bilo za dijake največji izziv in doživetje. V osmih dneh so se, opremljeni z osnovnim kuharskim znanjem in z nekaj znanja italijanščine, spopadli s povsem novo situacijo: delovni čas od 9. do 15. ure in od 18. do 24. ure, drugačne, praviloma manjše kuhinje, zahtevni gostje (dve restavraciji sta imeli najvišji nivo, ostalih pet pa po 4 zvezdice). Jedi so pripravljali iz dnevno svežih sestavin – testenine so ročno pripravljali zjutraj, dnevno sveža je bila vsa zelenjava. Nova izkušnja je bila tudi pripravljavanje vseh jedi izključno na olivnem olju.

Večini dijakov so se izpolnila njihova pričakovanja; še posebej so omenili njihovo dobro strokovno podlago in s tem posredno pohvalili naš šolski program.

S strokovnega vidika pa so kot bodoči gostinci pridobili številna nova spoznanja:

- da način ponudbe hrane in pijače lahko predstavlja tudi promocijo izbranih jedi in vin kot del turističnega proizvoda neke regije;
- da je kvaliteta hrane v okolju preobila pomembnejša od količine, raznolikost pa je pravo bogastvo;
- da je poznavanje gosta in prepoznavanje njegovih pričakovanj temelj uspešne gastronomske ponudbe;
- da je tudi pri izobraževanju za poklic potrebno široko gastronomsko znanje, ki ne obsega samo priprave in ponudbe hrane (recepte), temveč tudi poznavanje gostov in okolja.

Misliva, da bodo ti dijaki pripravljani na dodatno izobraževanje ob svojem delu, da se bodo veliko lažje udeleževali tudi izobraževanja v tujini in da bodo pridobljeno znanje znali uporabiti in dobro prodati.

Tanja Miklič in Tončka Pal

KOZEL LISEC ZAČINJEN PO KOROŠKO

Že pred časom, v nedeljo, 16. maja, smo v Višnji Gori gostili člane gledališke skupine Katoliškega prosvetnega društva Planina Sele iz Avstrije. V dvorani gasilskega doma Višnja Gora so nastopili s komedijo *Boeing, Boeing*. Na željo obeh gledaliških skupin so pri nas gostovali v zahvalo za gostoljubje, ki so nam ga izkazali pozimi. V vasi Seli v Avstriji, kjer je aktivna slovenska zamejska skupnost, smo Višviagrovci nastopili z gledališko predstavo *Moraš me imeti rad*. Takrat so se za nas potrudili s prenočiščem, obilnim zajtrkom in kosilom, predvsem pa s tehnično pomočjo in toplim aplavzom.

Topel sprejem smo jim pred našo mestno hišo pripravili tudi mi. Na prizorišče so jih pripeljali konjeniki. Pri pripravi nedeljskega dogajanja so sodelovali konjeniško, gasilsko, turistično in kulturno društvo. Program sta spretno povezovali članice gledališke skupine Višviavgra Janja Garvas – Hočevnar in Neža Nježič. Dobrodošlico s soljo sta pripravili gospa Pilkova in v narodno nošo oblečena gospa Karla. Pevski zbor pod vodstvom g. Jevnikarja je zapel nekaj koroških narodnih pesmi, članice koroške skupine pa so se pevcem odzvale – tudi s pesmijo.

PEVSKI ZBOR POD VODSTVOM MILANA JEVIKARJA

Pozdrav predsednika krajevne skupnosti Janka Zadela s kratko mestno zgodovino je prispeval k toplemu vzdušju v mestni hiši in tudi v dvorani gasilskega doma, kjer so naši gostje izvrstno odigrali omenjeno komedijo.

Dvorana gasilskega doma je bila končno nabito polna, zato je bil zaslužen aplavz pospremljen z večkratnim priklonom koroške skupine. Po njihovem nastopu smo pripravili tudi nagradno žrebanje dosmrtnih vstopnic za ogled vseh predstav obeh viš-

VSEBINA KOMEDIJE BOEING, BOEING

Bernard ljubi lepe ženske, vendar mu ne zadostuje le ena. Spremembo si zna spretno organizirati s tem, da ima tri ljubice, vse stevardese, a zaposlene pri različnih letalskih linijah in z različnimi urniki, tako da se ne srečajo. Vendar so zapleti programirani, čeprav mu pri urejanju kompliciranega ljubezenskega življenja pomagata služkinja Berta in prijatelj Robert.

VASOVANJE POD LIPO

Kulturno društvo Višnja Gora na čelu s predsednikom Brankom Medvedom je letos že drugič organiziralo kulturni večer z naslovom *Vasovanje pod lipo*. Na prireditve so organizatorji povabili folklorno skupino Vidovo, moški pevski zbor Corona iz Grosuplja ter ženski pevski zbor Šmarnice iz Šmarja - Sapa, žal pa je udeležbo v zadnjem trenutku odpovedala folklorna skupina Emona iz Ljubljane. Višnjanom, ki so se zbrali pod mestno lipo, so za uvod nekaj narodnih plesov ob nepogrešljivi harmoniki zaplesali člani folklorne skupine Vidovo. Nato pa so Šmarnice in pevci Corone z igro in pesmijo obudili starodavni običaj vasovanja. Prvi poskus se je za zaljubljenega fanta žal končal precej mokro; saj je v temi zgrešil hišo, zato ga je jezno dekle polilo s skafom vode. V drugo pa mu je šlo že ve-

liko bolje. Tresočih se kolen je splezal po lestvi k svoji dragi in ji obljubil zvestobo, rekoč, da se z očetom in materjo že jutri

Lojze Grčman

Janko Zadel, Brane Medved, Jože Gros, Liza Zavodnik, Milka Olip ter dve koroški igralki) sledil ogled kratkih improvizacij in podpis Listine prijateljstva. Višnjanom so Korošci pripravili kratko krajevno zgodbo o sojenju revnemu tlačanu, ki je sodišče skušal prepričati, da ni požrl graščakovih rib in srne. Tekst za improvizacijo sta obe skupini dobili na dan predstave, zato je bilo vse skupaj zelo spontano in pristrčno. Upam si trditi, da je bila uprizoritev obeh skupin zelo kvalitetna. Naši gostje so zaigrali Kozlovsko sodbo, kot bi se dogajala v času nove Evropske unije.

KOZEL LISEC, ZAČINJEN PO KOROŠKO IN EVROPSKO

Komisija je sklenila, da sta obe skupini dostojno predstavili krajevno zgodovino in da smo pripravljene za podpis listine prijateljstva. Na listino sva se najprej imeli čast podpisati vodji obeh skupin: Milka Olip in Melita Garvas, nato pa tudi ostali člani skupin.

Toplo in prijateljsko druženje smo nadaljevali tudi po uradnem zaključku.

Vse dogajanje je bilo posebej prijetno prav zaradi podpore, ki smo si jo med seboj delili člani višnjanjskih društev, zaradi številčnosti občinstva in kvalitetne priprave.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste kakorkoli podprli naše nedeljsko kulturno popoldne in nam pomagali pustiti dober vtis tudi zunaj Višnje Gore.

Melita Garvas

Zadovoljni podpisniki listine prijateljstva

OB DESETI OBLETNICI

KULTURNEGA DRUŠTVA KRKA

Slikovito in bogato naravno okolje Krke je že od nekdaj navdihovalo njene ljudi k ustvarjalnemu kulturnemu delovanju. Topla, klana domača beseda in ubrana pesem sta pogosto zazveneli z domačih odrov tudi v preteklosti.

Kulturno društvo Krka je bilo ustanovljeno že pred drugo svetovno vojno, leta 1994 pa je bila njegova dejavnost obujena; oblikovali sta se dramska in folklorna sekcija. Člani folklorne skupine so se, kljub naporu posameznikov, žal razšli in leta 1997 se je društvo Krka preoblikovalo v sedanje Kulturno društvo Gledališče Krka ter se tako tudi registriralo.

Danes pod tem imenom delujejo: dramska skupina, recitatorska skupina, pevska mladinska skupina, pevska otroška skupina, mladinska dramska skupina in plesna skupina. Združuje 87 članov in je srž kulturnega življenja na Krki, poznajo pa nas seveda v vsej Suhi krajini. Obe dramski skupini s svojimi predstavami navdušujeta domačo publiko, pa tudi sosede. Leta 2003 je dramska skupina s predstavo *Življenje onkraj trikrat* napolnila domačo dvorano, gostovali pa smo na Mirni na Dolenjskem, v Račni, Črnomlju, Metliki, Semiču, na Dvoru in v Lučah. V predstavi je sodelovala tudi plesna skupina. Mladinski pevski zbor se je predstavil na reviji pevskih zborov v Zagradcu in Šmarju. Vse sekcije kulturnega društva so si prizadevale čim lepše počastiti dan žena in materinski dan ter pripraviti kulturne prireditve v kraju. Mladinska gledališka skupina, otroški pevski zbor in recitatorska skupina vsako leto pripravijo zdaj že tradicionalni koncert *Mi gradimo prijateljstvo*. Vse sekcije sodelujejo tudi pri pripravi koncerta *Božični odmev v Krški jami*; letos se je ob izviru Krke zbralo več kot tisoč obiskovalcev.

Kulturna dejavnost na Krki je samorastniška, vendar pa živa in raznolika. Njene korenine lahko iščemo daleč v preteklosti. Število naših članov se iz leta v leto povečuje, vse več je mladih ljudi, pridobili pa smo si tudi zunanje strokovne sodelavce, ki vodijo in usmerjajo naše delo. Ljubiteljska kulturna dejavnost na Krki skuša zajeti tako elemente tradicije in našega ljudskega izročila kot tudi poseči v modernejšo problematiko naše vsakdanjosti.

Naši gledališčniki so nas v letošnjem maju presenetili s predstavo z nadvse aktualno politično vsebino *Toneta Partljiča – Politika, bolezen moja*. Pred navdušeno domačo publiko, nasmejana do solz, so oživeliki preprostih ljudi, ki so se, nekateri hote, drugi nehote, znašli v skorumpiranem svetu politike. Znana, pogosto obravnavana tema, kako malega človeka zamikata oblast in moč, kako si osmоди prste, ko posega v politične višave in pri tem spozna, da mu dejansko zadovoljstvo nudi to, kar je že imel. V trdem pristanku na tleh ob političnem porazu se znova najde in zaživi polno in mirno upokojsko življenje, ne meče se za politične spletke.

Ob premierni predstavitvi smo med publiko gostili predstavnike kulturnega društva koroških Slovencev iz Radiš pri Celovcu, ki so igro *Politika, bolezen moja* uprizorili tudi sami.

V sklopu prireditev ob 100-letnici kulturnega delovanja na Radišah se je njihova gledališka skupina z uprizoritvijo gledališke igre *Halštat Draga Jančarja* predstavila našim krajanom v izvirnem okolju Krške jame.

Naše gledališče stopa v drugo desetletje delovanja z veseljem in svežim ustvarjalnim članom. Vljudno vabljeni, da se nam pridružite na naši poti.

Kulturno društvo Gledališče Krka

MIHAEL GLAVAN - AVTOR IZREDNO OBISKANE RAZSTAVE

Rojstni list slovenske kulture

V času od 17. maja do 20. junija je v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani (NUK) potekala razstava najstarejših dokumentov slovenstva v izvorni podobi. Nosila je pomenljiv naslov *Rojstni list slovenske kulture*. Oglevalo si jo je 27.000 Slovencev. Med njimi je bilo veliko zamejcev, tujih državljanov, ljudi iz stroke ...

Avtor razstave je naš sokrajan dr. Mihael Glavan. Z njim smo se pogovarjali o razstavi in njegovem delu. Mihael Glavan izvira z Rebrji pri Žužemberku. Profesorska pot ga je že kmalu na začetku pripeljala na stiško gimnazijo, kjer je poučeval slovenski in angleški jezik. Kot pravi sam, ga je že od nekdaj zanimala stara slovenska ustvarjalnost v podobi rokopisov. Tako je že 22 let vodja Rokopisnega oddelka v nacionalni knjižnici. Pred kratkim je uspešno zagovarjal doktorski naziv na temo *Edicijski problemi izdajanja starih knjižničnih fondov v faksimiliranih izdajah*. Dolgo je vodil tudi gledališko skupino v Stični, kjer sedaj živi, ukvarja se s pridobivanjem, urejanjem in obdelavo rokopisnega gradiva, objavil je že veliko člankov s svojega strokovnega področja, uredil in s študijami opremil več knjig, sodeluje pri različnih projektih, v zadnjem času tudi pri projektu *Rastoča knjiga* ...

Dr. Mihael Glavan sprejema predsednika države, dr. Janeza Drnovška

Nam lahko poveste kaj več o projektu *Rastoča knjiga*?

To je civilno kulturno gibanje, ki promovira Slovenijo in Slovence preko knjige. Sam to poskušam razlagati tako kot Brižinske spomenike. To, kar je trajno veljavno, se vedno zapiše, in obrnjeno: kar je zapisano, ostane v spominu človeštva. Spoznanjem se dodajajo zmeraj nova, in to seveda raste. Ideja se je rodila v reviji *Rast*, ampak tam je bilo mišljeno kot rastoči esej. Vse skupaj je preraslo v državni projekt. Gre za različne dogodke, ki pišejo knjigo – zgodovino, spomin Slovencev. Pred časom smo imeli v Bruslju teden Slovenije in tam smo se predstavili tudi s tem projektom, prav v osrednji stavbi. V okviru *Rastoče knjige* smo pripravili že več odmevnih predstavitev v Sloveniji (Kostanjevica, Piran) in na tujem (Dunaj, Bruselj). Osvetljujemo predvsem starejšo slovensko slovstveno in znanstveno knjigo ter njene avtorje.

Lahko rečemo, da ste razstavo *Rojstni list slovenske kulture* vodili vi?

Ja, od začetka vse. Kasneje se mi je poleg ravnatelja pridružil še sodelavec, ki je prevzel organizacijske zadeve. Na koncu je nastala ekipa več kot petindvajsetih ljudi, ki so prevzeli svoje deleže: od logistike, priprave dvorane, preko vodenja po razstavi do promoviranja.

Kako je torej nastajala ideja o razstavi?

Ideja je nastala že veliko prej. Kolikor vem, si je tega želel že prvi direktor NUK-a, kmalu po vojni. Kasneje so bili še nekateri, denimo prof. dr. Slodnjak, vendar ni bilo nikakršne možnosti. Razloga sta bila vsaj dva: občutljivost gradiva in varnost. Menim, da je bil odločilen predvsem drugi razlog. Dokler je bila Slovenija v okviru Jugoslavije, nam niso zaupali.

Kako bi vi razložili našim ljudem, kaj je ta razstava pomenila za Slovenijo?

Ta razstava je resnično veliko pomenila. Tudi mene, ki sem vanjo verjel od

srednjeveški grbi raznih grofov, vselej vzbujajo pomisleke, da so prevzeti, vprašanja, ali so naši. Tukaj pa teh pomislekov ni, in to spoznanje se je prav odprlo ljudem. To nam vsak prizna: to je slovenščina, to je tisoč let staro, toliko kot francoski ali italijanski zapiski. Govorimo o etnijah, ki v Evropi že tisoč let prevladujejo, in jih gledamo s strahospoštovanjem.

Razstavo si je ogledalo 27.000 ljudi. Ste pričakovali tak odziv?

Predvidevali smo 20.000 ljudi. Tudi ogleda smo tako načrtovali. Skupine so se menjale na pol ure. Pokazalo pa se je, da je še premalo časa. Na začetku smo imeli odprto od 9. do 18. ure, potem pa podaljševali od 8. do 22. ure zvečer. Na koncu smo naredili mimo-hod. Lepo so se denimo odzvali tudi zamejci. Pokazala se je ideološka neobremenjenost. Klicali so nas tako s Koroškega (Kršćanska kulturna zveza, celovška univerza idr.) kot s Primorskega (tržaška univerza idr.). Nihče ni imel ideoloških ali strankarsko-političnih pomislekov. Nekako smo se znašli na izhodišču, kjer za Slovence še ni nobene delitve.

Kaj pa naši občani? Ste zadovoljni z našim obiskom?

Lepo se je odzvala naša srednja šola; bilo je veliko skupin, posebno vodstvo za profesorje ... Hoteli so še, pa ni bilo več terminov. Sem pa srečeval tudi druge naše občane, knjižničarje, ki so prihajali; mogoče sem malce pogrešal kakšno organizirano skupino v okviru občinske uprave ...

Verjetno je vse skupaj nas še posebej nagovarjalo. Tukaj je vendarle zibelka *Stiških rokopisov*. Pred kratkim me je denimo klicala prijateljica in pripeljala v samostan skupino sodelavcev. Dejala je, da so bili navdušeni nad razstavo v NUK-u in da si sedaj želijo ogledati še samostan.

Stiške rokopise vselej poudarjam; ne samo zato, ker so naša lokalna vrednota, ampak tudi zato, ker so najbolj povezani z Brižinskimi. Gre za lok, ki ju povezuje vsebinsko, gre za spovedne obrazce, sporočilo: Se odpovem grehu ... Hkrati pa prinašajo še cerkveno pesem, molitve, za kar je pri Brižinskih še prezgodaj. Tudi samostanske ljudi smo povabili, podarili smo jim katalog itd. Ja, to se lepo povezuje.

Naši ljudje znajo biti zelo ponosni na te stvari, mogoče bi res lahko naše delo še obogatili s tematskimi zborniki, npr. znamenitih občanov, pisateljev z našega področja, zdravnikov ipd. Lahko bi pripravili vsakih nekaj let knjigo pomembnih dogodkov, kulturnih spomenikov itd. To niso dragi projekti, lahko se začnejo na medmrežju, kot podatkovne baze, recimo pri naši občinski knjižnici. Ni nujno, da je ne vem kako obsežno. Naj se začne in raste. Seveda ne vem, če bo kdaj zrasla kakšna nova občinska stavba s knjižnico, toda zbiranje in srečevanje ljudi na osrednjem

mestu, npr. v moderni knjižnici ali kulturnem centru, ohranjanje starejšega gradiva in spremljanje sprotne ustvarjalnosti je tisto, kar bo utrdilo in gradilo našo identiteto.

Vsi ti dokumenti kot domoznanstvo torej ... Kaj pa ti dokumenti kot časovna kapsula, kot sem prebrala v nekem članku. Ste tudi vi morda razmišljali na podoben način?

Ja, seveda. Tako je zapisal Boštjan Turk in to je res. Ravno pripravljam že tretji faksimile Brižinskih spomenikov, saj je vse že pošlo. Gre za novo izdajo z mojo spremno besedo in tukaj sem poglobil študijo. Brižinski spomeniki opisujejo bistveno človeško stisko, ker je človek imanentno bitje, privezano na zemljo, telo in tozemsko svetno eksistenco, na drugi strani pa ima težnjo, da bi večno živel, kakor piše v Brižinskih spomenikih (Če bi naš ded ne grešil ...). To je ta transcendentni del človeka, ki nas loči od drugih bitij. Zavedamo se, da je zadaj še nadzemsko bistvo, ki je težko doumljivo, kakorkoli ga že kdo tolmači, hrepenenje po večnem življenju, ki je zapisano že srednjemu veku. To je tista kapsula, ki se zmeraj znova izpričuje preko kulturno-duhovnih dosežkov ...

Mogoče se premalo zavedamo, da gre pri branju za proces dialoga, za komunikacijo, da ti ne vbijajo v glavo nečesa, ampak imaš še vedno svobodo, zavreči neko prebrano misel ...

Ja, to. In ta svoboda se še veča. Če bereš, če soočaš več mnenj, se ti stvari odpirajo in zato je velika pomanjkljivost, kadar se ljudje zanašajo le na povzetke in govornice, približno in površno vedenje. Manipulacija z ljudmi je lahko večja, en javni tribun lahko zapelje množico s frazami. To smo že videli in doživeli. Tudi znanost in gospodarstvo sta se v zadnjih desetletjih preveč odmaknila od virov.

Lahko rečemo, da so zato knjižnice izvir in vodnjak naše identitete in da je Slovenija to začutila?

Ja, absolutno. Mislim, da gre razvoj v to smer. Postopoma se ozaveščamo tudi v tem pogledu. Na bolje gre tudi vračanje k virom. Ni več tako, kot je bilo zlasti v 60. in 70. letih, ko se je zelo citiralo povzetke. Dolgo, predolgo smo zanemarjali delo s primarnimi viri, rokopisnimi in tiskanimi. Sami moramo preveriti vir, sami prebrati tekst, ga ponovno doživeti. Brez tega ni jasnih slik, so le vtisi ...

Slovo od Brižinskih spomenikov

Ljudje se identificiramo z marsičim. Delam v knjižnici in vidim, da ljudje vseeno ogromno berejo. So pa tudi tisti, ki je to za njih še tisoč svetlobnih let stran. Kaj menite o tem?

Imam veliko znancev in prijateljev, ki nimajo pravega osebnega stika s knjigo. Čeprav bolj mislijo, da ga nimajo, kot je to res. Njihovo operativno delo namreč temelji na stvareh, ki so zapisane, ki obstajajo v strokovnih in drugih knjigah, ki jih mogoče toliko ne berejo, ampak povzemajo. Mislim, da gre za nereflektiran odnos do knjige; ne razmišljajo, da to, kar počnejo, vseeno temelji na nekem znanju, ki izhaja od nekod.

Lahko torej zaključiva, da tudi ta razstava bistri sliko o nas, Slovencih?

Res gre za to, da so ti štiri dokumenti potrdili slovensko identiteto. To se je videlo doma, kjer so se ljudje iskreno odzvali. Pokazalo se je, kdo smo, kaj smo, kaj imamo, in to nam je priznala tudi Evropa. Prav zdaj vam lahko pokažem doktorat nemške kolegice, krasno študijo, ki temelji na freisinških kodeksih iz 10. stoletja. Med njimi je tisti z Brižinskimi spomeniki najbolj obdelan. Od 1807 je to tudi velika tema evropske slavistike ...

Pogovarjala se je Ksenija M.

RAZSTAVLJENI SREDNJEVEŠKI DOKUMENTI

Brižinski spomeniki

Nastali so med letom 972 in 1039 na Zgornjem Koroškem. So najstarejši zapis slovenščine in tudi najstarejši zapis kakega slovanskega jezika na območju civilizacije evropskega Zahoda.

Celovski ali Rateški rokopis

Nastal je med letoma 1362 in 1390, domnevno v Ratečah, hranijo pa ga v Koroškem deželnem arhivu. Gre za pergament s tremi molitvenimi obrazci.

Stiški rokopis

So slovenska besedila (nastala okoli leta 1428), vpisana v kodeks z latinškimi besedili. Slovenski sestavki (spovedni obrazec, velikonočna pesem, priklíc Sv. duha in Marijina pesem) so na zadnjih petih straneh.

Čedadski ali Černjejski rokopis

Shranjen je v Arheološkem muzeju v Čedadu. Je manjša rokopisna knjižica (52 slov. zapisov je s konca 15. stoletja), sestavljena iz 16 listov, z imeni černjejskih faranov, njihovih zaobljub in daril.

VIR: <http://www.nuk.uni-lj.si/>

Papeški nuncij na ogledu razstave

NA MULJAVI SO TIHOTAPILI

V letnem gledališču na Muljavi so letos uprizorili Jurčičevo povest Tihotapec. Dramatizacijo in režijo je v svoje roke tudi letos prevzela Danica Kastelic, in kot so mnogi povedali, ji je tudi letos uspelo, saj je bila predstava sprejeta z navdušenjem. Pa vendar ne bi bilo predstave brez marljivih ljubiteljskih igralcev in scenografskih mojstrov, ki jih je bilo v predstavi več kot štirideset.

Dogajanje Tihotapca je postavljeno na Gorjance, kjer si stojijo nasproti tihotapci in oblast. Tihotapijo tobak preko slovensko-hrvaške meje. Pa vendar se v predstavi prepleta tudi ljubezenska zgodba, in pri Jurčiču ne gre brez šegavih junakov, ki gledalcem privabijo smeh na ustnice.

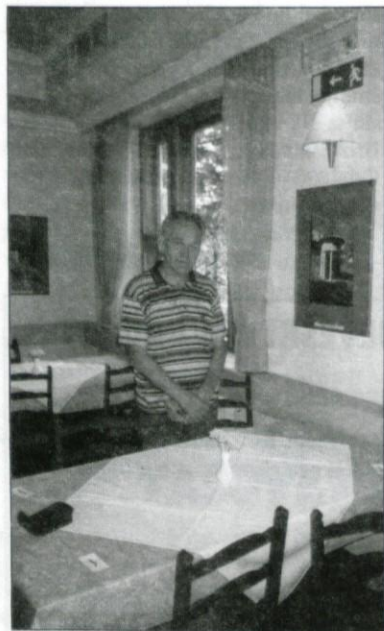
Danica Kastelic je povedala, da se letošnja predstava od prejšnje uprizoritve razlikuje predvsem v tem, da je več ženskih vlog in otrok, ki predstavo na prijeten način popestrijo in poživijo.

Glavnega tihotapca Franca Štibernika je zaigral Davorin Kastelic, Peča – predstavnik oblasti – Marko Zajc, Rezko pa Irena Tekavec, če naštejemo le tri ne-kako glavne igralce; seveda pa ni dobre predstave, če se ne potrudijo prav vsi, do zadnjega. Kakor je bilo že omenjeno, se na Muljavi trudi več kot štirideset ljudi.

SS

RAZSTAVA VERSKA ZNAMENJA OB SLOVENSKI PLANINSKI POTI

Ciril Velkavrh ob fotografiji kapelice, ki jo je zasnoval Jože Plečnik

V torek, 15. junija, so v restavraciji na Polževem odprli razstavo fotografij Cirila Velkavrha z naslovom Verska znamenja ob slovenski planinski poti. Avtor, po poklicu profesor matematike, je s fotografskim aparatom obeležil cerkve, kapelice, križe in druga nabožna znamenja na planinski poti, ki poteka od Maribora, preko Pohorja do Triglava, zaključuje pa se v Ankaranu. Gospod Velkavrh ima s planinarjenjem in fotografiranjem že bogate izkušnje. Član Planinskega društva Ljubljana Matica je namreč že od leta 1951, zato ga je omenjeno društvo leta 2002 nagradilo z zlatim častnim znakom za 50-letno zvestobo. Po upokojitvi je pri Planinski zvezi Slovenije uredil šest planinskih vodnikov in v dnevnih časopisih in revijah predstavil več knjig s tega področja. Fotografiranj se bolj posveča v zadnjih desetih letih, ko je napravil več sto fotografij slovenske naravne in kulturne dediščine, izdal

štiri stenske koledarje ter več kot 350 razglednic, ob tem pa opravil še več kot 50 predavanj ob prikazu diapozitivov.

Razstava na Polževem je torej spoj njegove velike ljubezni do planin in ujemanja njihovih lepote v fotografski objektivi. Ob odprtju je o nabožnih znamenjih spregovorila gospa Anica Petrič, ki je pozdravila večjo skrb za njihovo obnavljanje in vzdrževanje v zadnjih letih, za prijetno vzdušje pa je z ubranim petjem poskrbel tudi cerkveni pevski zbor iz Višnje Gore pod vodstvom Milana Jevnikarja.

Lojze Grčman

AMATERSKA LIKOVNA RAZSTAVA NA PRISTAVI NAD STIČNO

V soboto, 19. junija, se je na Pristavi nad Stično zgodil zanimiv kulturni dogodek, kakršnih navadno nismo vajeni zunaj večjih urbanih središč, razen seveda na Muljavi, ki je zaradi J. Jurčiča in prizadevnih domačinov že nekaj časa kulturno središče ivanške občine in širše Dolenjske.

Pobudnik in organizator dogajanja je bil Janko Kastelic (Ščitnikov iz Metnaja) z ženo Ano in njeno sestro Dano, ki je pred nekaj leti kupil razpadajočo Lampretovo domačijo na Pristavi, s posestvom vred. Obnovil je skedenj (pod) v prvotnem stilu in zgradil novo hišo v originalni kmečki arhitekturi, prijetno očesu in okolju.

Da bi bila otvoritev bolj svečana in ker poteka letos 600 let od smrti gospe s Pristave, grofice Viride Visconti, ki je pokopana v stiškem samostanu, je povabil k sodelovanju dva ljubiteljska likovna ustvarjalca-domačina.

Prvi je njegov brat Jože Kastelic, ki slika večinoma z oljem na platno za

svojo dušo in za darila sorodnikom in znancem, predvsem domačijske motive (rojstna hiša, dvorišče, kašča, kozolec, vaška cerkev...), včasih pa malo posnema tudi p. Gabrijela Humeka (v svoji zbirki ima približno 15 večjih in manjših platen).

Drugi sodelujoči je bil hišni prijatelj Nenad Prebada, priseljen v Stično, sicer pa profesor na eni od tehniških šol v Ljubljani, ki se prav tako ljubiteljsko ukvarja s slikanjem, še večje mojstrovine pa so njegove skulpture, ki se po mojem laičnem mnenju lahko merijo z deli marsikaterega profesionalnega kiparja. To so kipci iz gline in rezbarije iz lesa. Različne

SRCE IN DUŠA V OBJEMU PELINA

Ko se je letošnja pomlad kljub mrazu in deževju vendarle razcvetela, nas je pesniški večer rojakinje Hede Rus - Kastelic popeljal v skorajda pozabljene svetove ženske lirike. Pesniški prvenec V objemu pelina je pravzaprav zgodba občutljivega srca, ki mu današnji čas in svet nista naklonjena. Pesniški lok se razpenja od doživetij, ki so ženski duši, čeprav boleča, vendarle draga, do spoznanja, da naša bolečina postane manjša, če jo podelimo s sočlovekom. V njenem čutenju in čustvovanju najdevamo v sodobnem hitenju že skorajda pozabljene vrednote: družino in materinstvo, sozvočje človeka z naravo, upanje, ki zmaga nad brezupom ...

Zbirko tenkočutno dopolnjuje likovna oprema akademskega slikarja Petra Beusa. Njegova, z nekaj potezami ustvarjena ženska telesa, so

sanjski privid večne ženskosti, ki ji je dano bivati le v oduhovljeni telesnosti. Redkokdaj je mogoče srečati tako globoko sozvočje med likovno in pesniško govorico, kot jo razbiramo zbirki V objemu pelina.

Večer je poskrbel za še eno izredno lepo doživetje. Na njem so sodelovale avtoričine stanovske kolegice. Nekatero pesmi je namreč uglasbila ena od njih, prijateljski mini-zborček pa jih je zapel. Nič ni bilo prestižnega prerivanja, tekmovalnosti in zavisti, ki jih v našem življenju tako pogosto srečujemo. Bilo je petje iz veselega, prijateljskega in dobromislečega srca. Tudi zato se njen pesniški prvenec preveča v zmago dobrega – saj pesnica v zadnji pesmi obljublja, da bo »v kelih najboljšega vina nalila in ga vsem dobrim ljudem raztočila.«

figure in figurice človeškega telesa, delov telesa, akti, Indijanci, menihi, glavice otrok, starcev in stark, Kristusa ... Figure iz lesa malo spominjajo na Staneta Jarma.

Pospravljen in s poljskim cvetjem okrašen prostor na skednju je nudil prijazno okolje barvitim eksponatom obeh umetnikov.

Likovno ustvarjalnost pa seveda najlepše pospremi glasba. V programu sta nastopili hčerki g. Prebade: Ana s skladbo na flavti in Maša na violini, ter vse bolj uveljavljeni in nepogrešljivi tenorist, Stičan Miloš Genorio, član Ribniškega okteta, ki ga je s harmoniko spremljal Janez Goršič.

Za vse udeležence (bilo nas je nekaj več kot 50, in sicer vaščanov Pristave, sorodnikov prijateljev in znancev) je bila prireditev nepozabno kulturno doživetje.

Škoda, da ni bilo zraven tudi kakega likovnega strokovnjaka oz. kritika, saj bi tako prireditev imela večjo težo in veljavo.

Pa morda drugič, saj je organizator obljubil, da bo razstavni prostor na njihovem skednju odprt za vse, ki imajo kaj pokazati občinstvu.

Ob zaključku je vsaka družina dobila v dar pravkar natisnjeno knjigo avtorja Ivana Janežiča-Kraljeva Gospa s pristave, ki jo je založila in izdala Cistercijanska opatija iz Stične.

Kulturnemu programu je sledil piknik in prešerna pesem je še pozno v noč odmevala po bližnjih gričih.

J. Šepce

Številno občinstvo je svojo prijateljico in sošolko, ki že dolgo živi in dela zunaj domačega kraja, pristrčno nagradilo. Ne le s šopkom in aplavzom, ampak tudi z mnogimi doma pripravljenimi dobrotami. Vse priznanje gre tudi naši knjižnici, ki dela ne le v skromnih, ampak skorajda bi rekli, nemogočih razmerah, pa vendarle postaja oaza miru in kulturnega utripa, ki ju človeško srce in duša potrebuje, da ne ostaneta v objemu pelina za vedno.

M. A. Ficko

KNJIŽNICA V IVANČNI GORICI

Enota Ivančna Gorica
Cesta II. grupe odredov 17
1295 Ivančna Gorica
tel. št.: 787 81 21
sikovancna@gro.sik.si

Podaljševanje gradiva:
01 563 49 24
031 90 90 24

Iskanje, podaljševanje in rezervacija gradiva preko interneta:
<http://cobiss.izum.si>

POČITNIŠKA ODPRTOST:

Knjižnica v Ivančni Gorici je odprta vsak dan, od ponedeljka do petka, od 10. do 18. ure.

Ob sobotah je zaprta.

Izposojevališča bodo spet odprta v septembru.

POČITNIŠKE DEJAVNOSTI

Knjižnica s prostovoljci Centra za socialno delo Grosuplje in taborniki organizira počitniške dejavnosti. Prvi teden je že za nami. Še en teden dejavnosti bo potekal avgusta, in sicer

od 23. 8. do 27. 8. pri strelski koči v Ivančni Gorici.

PROGRAM:

23. 8., ponedeljek	KNJIŽNI KVIZ – VODA (o vodi, mešanje napitkov, potep do bruhalnika ...)
24. 8., torek	URA PRAVLJIC – KRALJ MATJAŽ
25. 8., sreda	ZABAVA S POUČNO KNJIGO – DAN EKSPERIMENTOV (vulkan ...)
26. 8., četrtek	DELAVNICA – PRIJATELJSTVO (polemiziranje, igre)
27. 8., petek	ZABAVA OB KONCU TEDNA – TABORNIKI (predstavitve, zabava)

Primerno je za šolske otroke. Prijavnine ni. Prijavnico dobite v knjižnici. Informacije na 7877 121.

KRATKE NOVIČKE IZ KNJIŽNICE

- Prejeli smo občinsko plaketo za uspešno petletno delovanje. Zaposleni smo nagrado doživeli kot dodatno promocijo branja in knjižnice. Vabljeni v knjižnico tudi vi.
- Knjižnico smo nekoliko osvežili z novimi barvami, računalniki, policami. Zato upamo, da se boste v njej kljub prostorski stiski bolje počutili.
- Za izposojevališča smo nabavili kolekcije igralnih knjig, ki vam jih bomo predstavili v septembru, ko bodo spet odprta.
- Lepe počitnice s knjigo vam želimo.

KRESNI VEČER

*Na hribu kres je zagorel,
ob njem stal fantič sem vesel.
Iskre visoko so letele,
rade tja do zvezd bi poletele.*

Glej, mlado dekle h kresu se približa.

Oči njene kot iskre žarijo.

*Pogledam v lepe ji oči –
saj to dekle iz sosednje je vasi.*

*Dekle meni se približa,
s pogledom lepim me objame,
v srcu ljubezen zanjo se mi vneme,
da mislim samo še nanjo.*

*V kresni noči sva si zvestobo obljubila,
da bova mož in žena, da za vedno bova se ljubila.
Sedaj pa ženo drago na kres povabim,
da tiste lepe kresne noči ne pozabim,
da še bolj bova se združila,
saj zvestobo pred oltarjem za večno sva si obljubila.*

M. Kovačič

PRISPEVKI CENTRA ZA SOCIALNO DELO

V letu 2002/2003 smo prostovoljci skupaj z mladostniki in otroki izvedli literarni natečaj, v katerem smo vsi skupaj sodelovali z zelo raznolikimi prispevki. Med nami so tako večji ilustratorji kot pesniki in pravljicarji, pa tudi pripovedovalci smešnih zgodbic in izumitelji zabavnih ugank. Vse te prečudovite izdelke smo zbrali v prvem izvodu svojega glasila, ki smo ga poimenovali Almanah. Nekaj najzanimivejših izdelkov bi radi delili tudi z vso skupnostjo, v kateri živimo, zato smo se odločili, da jih objavimo v našem lokalnem časopisu.

Lianka Varga

MAVRIČNI OTROCI

Nekoč so živeli na nekem daljnem planetu, ki je bil znan po imenu Kristalni planet, otroci Mavrice. Bil je to prelep planet, na katerem ni bilo senc, ampak samo barve v vseh odtenkih. Kamorkoli si pogledal, povsod se je vse svetilo in lesketalo ter se prelivalo v nešteti barvah. Ljudje so bili prijazni in dobrodušni. Radi so imeli zgodbe o daljnih deželah in drug drugega so radi razveseljevali s pripovedovanjem takih zgodb. Ti ljudje so imeli tudi posebno lastnost, da so drug drugemu lahko videli naravnost v srce in so se lahko sporazumevali brez besed, tako da so brali misli in čustva.

Tako so dolgo živeli v sreči in zadovoljstvu in niso poznali bolečine in žalosti, dokler niso nekega dne na njihov mirni planet prispeli ljudje s planeta Senc. Ti so bili temačni, vase zaprti in vajeni trpljenja. Ko so videli lepote in srečo, ki je vladala na Kristalnem planetu, jih je prevzela zavist. Odločili so se: če v teh lepotah ne morejo uživati ljudje s planeta Senc, ne bodo dovolili, da bi v njih užival kdo drug, zato so skovali temačen načrt o ugrabitvi njihovih otrok.

Ko so mavrični ljudje legli k počitku, so se ljudje Senc prilazili v njihove domove in odnesli vse otroke. Ko so se njihovi starši zjutraj zbudili in ugotovili, kaj se je zgodilo, se je po vsem planetu slišal jok in stok. Kaj tako groznega se na Kristalnem planetu še nikoli ni zgodilo. Odtlej so obupani starši iskali svoje otroke po vseh galaksijah, a jih niso našli.

Mavrične otroke so ljudje Senc dobro skrili na nekem nepomembnem planetu, ki ga njegovi prebivalci imenujejo Zemlja. Tu so se otroci ponovno rodili, tokrat zemeljskim staršem. Bili so tako drugačni od domačinov, da jih ni nihče razumel in ljudje so se jih včasih tudi bali, saj so mavrični otroci ohranili svoje magične lastnosti in so ljudem lahko pogledali globoko v srce ter videli vso hudobijo, žalost, sovraštvo, pa tudi ljubezen in lepoto, ki so jo ljudje na Zemlji vedno skušali skriti drug pred drugim.

Vendar so se ljudje Senc v svojem maščevanju hudo uštel, saj so s tem, ko so prinesli mavrične otroke, pripomogli k temu, da ljudje na Zemlji postajajo boljši in bolj odprti drug drugemu. In ko bodo nekoč pravi starši mavričnih otrok našli Zemljo, bodo skupaj s svojimi otroki pomagali Zemljanom, da spremenijo svoj planet v nov, še lepši in še srečnejši Kristalni planet.

Mavrični otroci so med nami, in če dobro pomislite in vprašate svoje srce, boste morda odkrili, da ste tudi vi eden izmed njih.

ROŠLIN IN ŠALOMON

V davnih časih, še preden so živeli dinozavri, je obstajalo majhno ljudstvo, ki se je imenovalo Plemstvo palčkov. Palčkov pa zato, ker so bili ti ljudje zelo majhne rasti, tako majhni, da bi današnjemu človeku segli komaj do kolen. Toda med njimi je bil tudi Rošlin, ki pa je bil tako velik kot povprečen človek. Bil je trikrat večji kot drugi. Zaradi njegove velikosti so ga nekateri sovražili, še posebno poglavar Šalomon. Vsi drugi palčki pa so ga imeli zelo radi, kajti vsem je zelo rad pomagal, zlasti pri obiranju plodov z dreves, ker so bila tudi drevesa malo manjša, kot so v današnjih časih, tako da je bil pri vseh dobrodošel. Imel je svojo hišo na robu vasi.

Skrivnost njegove velikosti je bila, da je bila takrat, ko se je rodil, zvezdnata noč in je nekaj tega zvezdnatega prahu padlo na trebuh njegove matere. Ko se je rodil, je bil še zelo majhen, še manjši od drugih palčkov, a že ko je bil star pet let, je bil večji od svojih staršev.

Kot sem vam že povedala, je Šalomon sovražil Rošlina, ker mu je zavidal njegovo velikost in priljubljenost pri palčkih. Bal se je tudi, da bo Rošlin nasledil poglavarja ljudstva, ko bo ta umrl. Zato je Šalomon nekega dne odšel k vaški čarovnici z namenom, da dobi napoj, ki bo spremenil Rošlina v enega izmed njih. Čaravnica seveda ni zaupal svojih namenov, rekel ji je samo to, da bi rad čarobni napoj, ki ga bo malo pomanjšal. Čarovnica je bila sicer malo začudena, zakaj ga potrebuje, vendar ni hotela, da kdo ne bi verjel v njene sposobnosti. Tako je hitro zmešala nekaj rastlin, kajti obvladala je svoj posel. Mnogokrat je namreč

že tudi pomagala pri zdravljenju bolezni.

Ko je bil napoj pripravljen, ga je dala Šalomonu, ki je še isti večer odšel na obisk k Rošlinu. Ta je bil sicer malo začuden nad njegovim obiskom, vendar ga je povabil notri. Pila sta čaj in Šalomon je v trenutku, ko ga Rošlin ni gledal, zmešal v čaj čarobni napoj. Še malce se je pomudil pri njem, a je bil razočaran, ker ni opazil nobenih sprememb. Rošlin tudi ni nič čutil in je šel spat kot ponavadi. Zjutraj pa, ko se je zbudil, se je zelo slabo počutil, in ko so kot zmeraj na obisk prišli palčki, se ni smejal kot ponavadi. To jih je zaskrbelo in kmalu je bila že vsa vas pri Rošlinu; tudi čarovnica je prišla. Ta je takoj zaslutila, da tisti čarobni napoj ni bil za Šalomona, ampak za Rošlina, saj je njen ostri vid opazil, da se je malo zmanjšal. Zato je odšla nabirat različna zelišča in jih ponudila Rošlinu; ko jih je spil, je bil tak kot vedno – nasmejan in dobre volje. Čarovnica pa je mimogrede odšla tudi k poglavarju ljudstva in mu zaupala, kaj je storil Šalomon. Poglavar je bil zelo jezen in je poslal ponj. Šalomon je, nič hudega sluteč, odšel k poglavarju, a tam ga je čakal slaba novica: da se bo namreč moral odseliti iz vasi in se preseliti k drugemu plemenu.

Nauk zgodbe je: NIKOLI NE KOPLJI JAME DRUGEMU, SAJ BOŠ SAM VANJO PADEL.

ZAPOTOK

*Tabor nasmejanih otrok v Zapotoku,
kjer nič ne gre proti toku.
Tu smo v topli veliki hiši,
vsi smo kot male miši.*

*Zunaj brije mraz,
mi iz hiše gledamo na vas.*

*Smeha in veselja polna skleda,
pustolovci smo vsi, seveda.*

*Tri dni za nas je čisto malo,
a v lepem spominu nam bo ostalo.*

*V tvojih prelepah očeh,
razbral sem tih nasmeh,
enak je bil kot puščica,
globlji kot iz dna srca.*

POTOK

Kako v preteklosti si potok čist in bister bil!

*Čista voda je v potočku tvojem žuborela,
trudnemu popotniku žejo gasila,
brez plačila kolesa mlinska je vrtela.*

*Pod mlinskim kamnom žito se je drobilo
in v moko se je spremenilo.*

*Pa tudi stope tam so top, top ropotale,
ječmen in proso obdelovale
in nam zdravo hrano dale.*

*V mlinu mlinar vesel si pesmice je pel,
saj veliko žita v moko je zmel,
rad dekletom vreče moke na glavo je del.*

*Sedaj pa mlini razpadajoči vsi molčijo,
nič več nam žita v moko ne drobijo.
Mlina skoraj prav nobenega več ni,
pa tudi potok več ne žubori.*

M. Kovačič

SADOVI 15-LETNEGA DELA

Po zgodovinskem uspehu rokometišev SVIŠ-a smo se pogovarjali z Marjanom Potokarjem, ki je v klubu trener, član upravnega odbora, tajnik in še marsikaj. Marjan je spregovoril o nepozabni pretekli sezoni in se zazrl v SVIŠ-ovo prihodnost.

SVIŠ se je v letošnji sezoni popolnoma nepričakovano prebil med prvoliigaše. Kaj je v boju za drugo mesto na lestvici nagnilo tehniko na njegovo stran?

Menim, da je na ta uspeh vplivalo več dejavnikov. V prvi vrsti je treba pohvaliti trenerja Gorazda Potočnika in njegovega pomočnika Saša Barleta. Poleg odličnega strokovnega dela sta dosegla tudi to, da je kolektiv deloval izredno homogeno, tako na igrišču kot tudi zunaj njega. Na drugi strani pa je treba vedeti, da igralci niso imeli nobenih drugih nalog kot le treniranje. Trenirali pa so ogromno, disciplinirano in vsak dan, dvakrat na teden tudi v fitnesu. Pogoji za nemoteno delo so torej obstajali. Seveda pa jih je bilo treba zagotoviti. Tu pa so stopili skupaj člani upravnega odbora ter njihovi ožji sodelavci, ki so vestno in natančno izpolnjevali svoje zadolžitve.

Zdi se mi zelo pomembno, da je upravni odbor deloval homogeno in ni izvajal pritiska na oba trenerja ali igralce. Vsak v klubu je torej dosledno izpolnjeval svoje naloge. Ne bi pa bil pošten, če ne bi priznal, da smo imeli tudi nekaj sreče.

Zdi se, da je bil prihod trenerja Potočnika pred dvema sezonama zadetek v polno.

Gorazda poznamo že dolgo, saj je v klubu deloval že pred leti, tako da ga nismo angažirali kar na slepo. Ob ponovnem prihodu je sprejel naše možnosti, naša razmišljanja. Pomembno mu je bilo, da imamo vizijo, ambicije in da stojimo za svojimi besedami. Sprejel je ekipo, ki se je potegovala za vstop v 1. B-ligo. Vse skupaj pa je funkcioniralo tako, da smo z nekaj okrepitevami omenjeno ligo kar preskočili. Dosežek, da je novinec v 1. B-ligi uspel napredovati v 1. A-ligo, je v zgodovini slovenskih prvenstev od osamosvojitve naprej edini do sedaj. To pa tudi veliko pove.

Kakšen pomen ima SVIŠ-ov preboj v prvo ligo za našo občino?

Odvisno od tega, kako se na to gleda. Po eni strani bo to velik finančni zalogaj, po drugi pa bo tudi velikanska promocija. Treba je vedeti, da bodo v Ivančni Gorici igrali evropski klubski prvaki in mnogi udeleženci preteklih in prihodnjih olimpijskih iger, številni nosilci medalj z zadnjega evropskega prvenstva, mladinskega svetovnega prvenstva itd. Slovenska 1.liga sodi med najkvalitetnejše evropske lige. In vse te akterje bomo naslednjo sezono videvali v Ivančni Gorici. Vem, kaj jim lahko ponudi klub: boj do konca in po možnosti polno mrežo zadetkov. Kaj pa ima lahko od obiskov občina in gospodarstvo, to bi morali vedeti drugi. Kakšna je v tem trenutku pripravljenost? Slaba! S klubi bodo na gostova-

nja prišli številni člani vodstev klubov, ki so večinoma predstavniki uglednih slovenskih podjetij. Vse to pomeni, da se bo o krajih naše občine pogosteje govorilo tudi na drugih področjih. Veliko več kot do sedaj se bomo pojavljali v medijih.

Siol-liga pa ima tudi drugo plat medalje. Ne predstavljamo si še, kako bo izgledalo varovanje domače tekme, če bo z ekipo prišel kakšen avtobus navijačev ali celo več! Poleg tega prve domače tekme najverjetneje sploh ne bomo igrali v domači dvorani, ker stara ni primerna za prvo ligo, nova pa še ne bo dokončana.

V zvezi z novo telovadnico bi rad pohvalil občino in vse tiste posameznike, ki so se zavzeli za njeno povečanje, kljub temu da je to zahtevalo še nekaj dodatnih sredstev. Menim, da je bila to odločitev, ki tudi zasluži priznanje »prva liga«. Če do te odločitve ne bi prišlo, bi prihajajočo 1. ligo igrali zunaj meja občine!

Pred začetkom sezone gotovo načrtujete okrepitve.

Najprej moram povedati, da smo edini klub v prvi ligi brez glavnega sponzorja. Temu primerni so tudi naši pogledi v prihodnost. Menim pa, da bi lokalno gospodarstvo v oglaševanju moralo videti svoj interes, saj se bo ime sponzorja pojavljalo ob imenih, kot so Pivovarna Laško, Gorenje, Prevent, Trimo, Termo, Cimos, Gold Club itd.

Ob vložku petih milijonov tolarjev in nakupu opreme za člansko ekipo bi naš klub nosil ime sponzorja. Ta vsota znaša približno petino proračuna. V drugih klubih je delež glavnega sponzorja bistveno večji, celoten proračun pa najmanj dvakrat višji. Toda taka je naša gospodarska realnost, sposobnost, ali pa preprosto – (ne)naklonjenost.

Da se vrnem k vprašanju. Pri nas imajo prednost igralci iz bližnje in nekoliko širše okolice, zato smo v klub želeli vrniti Matjaža Erčulja, vendar ima ta pogodbo z Novomeščani. Zanimal nas je tudi David Miklavčič iz Grosuplje, a se je raje odločil za Trebnje. Mnogi igralci so nas sami klicali in ponujali svoje usluge, saj smo trenutno najbolj stabilen klub v Ljubljani in njeni okolici. Na koncu smo izbrali fante, ki imajo veliko željo po dokazovanju, materialna plat jim ni najbolj pomembna; pri izbiri smo namreč pozorni tudi na značajske lastnosti. Želimo, da bi se novinci dobro vključili v sistem dela ekipe, ki je do sedaj prinašal rezultate. SVIŠ bodo torej v prihodnji sezoni okrepili vratar Boštjan Grm (Inles) ter zunanji igralci, kjer smo najbolj šibki: Natan Hojč (Grosuplje), Dejan Le-

skovšek (Grosuplje), Boštjan Burdian (Hrastnik), Marko Kogelnik (Slovan) in Matjaž Krže (Mokerc). Klub je zanesljivo zapustil le Aleš Vidic, ki je dobil boljšo ponudbo in odhaja v Trbovlje. Glede Cvikla in Štormana pa se bomo dokončno odločili v naslednjih dneh.

SVIŠ je znan tudi po odličnem delu z mladimi, ki so v klubskih vitrine prinesli že marsikatero lovriko.

Vključno z mini rokometom deluje v klubu deset ekip, ki so v letošnji sezoni odigrale več kot 200 tekem. Zelo smo ponosni na ekipo mlajših dečkov B, ki so v državnem merilu dosegli odlično 5.–6. mesto, kadeti pa 9.–10. Vse pohvale gredo našim trenerjem, ki so s svojimi ekipami v nemogočih pogojih za vadbo dosegli odlične rezultate. Kar štiri ekipe (mlajši dečki A in B, starejši dečki in kadeti) namreč v športni dvorani zaradi prostorske stiske trenirajo ob istem terminu. Ko bo vsaka naša selekcija imela svoj termin za trening, si lahko obetamo še boljše rezultate. Upamo, da se bo stanje izboljšalo z novo dvorano. Težimo k temu, da bi v vsaki generaciji zrastle nekatere igralce, ki bodo zanimivi za člansko selekcijo.

Kar pet naših igralcev je sodelovalo na Dnevu rokometu v Ilirski Bistrici, kjer so se zbrale vse slovenske reprezentance. Klemen Sašek, Gašper Pucihar in Miha Štrus so nastopili v kategoriji mlajši dečki B, Aljaž Bučar pri mlajših dečkih A, Matevž Potokar pa v kadetski kategoriji. V klubu imamo tudi kopicico nadarjenih mladincev; med njimi so se nekateri dodobra uveljavili tudi že v članski ekipi. Naša rokometna šola je torej prepoznavna.

Ob koncu sezone se naše ekipe odpravljajo na različne turnirje. Tako se je mladinska ekipa pred kratkim vrnila z močnega mednarodnega turnirja v Parizu, kjer so fantje zasedli tretje mesto. V eni izmed tekem so v fanatični igri premagali celo sloviti Lemgo. Ekipa mlajših dečkov A se odpravlja na Eurofest v Izolo. Omeniti velja še, da se bosta dva naša igralca udeležila turnirja na Švedskem, kamor potujeta s trebanjsko ekipo. Z omenjenimi gostovanji in turnirji mladi pridobivajo nove izkušnje, ki jih bodo v svoji nadaljnji karieri gotovo s pridom izkoristili. V klubu mladim posvečamo veliko pozornosti, saj ko mislimo na mlade, mislimo na prihodnost. Slednja pa ne bo vedno povezana z rokometom. Prednosti, ki jih dobivajo, so torej večplastne.

Kaj bi dodali za konec?

Rad bi se zahvalil vsem sponzorjem, donatorjem, občini, staršem in vsem, ki so nas letos in v preteklosti kakorkoli podpirali. Tudi oni so zaslužni za naše odlične dosežke.

Lojze Grčman

OBČINSKA LIGA MALI NOGOMET

MIZARSTVO TRUNKELJ KRKA – SPOMLADANSKI PRVAK

V Zagradcu se je 27. 6. zaključil spomladanski del občinske lige v malem nogometu. Pred jesenskim delom, ki se bo predvidoma začel konec avgusta, so v 1. ligi na 1. mestu igralci Mizarstva Trunkelj Krka, ki sicer zmagojevo stežka, a kažejo najbolj konstantno formo. Poleg njih so favoriti za končno zmago slavje še igralci ekipe Dixi, ki so sicer zelo prepričljivi, a so izgubili najpomembnejši tekmi, ter igralci ekipe Bife pri Matjažu-Cesar bar iz Ambrusa.

V 2. ligi trenutno najbolje kaže igralcem ekipe Sigma team, a po kvaliteti so jim zelo blizu še igralci ekip Generacija in Dnevni bar Rosa iz Zagradca.

Lestvica pred jesenskim delom v 1. ligi:

Moštvo	9 tek.	7 zm.	1 remi	1 por.	22 točk	25 : 14	+ 11
1. Mizarstvo Trunkelj Krka	9	5	4	0	19	33 : 16	+17
2. Bife pri Matjažu-Cesar bar	8	6	0	2	18	59 : 17	+42
3. Dixi	8	3	2	3	11	23 : 20	+ 3
4. Višnja Gora	9	2	2	5	8	18 : 27	- 9
5. Picerija Kegeljček	8	1	3	4	6	18 : 26	- 8
6. Snop bar	8	1	2	5	5	13 : 33	- 20
7. Antonač	9	1	2	6	5	19 : 55	-36

Lestvica pred jesenskim delom v 2. ligi:

Moštvo	10 tek.	9 zm.	0 remi	1 por.	27 točk	42 : 11	+31
1. Sigma team	10	7	1	2	22	44 : 27	+17
2. Generacija	10	7	1	2	22	44 : 29	+15
3. Dnevni bar Rosa	10	5	1	4	16	30 : 30	0
4. Ambrus Santosa	10	4	0	6	12	41 : 39	+ 2
5. Viridin hram	9	3	1	5	10	26 : 27	- 1
6. Livar	9	3	1	5	10	21 : 26	- 5
7. Dolenci	10	3	0	7	9	18 : 42	- 24
8. Hrastov Dol	10	0	1	9	0	15 : 50	- 35
9. Beli vrabi (-1 t.)							

Simon Gregar

SREČANJE MLADIH STRELCEV

Maj, za mnoge najlepši mesec v letu, je primeren za prva pomladanska srečanja in razne prireditve.

Tako smo tudi člani strelskega društva Sonje Vesel iz Ivančne Gorice na četrto majsko soboto pripravili tradicionalno srečanje mladih strelcev, ki ga sestavljata tekmovalni in spremljevalni oziroma zabavni del.

Letos smo gostili mlade strelce SD Jože Kovačič iz Šentvida pri Stični, SD Grosuplje in SD Olimpija iz Ljubljane.

Po prvem jutranjem okreplilu je sledil »uradni« del – tekmovalje v streljanju z malokalibrsko puško, ki je hkrati služilo tudi kot trening za prihajajoče regijsko prvenstvo.

Mladi tekmovalci so imeli težko delo, saj je bila tarča oddaljena 50 metrov, »desetka« v sredini tarče pa je bila manjša kot zamašek od kokte, s katero so si pozneje gasili žejo.

Kljub temu je bilo doseženih nekaj odličnih rezultatov. Posamična zmaga je sicer odšla v Grosuplje, ostala mesta pod vrhom, in tudi ekipno zmago, pa so izbojevali domači tekmovalci.

V spremljevalnem delu so se predstavili člani Airsoft Team-a S. E. P., ki ima sedež v Spodnji Dragi. Za tiste, ki te vrstni ne poznajo, naj povemo, da je airsoft podoben paintballu, le da uniforma po »bitki« ni popackana z barvo, saj se kot strelivo uporabljajo plastične kroglice.

Orožje je sicer izdelano v glavnem iz plastike, na videz pa povsem podobno pravim »kalašnikom«, »thomsonom« in ostrorelnim puškam. »Airsoftovci« so ves ta »arzenal« skupaj z zaščitno opremo postavili na ogled. Veliko zanimanje med mladimi pa je bilo tudi za praktični preizkus orožja in vsakdo je lahko pokazal svoje strelsko znanje s strelom na dve različni oddaljeni tarči.

Športno-zabavni del se je nadaljeval s turnirjem v malem nogometu za Pokal svinjske glave. Staro in mlado se je zagrizeno borilo, večkrat pa smo bili deležni »mokre vzpodbude« z neba. Zmagovalna ekipa je na koncu odstopila »pokal« v »dobrodolne« namene.

Posebno pohvalo zasluži kulinarični del, za katerega je poskrbel gospodar Ludvik.

Po jutranjih sladkarijah je tam od ognja kmalu pridišal slasten golaž iz kotla, po končanem strelskem tekmovalju pa sta se mu pridružila še odojek (sicer brez glave – pardon – pokala) in jagenjček, seveda oba lepo zapečena.

Tudi obilen dež ni pokvaril veselega razpoloženja na srečanju, ki se je do poznih popoldanskih ur nadaljevalo v prostorih strelske kočice.

M.D.

KONEC NOGOMETNE SEZONE

Nogometaši Livarja so v zadnjih dveh tekmah letošnje sezone zabeležili zmago in remi. Najprej so doma odpravili Triglav s 3 : 2, strelca sta bila dvakrat Stojanovič in Todorov, nato pa so se, zahvaljujoč голу Pešiča, vrnili s točko tudi iz Goriških Brd. Tako so livarji ob koncu prvenstva zasedli šesto mesto. Ta rezultat je v okviru pričakovanih, čeprav bi se Ivančani z malo sreče lahko povzpeli tudi nekoliko višje, saj razlike med ekipami niso velike. Nekateri igralci v tej sezoni niso izpolnili pričakovanih, zato se bodo poslovili od dresa Livarja. Tako Ivančno Gorico zapuščajo Moro, Pešič, Anžur, Jurečič, Jakša in Sulejmani. Napovedan pa je prihod nekaterih okrepitev. Ekipe potrebuje predvsem kvalitetne branilce, vendar v klubu o konkretnih imenih še molčijo. Priložnost naj bi dobili tudi nekateri domači igralci, ki so prenehali z igranjem v mladinski kategoriji, tako da bodo navijači v prihodnji sezoni lahko spodbujali kakšnega domačina več. V klubu pa so ponosni tudi na mlajše kategorije; v različnih ligah tekmuje devet Livarjevih ekip, letos pa so se izkazali predvsem igralci selekcije U-12, ki igra v prvi ligi MNZ Ljubljana. Upamo, da bomo v prvi ligi nekoč videli tudi člane ...

Lojze Grčman

MEDVAŠKI TURNIR KRKA 2004

GABROVČEC PRESENETLJIVO PRVAK

Na Krki smo že deveto leto zapored izvedli medvaški turnir v malem nogometu. Letos se ga je udeležilo 9 ekip: Krka, Podbukovje, Lese, Leški gadje, Gabrovčec, Krška vas, Znojile, The Luzers in South park. Ekipe so bile razdeljene v tri predtekmovne skupine po 3, najboljši dve iz vsake skupine pa sta se nato uvrstili v polfinale. Tam so se znašli: Krka, Znojile, Krška vas, Podbukovje, Lese in Gabrovčec. Rezultati polfinalnih tekem:

Lese : Krška vas 2 : 2, po kazen. strelah 4 : 2
Znojile : Podbukovje 0 : 1
Krka : Gabrovčec 1 : 2

Nato so sledile finalne tekme treh najboljših:

Podbukovje : Lese 0 : 0
Gabrovčec : Podbukovje 2 : 0
Gabrovčec : Lese 3 : 1

Končni vrstni red: 1. Gabrovčec, 2. Lese, 3. Podbukovje, 4. Krška vas, 5. Krka, 6. Znojile, 7. The Luzers, 8. Leški gadje, 9. South park

Za zmagovalno ekipo Gabrovčca so igrali: Erik Globokar, Jernej Turk, Joško Luzer, Pavel Markovič, Sandi Poljanec, Bene Poljanec, Boštjan Pavčič, Andrej Pavčič, Darko Perko in Andraž Poljanec.

Najboljši strelca turnirja je bil Erik Globokar iz ekipe Gabrovčec, najboljši vratar Boštjan Slana iz ekipe Lese, najperspektivnejši mladi igralec pa Matevž Strah iz ekipe South park.

Organizatorji – ŠD Krka in predsednik Jože Mišmaš – se zahvaljujejo donatorjem, ki so prispevali praktične nagrade za najboljše: Carpe Diem – kajakaški šoli Boruta Javornika, Pekarni Mišmaš, Trgovini Miša, Gostilni Nace, Zavarovalnici Triglav, BTC in Elan Bikesu.

Simon Bregar

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA NOVO MESTO

6. januarja 2000 je Vlada RS ustanovila Višjo strokovno šolo za poslovne sekretarje s sedežem na Ekonomski šoli v Novem mestu. Višja šola, katere ravnateljica je mag. Iris Učman, je prvo generacijo študentov sprejela v študijskem letu 2000/2001. Študij traja 2 leti za redne študente oz. 2 leti in pol za izredne študente, predavanja pa se tako za redne kot izredne študente izvajajo v prostorih Ekonomske šole Novo mesto. Po vseh opravljenih študijskih obveznostih študent opravi diplomski izpit, ki je sestavljen iz diplomske naloge in njenega zagovora, po uspešnem zaključku izobraževanja pa Višja strokovna šola študentu izda diplomu, s katero si pridobi strokovni naziv POSLOVNI SEKRETAR/SEKRETARKA in s tem 6. stopnjo izobrazbe.

Poslovni sekretar/sekretarka je v današnjem času pomembna oseba, ki pripomore k uspešnemu poslovanju vsakega podjetja oziroma organizacije, saj daje administrativno in organizacijsko podporo menedžerju in drugim vodilnim delavcem. Opravljal naj bi tista dela, ki omogočajo hitrejšo in boljše delo vodilnim in strokovnim delavcem. Prav zaradi pomembne vloge, ki jo ima poslovni sekretar, se je treba neprestano izpopolnjevati in nadgrajevati znanje.

Na šoli je do sedaj vpisanih 355 rednih in izrednih študentov, za katere skrbi 22 predavateljev in inštruktorjev, tako da je prenos teoretičnega znanja in praktičnih izkušenj čim bolj kvaliteten, saj želijo postati priznana višja strokovna šola, ki s svojim delom in odnosom do študentov zagotavlja kakovosten študij ter zadovoljne in uspešne diplomante. V četrtem letu delovanja se lahko pohvalijo s 106 diplomanti.

Na šoli je v ponudbi višješolskih programov tudi novost – aktivno so sodelovali pri pripravi novega programa računovodja, za katerega je že sedaj veliko zanimanja. Predvidevajo, da ga bodo začeli izvajati v šolskem letu 2005/06 med prvimi v Sloveniji. Za potrebe višje strokovne šole bodo v juliju začeli z nadgradnjo sedanjih prostorov, s čimer bodo pridobili dodatno nadstropje s 4 dodatnimi predavalnicami in kabineti.

Vse informacije v zvezi z vpisom za študijsko leto 2004/05 lahko dobite osebno ali po telefonu v referatu Višje strokovne šole ter na spletni strani šole <http://www.s-es.nm.edus.si/visja/>

Elizabeta Adamlje

Nekoč bodo mojstri

Rok Virant se je za pekovski poklic navdušil kar doma, saj sta z babico skupaj večkrat spekla potico. Bodoči mladi pek in štipendist Pekarne Grosuplje jo je tudi sam pripravil že tolikokrat, da se njegova po okusu lahko celo kosa z babičino. Po njegovih stopinjah stopa tudi njegov mlajši brat, ki se bo prav tako šolal za peka. Ni kaj, nekateri imajo občutek za testo in peko kar prirojen.

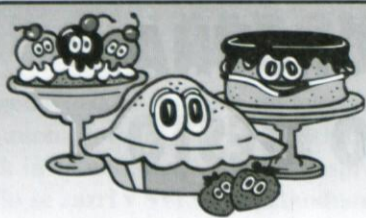
fant z zbirko vozniških dovoljenj

Rok se je za pekovski poklic navdušil že v osnovni šoli. "Med počitnicami sem delal v pekarni in potem sem se odločil, da bom šel za peka," pove in nadaljuje: "Marsikdo se ustraši težkega dela pekov, v resnici pa delo ni tako težaško. Pozna se, da imajo v Pekarni Grosuplje veliko nove tehnologije, najbolj presenečen pa sem bil, ko sem opazil, kako v pekarni skrbijo za čistočo. To se mi zdi zelo dobro." Kljub temu da predvsem mladim pekom napredna tehnologija močno olajšuje delo, Rok meni, da je še vedno pomembno tudi ročno delo s testom, kar je njemu v posebno veselje, tako doma kot v pekarni. "Sam poklic peka mi je zaradi dela s testom zelo všeč, vendar bi se rad šolal še vsaj za živilskega tehnika. Zato se sedaj, ko imam štipendijo, tudi bolj trudim in mi šola ne povzroča težav."

Rok je doma z Iga pri Ljubljani, zato mu Javin motor še kako prav pride za vožnjo po gričevnati iški pokrajini. Da ima pri sedemnajstih letih izpit za motor, ni presenečenje, presenetljivo pa je, da ima poleg tega opravljen tudi izpit za delovne stroje in celo za kamion, le še za avto mu manjka. Začudenja je kmalu konec, saj razloži: "Vse svoje prihranke zaenkrat namenjam vozniškim izpitom in komaj tudi tistega za avto." Poleg šole in opravljanja vozniških izpitov ima prostega časa bolj malo, saj večkrat pomaga tudi staršema na kmetiji, vendar najde tudi čas, da s prijatelji kdaj pa kdaj vrže na koš. Ker rad peče, ob posebnih priložnostih z babico razveselita domače s slastno potico, ob vprašanju, čigava je boljša, pa se samo nagajivo nasmehne.

Pekarna
Grosuplje

Gospodinjska stran

Končno je prišel poletni čas, ampak, kot kaže, le koledarsko. Vrtne nam zelo dobro uspevajo, ker je deževje skorajda vsakodnevni pojav, le tu pa tam smo deležni kakšnega sončnega dneva. Čez poletje si bo marsikdo privoščil namakanje v morju, spet drugi bodo uživali kar doma. Prav gotovo pa bomo vsi poskušali ujeti nekaj sončnih žarkov in si nabrati novih moči za jesen.

V juliju nam daje vrt že obilo pridelkov, začela pa se je tudi sezona gob.

Želim vam lepo poletje, polno doživetij in lepih spominov!

CVETAČA

Cvetačo ali karfijolo jemo lahko skozi vse leto, na vrtu pa jo pridelujemo za zelo zgodnje pobiranje v maju in juniju, za jesensko pa od septembra do novembra. Iz cvetače pripravljamo različne jedi: juhe, prikuhe, glavne jedi in solate.

Izredno dobra je panirana in ocvrta cvetača, v narastkih z bešamelom in dodatki (s sirom, šunko, tunino, gobicami, jajci, slanino ...).

Cvetača je zelo zahtevna kapusnica, ki za enakomerno in hitro rast potrebuje veliko vlage, zelo dobro zemljo in primerno temperaturo. Ta se giblje od 4 do 38°C, odvisno od izbire kultivarja.

Zelo zgodnje sorte, ki jih sejemo februarja in tudi še maja, so snežna kepa in erfurtska. Sorta snežna kepa razvije do 1 kg težko rožo.

S cvetačo odvajamo vodo iz telesa; pomaga pri hujšanju, pri težavah z ledvicami in mehurjem, pomembna je za rast in obnavljanje celic, pospešuje nastajanje krvi, poskrbi za veliko vsebnost hranilnih snovi v vseh telesnih celicah, krepi imunski sistem in preprečuje infekcije, znižuje krvni tlak ter preprečuje boleznih debelega črevesja.

S cvetačo hitro pripravimo nasitne malice z rižem ali krompirjem.

Zapečena cvetača s slanino

Sestavine: 1 kg cvetače, 8 dag na kocke narezane slanine, sesekljan peteršilj

Preliv: 3 jajca, 1 dl kisle smetane, sol

Priprava:

Cvetačo očistimo, razdelimo na cvetke in skuhamo v slanem kropu. Odcejeno damo v namazan pekač ter potresemo s precvrto slanino in peteršiljem. Prelijemo z mešanico razžvrkljanih jajc in soli.

Uporabimo jo lahko kot prilogo k polpetam ali pečenem mesu.

BOROVNICE

Poletje je čas borovnic. Najboljši plodovi rastejo na ne prevročih, vendar sončnih rastiščih. Nizko grmičasto jagodičje prvotno izvira iz Azije in južne Evrope, podobno kot tudi druge vrste sadja in zelenjave. Borovnice dobro rastejo na zakisanih tleh, slabo pa v gojenih vrtovih. Vsebujejo zelo veliko vitamina C, rudninskih snovi in organskih kislin. Učinkujejo odvajalno, njihov sok tudi razkužuje in blaži gnojna vnetja ustne sluznice in grla. Zmanjšujejo količino holesterola v krvi, krepijo imunski sistem ter odvajajo vodo iz telesa. Borovnice so tudi »najokusnejše« zdravilo proti stresu, ker visokovredne biološke snovi iz borovnic pomirjajo naše živčevje.

Modro črnilo v borovnicah je rastlinsko barvilo, ki varuje rastlinske in prav tako človeške celice. Učinkovine iz borovnic hitro prodrejo v kri in delujejo krepilno.

Borovnice so zelo zdravi sadeži, ki jih lahko jemo surove ali pa iz njih skuhamo marmelado ali kompot. Lahko jih tudi zamrzujemo. O imenitnih sladica, pripravljenih iz borovnic, pa ni da bi govorila ...

Borovničeva marmelada

1 kg borovnic in 1 kg želirnega sladkorja

Borovnice očistimo in operemo, nato jih pretlačimo in zmešamo z želirnim sladkorjem. Kuhamo 5 minut. Marmelado nato napolnimo v kozarce.

Borovničev kolač s kislom smetano

Za testo: 150 g masla, 3 jajca, 250 g moke, 125 g sladkorja, žličko pecilnega praška, 2-3 žlice mleka

Za nadev: 750 g borovnic ali drugega jagodičevja, 3 jajca, 600 g kisle smetane, 100 g sladkorja

Priprava:

Maslo in sladkor kremasto zmešamo. Med mešanjem dodajamo jajca. Nato zamešamo še moko s pecilnim praškom ter izmenično dolivamo mleko. Pekač obložimo s peki papirjem in po njem porazdelimo testo.

Sveže sadeže preberemo, očistimo in posušimo ter jih enakomerno porazdelimo po testu. Smetano zmešamo z jajci in sladkorjem v gladko kremo. Enakomerno jo porazdelimo po sadju.

Kolač pečemo pri 160 °C približno 40 minut. Kolač je zelo primeren za večje število ljudi, saj ga lahko enostavno narežemo na praktične rezine, lahko pa ga postrežemo tudi na desertnem krožniku z dodatkom stepene sladke smetane.

Borovničev napitek

Sestavine: 4 dl borovnic, 4 dl mleka, 2 žlici sladkorja

V električni mešalnik damo borovnice, mleko in sladkor ter mešamo toliko časa, da se napitek zgosti.

NASVETI

☒ Posušeni plodovi borovnic so učinkovito sredstvo proti driski; iz njih skuhamo čaj: 3 čajne žličke posušenih plodov damo v 250 ml hladne vode, zavremo in kuhamo 10 minut, nato odcedimo in pijemo 4-krat na dan.

☒ Čaj iz borovničevih listov zunanje lahko uporabimo pri kožnih boleznih, kot je naprimer luskavica. 2 žlici listov prelijemo s 250 ml vrele vode in pustimo stati 10 minut.

☒ Pomislite na zimo že poleti in zamrznete robidnice in ostale sadeže, da jih boste imeli pri roki za pripravo slastnih kolačev tudi v zimskem času.

Gospodinjsko stran pripravlja: Nataša Erjavec

KRIŽANKA

Izmed prejetih križank smo izžrebali srečno nagrajenko, ki je poslala pravilno rešeno križanko. Nagrado (enkraten obisk savne), ki jo prejme **Julija Benac**, Ul. Cankarjeve brigade 35, Ivančna Gorica, podarja **Fitness studio ENERGY**.

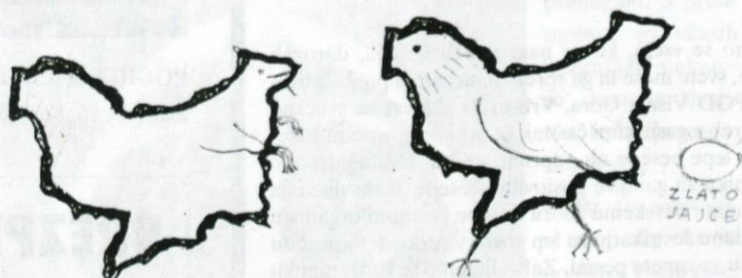
Za to sezono smo z nagradnimi križankami končali. Pred vami je nova križanka, ki sicer ni nagradna, upamo pa, da vam bo vseeno v veselje in zabavo.

										SESTAVIL MARKO BOKALIČ
										LETUVIŠČE V VZHODNI BELGIJI
										VZHODNOEVROPSKA DRŽAVA
										SL. SKLADATELJ (SLAVKO)
										LOMLJENJE
										EVIN MOZ
										KRVAVEČA POŠKODBA
										NAŠ PEVEC (ADI)
										PO KOSILU JO JE TREBA POMITI
										AM. FILM. REŽISER (ROBERT)
										RAČUNAL. OBLIKOV. MATEVŽ BOKALIČ
						ČRKA D				PRIMOR. MEDMET
						PIŠKOT				DREVEŠNA SNOV
										FILOZOF MARX OLUŠČENA PROSENA ZRNA
										PRVI MOZ ZN (KOFI)
										POŽELENIJE
										GOSPOD V TURŠKEM OKOLJU
										VEZNIK TOVARNA V KAMNIKU
										BOJAZEN
										OSREDNJI PROSTOR V CIRKUSU
										UNICEVANJE ZDRAVJA S CIGARETAMI
										ČEP BREZ SREDINE
										DOJKE (POGOV.) KRAMA
										POLJSKA CVETICA
										PRÓŽNA PONJAVA ZA SKAKANJE
										SKANDAL
										OSKRBA TUJEGA OTROKA
										PISALNA PIPRAVA POKLONANJE
										NEKDANJI SLOV. JUDDIST (FRANC)
										ZEMELJSKI PLIN SL. ROKOMETAS (IZTOK)
										DEL BOBNA, PO KATEREM SE TOLČE
										ČLOVEKOVA NARAVA MAJHEN PREDMET ZA IGRO
										PEVEC PLEŠTENJAK
										KORALNI OTOK SKLADATELJ VRABEC
										SODNA OBLAST IGRALEC IZ MATRICE (KEANU)
										NASPROTJE RAZTEZKA
										PREHOD SKOZI NASPROTNO OBRAMBO
										ČLOVEKOV NOTRANJI JAZ
										UMETNOST PO LATINSKO
										POZITIVNA ČUSTVENA VZNEMIRJENOST, KI PREVZAME GOVORNIKA
										IGRALKA GARDNER
										ŽIRO RAČUN
										PLAST
										PROPADLA MARIBOR. TOVARNA
										DELEC Z ELEKTRIČNIM NABOJEM
										BROM PARAZIT V SADEŽU
										BARVILO ZA LAŠE, KANA
										DANSKA IGRALKA NIELSEN
										NEPOMEMBEN ČLANEK SILVA ČUŠIN
										ČLANEK NA ZAČETKU ČASOPISA
										"VODA" MED ITALIJO IN GRČIJO
										PRINAŠALEC NOVIC
										TANJA STARIČ
										3x + 2 = 8
										ZAKONČEV BRAT

PREPOZNAJMO IN »OŽIVIMO« OBČINO

Tisti, ki ste v obrisu prepoznali občino Bled, ste imeli prav. Njeni predeli so med najlepšimi v Sloveniji, zato je ondi turizem dobro razvit in je glavna gospodarska panoga v občini. Tu je treba kajpak dodati, da se naši kraji po lepoti in znamenitostih lahko kosajo z blejskimi, le da je turistično gospodarstvo pri nas manj razvito; lahko bi rekli, da je še v povojih.

In katero bitje smo prepoznali v silhueti gorenjske lepote? Nekateri ste v podobi videli veverico, drugi pa kokoško. Za večjo prepoznavnost je bilo treba pri obeh dodati le nekaj podrobnosti. Poglejmo obe »oživitvi«!

To sta naši živalici. Obe sta simpatici, vendar je meni bolj všeč kokoška, saj lahko znese zlata jajca. V blejskem primeru je to turizem.

SMEŠNICA

Bilo je v postnem času, zato je pobožna žena opomnila svojega moža: »Veš, tudi ti bi se lahko malo postil, ko je tak čas.« Mož je nekaj trenutkov razmišljal, potem pa predlagal: »Velja: za kosilo mi namesto šestih štrukljev skuhaj samo tri, ampak morajo biti malo večji.«

KVIZ

- Kdo se je rodil v Jasni Poljani?
 - Ivan Tavčar
 - Jaroslav Hašek
 - Lev Tolstoj
- Kako so nekdaj imenovali vodilnega moža v okraju?
 - glavar
 - žandar
 - kosez
- Kako se po naše imenuje goba značilne oblike in neprijetnega vonja, ki ji po latinsko pravijo *Phallus impudicus*?
 - pasji lulek
 - kravji smrček
 - kozji parkelj
- Kako pravimo ljudem, ki globoko verjamejo v duhove in se z njimi pogovarjajo?

Odgovori na vprašanja iz prejšnje številke: 1.c, 2.c, 3.a, 4.c, 5.tri, 6.c, 7.b.
- Koliko je molekulska masa vode?
- Zakaj žabe pridejo večkrat na površje, če so v vodi?
 - ker so po naravi radovedne
 - da se na površini ogrejejo
 - da dobijo zrak
- Koliko bencinskih črpalk je v naši občini?

UGANKE ŠALJIVKE

- Kdo ne dvigne klobuka, tudi če cesarja sreča?
- Kje je najtežje zbirati znamke?
- Katero zvezdo tudi podnevi vidimo?
- Kateri pes najhitreje plava?
- Kdo je največkrat tepen po glavi?

Odgovori: 1. goba, 2. na prepihu, 3. sonce, 4. morski, 5. žebelj.

ZAHVALA

Tiho, kot je živela, se je od nas v 91. letu starosti poslovila naša mama, babica in prababica

FRANČIŠKA GODEC

Vir 22, Ivančna Gorica

Hvala vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, sveče in topel stisk rok v oporo ter izkazano sočutje.

Posebej hvala vaščanom in upokojencem za poslovilne besede.

Vsi njeni

*Glej, zemlja si je vzela,
kar je njeno,
a kar ni njeno, nam ne more vzeti.
In to, kar je neskončno dragoceno,
je večno in nikdar ne more umreti.
(S. Makarovič)*

ZAHVALA

V 78. letu življenja je nenadoma odšla od nas naša draga mama, babica in prababica

ANA KOTAR

iz Radohove vasi

Lepo se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in maše ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, pa čeprav ste nekateri morali priti od daleč. Posebej hvala g. župniku Kerinu za opravljen cerkveni obred in g. Koželju za spremstvo, pevcem, Društvu upokojencev Velika Loka za besede slovesa in Društvu upokojencev Šentvid pri Stični.

Hči Marta in sin Tine z družinama

ZAHVALA

Od nas se je poslovila

MARIJA STOJAN

Ob izgubi naše drage tete Micke se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, posebej pa gospodu župniku in pevcem.

Vsem, ki ste jo bodrili na poti življenja in jo v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku, prav iskrena hvala. Bog vam stotero povrni!

Vsi njeni

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Solza, žalost in bolečina te zbudila ni,
ostala je le praznina, ki boli.*

ZAHVALA

Tiho in mirno, kot je živela, se je 23. maja 2004 v 86. letu starosti od nas za vedno poslovila draga teta

NEŽKA PERPAR

Radohova vas 25, Šentvid pri Stični

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, cvetje, sveče, darove za cerkev in svete maše.

Posebna zahvala velja Vidi Podržaj in Vendlu Vašu za njuno nesebično pomoč. Hvala gospodu župniku Jožetu Koželju za ganljive besede v pridigi ter lepo opravljen pogrebni obred, pevcem za zapete pesmi, trobentaču za zaigrano Tišino ter Perparjevim.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Njeni domači

*Odšel si tja, kjer ni več solza,
kjer ni več trpljenja ne gorja.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih rok ostaja.*

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustil naš dobri mož, oče in stari oče

IGNAC GREGORIČ

iz Tolčan

Hvala vsem, ki ste ga obiskovali in ga v boleznih opogumljali, da je do zadnje ure vedro gledal na življenje. Lepa hvala Janezu Zupančiču, dr. med., in drugemu osebju ZD Ivančna Gorica za dolgoletno zdravljenje.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovaščanom, prijateljem in znancem, ki ste se prišli posloviti od njega v mrliško vežico, vsem, ki ste darovali zanj svete maše, vsem, ki ste namenili darove za farno cerkev, vsem, ki ste prinesli cvetje in sveče, vsem, ki ste mu namenili molitve in lepe misli, in vsem, ki ste ga pospremili na njegovo zadnjo pot.

Posebna zahvala župniku g. Francu Vidmarju za občuteno voden pogrebni obred.

Najlepša hvala zagraškim pevcem in zborovodju ter organistu Robertu Kohku za doživeto zapete pesmi ter g. Slavku Blatniku za vse spoštljive besede, ki jih je izrekel v imenu KS Zagradec.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 65. letu starosti se je od nas poslovila draga žena in mati

JOŽEFA FORTUNA

roj. KASTELIC

iz Hrastovega Dola 21

Ob zadnjem slovesu se zahvaljujemo vsem, ki ste se poklonili njenemu spominu in jo spremljali na zadnji poti. Zahvaljujemo se domačemu župniku, gospodu Stanetu Kerinu, za opravljen cerkveni obred ter stiškim patroma Branku in Avguštinu.

Hvala tudi vsem vaščanom, ki ste se udeleževali molitev Rožnega venca za pokoj njene duše.

Vsi njeni

*Vse teče, nič se ne povrne
in nič ne pride več nazaj,
nikoli val se ne obrne,
sijoča zvezda se utrne,
v temi zgubi se njen sijaj.
(Lili Novy)*

ZAHVALA

Ob izgubi moža, očeta in starega ata

FILIPA MEDVEDA

Tončkovega ata iz Šentpavla

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše ter vsem, ki ste ga pospremili k večnemu počitku.

Zahvala velja tudi duhovnikom, pevcem in družini Perpar za opravljene pogrebne storitve.

Žalujoci domači

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, ata in starega ata

ANTONA KOŠČAKA ST.

iz Dednega Dola pri Višnji Gori

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam izrekli sožalja, darovali cvetje, sveče, svete maše in ga spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se PGD Višnja Gora, Vrh in Kriška vas za svečano izveden pogreb z gasilskimi častmi, še posebej gospodu Jožetu Grosu za lepe besede ob odprtem grobu. Hvala gospodu Pavlu Grozniku za ganljive poslovilne besede. Zahvala velja tudi cerkvenemu pevskeemu zboru za lepe pesmi in organistu gospodu Milanu Jevnikarju za lep govor v cerkvi ter gospodu Marku Finku za zapete pesmi. Zahvaljujemo se tudi župniku gospodu Modicu za lepo opravljen cerkveni obred.

Vsem najlepša hvala!

Vsi njegovi

POGREBNE STORITVE - JANEZ PERPAR S.P.

Zaboršt 16, Šentvid pri Stični, tel.: 041 785 113 in 041 647 380

BREZPLAČNI MALI OGLAS

Za družinsko hišo kupimo zazidljivo parcelo na področju vasi Laze pri Krki, Male Vrhe, Velike Vrhe ali Zavrtače, tel. 01 7886 815 ali 040 237 569.

Siva stran

Ljudje z začetka preteklega stoletja

☪ ----- (1900 – 1920) ----- ☪

JOŽEFA MARKOVIČ IZ DOBA

Če bi ta čas potrkali na dveri njenega doma v Dobu, se vrata zagotovo ne bi odprla. Naša današnja slavljenska Jožefa namreč ne živi več ondi. Starostne tegobe in osamljenost so jo prisilile, da se je pred nedavnim preselila v varnejše zavetje k svojim potomcem.

Pa začnimo od začetka in se v mislih sprehodimo po njeni dolgi in večkrat s trnjem posuti življenjski poti.

V prejšnjem stoletju in že prej je bilo močno v navadi, da so premožnejši kmetje najemali mlade iz revnejših hiš za pomoč pri delu. Tudi Jožefina mati, Prosenova Rezka iz Doba,

tedaj še mlado dekle, se je udejvala pri večjem posestniku v sosednji vasi za pastirico in tam postala nezakon-ska mati. To se je zgodilo 17. majnika 1911. leta. Oče je bil hišni gospodar, ki ni tajil nezakonskega očetovstva. Čeprav je imel doma že enajst otrok, je po svojih močeh pomagal mladi materi, da je spravila pokonci svojo nezakonsko hčer Jožefo ali Pepco, kakor so jo klicali. Odraščala je na materinem domu v Dobu. Imeli sta hišico in nekaj zemlje. Ko sta postorili domače delo, sta velikokrat odhajali v »tabrh«, to se pravi na dnino k večjim posestnikom, zato za šolo ni bilo kaj dosti časa. Poročila se je zgodaj – pri osemnajstih. Za skupno življenjsko pot sta se domenila z Jožetom Markovičem z Vira. Zakonca Jože in Jožefa sta bila očitno zadovoljna s svojim zavetnikom svetim Jožefom, saj sta dala njegovo ime tudi hčeri in sinu. Tako so bili pri hiši kar štirje, ki so gođovali na dan tega svetnika. Oče Jože, ki je bil po poklicu čevljar, je na domu odprl čevljarstvo delavnico. Mati Jožefa mu je v prostem času pomagala pri šivanju in zraven skrbela za svojo skromno kmetijo. Vse je kazalo na najboljšo, če ne bi prišla vmes nesrečna vojska, ki je kruto zaznamovala toliko živ-

ljenjskih poti – tudi usodo Jožefine mlade družine. V veliki raciji leta 1942 so italijanski okupatorji odgnali moža Jožeta in ga ustrelili skupaj z drugimi talci v Radohovi vasi.

Po tistem je Jožefa sama skrbela za družino in pripeljala svoja otroka do poklica in lastnega kruha. Ko sta otroka pred dobrega četrta stoletja odšla od doma in si ustvarila družini izven materinega okrilja, je Jožefa ostala sama na domu in po najboljših močeh skrbela za svojo domačijo v Dobu. Ko se ni dalo več, je poiskala zavetje pri hčerkinji družini na Viru pri Stični. Večkrat sem se napotil tudi na obrobje Ljubljanskega barja, v Iško vas, kjer domuje družina njenega sina Jožeta.

Mami Jožefi zadnja leta opazno slabijo sluh, vid in spomin, zato ne more dosti brati in poslušati radia. Še največ ji pomeni neposreden pogovor z domačimi.

Naša današnja slavljenska Jožefa Markovič je v letošnjem majniku praznovala svoj triindevetdeseti rojstni dan. Iskreno ji želimo, da bi k temu spoštljivemu številu let dodala še nove življenjske jubileje.

Klasjev Polde

Kje so tiste vodice, ki so včasih bile

TOLČANSKE VODE

Tako kot večina naših vasi imajo tudi Tolčane svojo vodo. Davni Tolčanci so jo našli na jugovzhodni strani svojega selišča, v smeri proti sosednim Češnjicam. Lega tolčanskega vodnega vira je nekoliko nenavadna, saj leži samo sto metrov pod vrhom njihovega Hriba. Njegove kamnine morajo biti nadvse vodene, sicer 350 metrov visoki hribeček ne bi tako vztrajno napajal kar tri izvire: tolčanskega, češenjskega in na drugi strani še gabrovškega. Ljudje so vodnatost tega griča že zdavnaj opazili in ga poimenovali Vodeni hrib. Starejši ga še danes poznajo pod tem imenom.

Tolčansko vodovje obsega dokaj obsežno lužo, bič in več manjših mezečih izvirov. Lužo so do pred nekaj desetletji uporabljali za napajanje živine, v biču pa so zajemali vodo za pitje, pranje in druge gospodinjske potrebe. Da bi vodo v biču obvarovali pred nečistočo iz okolice, so ga že pred stoletji obdali z zidom in nad njim zgradili kamnit obok, »velb«, kakor pravijo domačini. Izvir je redkokdaj presahnil, pač pa se je v hudi suši dotok moče zmanjšal. V takih primerih so gospodinje tudi opolnoči z zajemalkami strgale po dnu izvira in počasi napolnile svoje škafe. V največji sili pa so hodili po vodo v nekaj kilometrov oddaljeno Krko. Danes so tolčanske vode zapuščene. »Velb« nad bičem se je pred nekaj desetletji podrl, luža pa se zarašča. Še malo, pa bodo sledovi nekdanjega življenja ob vodi povsem izginili.

O tolčanski vodi sem se pogovarjal z domačinoma Francetom Mavrom in Anico Smrekar. Obema se za prijaznost lepo zahvaljujem.

L. Sever

Tolčansko lužo, nekoč živahno napajališče, v zadnjih desetletjih zarašča gmovje.

Tolčanski bič. Ob njem so še ostanki nekdanjega kamnitega oboka.

GOVORI SE ... GOVORI SE ... GOVORI SE ... GOVORI SE ... GOVORI SE

O tem, kaj bo stalo na velikem urejenem prostoru ob avtocesti pod cerkvijo v Ivančni Gorici, je bilo veliko ugibanj. Tokrat pa smo iz zanesljivih uradnih virov izvedeli, da bomo dobili Najboljšega sosedu.

Govori se, da kdor bo uganil, kdo je ta Najboljši sosed, mu bo ta ob otvoritvi poklonil lepo nagrado. Opozorjamo pa, da so to le govorice ...

Govori se, da sta se naš župan in Strojani Miha veliko in lepo pogovarjala. Kako lepo in o čem, pa nam, žal, ni znano. Tudi govori se ne o tem.

Dejstvo je, da v naši občini, poleg vsega ostalega, kradejo tudi rože, in to celo z okrasnimi lonci vred. Čudno, saj je prvi november in dan žena že za nami. Morda pa je kakšna bližnja sosedu imela rojstni dan ...

Na Muljavi že skoraj leto dni ne dela cestna razsvetljava. Ob gradnji nove ceste je bil pretrgan kabel. Odgovorni so vaščanom obljubili ponovno nočno svetlobo že do novega leta 2004. Govori se tudi, da najbrž nekemu to ustreza, saj v temi ni videti, kam ponoči zahaja.

Prometni znaki na odcepu proti osnovni in srednji šoli ležijo vseprek. Ne vemo, komu ne ustrezajo. Morda pa bi bilo tam bolje postaviti znak "obvezna smer proti Prince pubu", s predpostavko seveda, da novodošli "fazani" jeseni ne bi vedeli, kam se gre po (med) pouku.

Govori se, da niti poštarji niso več, kar so bili. Včasih so se vozili s kolesi, sedaj pa so se modernizirali in se vozijo z avtomobili in se jim ne ljubi stopiti iz avta in preveriti, če je vendarle kdo doma, da bi podpisal priporočeno pošiljko.

IZ ZAKLADNICE NAŠIH DOMOV

Pred vami je nova etnološka uganka. Da ne bo pretežka, naj vam malo pomagam. S predmetom so včasih opremljali nekateri domači živali. No, sedaj že veste, za kaj gre.

Sedaj pa svinčnik v roke, zapišite in pošljite. Vsem navdušenim »etnologom« hvala za pošto in nasvidenje.

L S

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje, d.o.o.

PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA

vam nudimo:

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta lokacijska dokumentacija po starih predpisih
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja Najdete nas na Taborski cesti 3 v Grosuplju in po telefonu (01) 781-03-20 ali (01) 781-03-28

STARI PARAGRAFI O OBČINAH

Priprave na volitve v občini

Predno je volitev v občinski odbor, naj župan vse občince, kateri imajo pravico voliti, natančno popiše in sicer tako, da za prve postavi častne meščane in tržane, za njimi občince, ki so po letnemu davku razporejeni, če ga imajo kaj v občini pisanega, in potem vse ostale občince, ki imajo pravico voliti. Za večjo razvidnost naj ima vsak volilec zraven svoj letni davek zaznamovan od največjega do najmanjšega zneska. Če dva ali več volilcev plačuje po enoliki davka, naj se starejši postavi pred mlajšega. Na konec tega popisa se devajo tisti meščani, tržani in občinci, ki nič davka ne plačujejo in imajo pravico voliti po 8. členu volilne postave. Potem se ves letni davek sešteje in spodaj znesek zapiše. Po le-tom popisu naj se naredijo voleči razdelki. Največkrat so trije. Dva voleča razdelka se sme napraviti le tedaj, kader bi v kaki občini bilo malo volilcev in malo davka zbranega. Častni meščani in tržani in častni občinci vedno pridejo v prvi voleči razdelek. Razsodba o tem gre okrajni gosposki. Na Dunaji, 17. februarja 1866.

Franc Jožef, cesar I.

Po najvišjem povelju – Bernard vitez Meyer

"SEVERNA" STRAN

* ZA DOBRO VOLJO *

KAKO SE ŽANJICE BRINSKEGA JOŽMANA »ŠTRAFALE«

Brinski Jožman je bil bolj lene narave. Za delo je prijel le tu in tam. Rajši se je preživljal na druge načine in bil pri tem jako izviren. Posebej domiselni so bili njegovi skrivni obiski pri koscih in

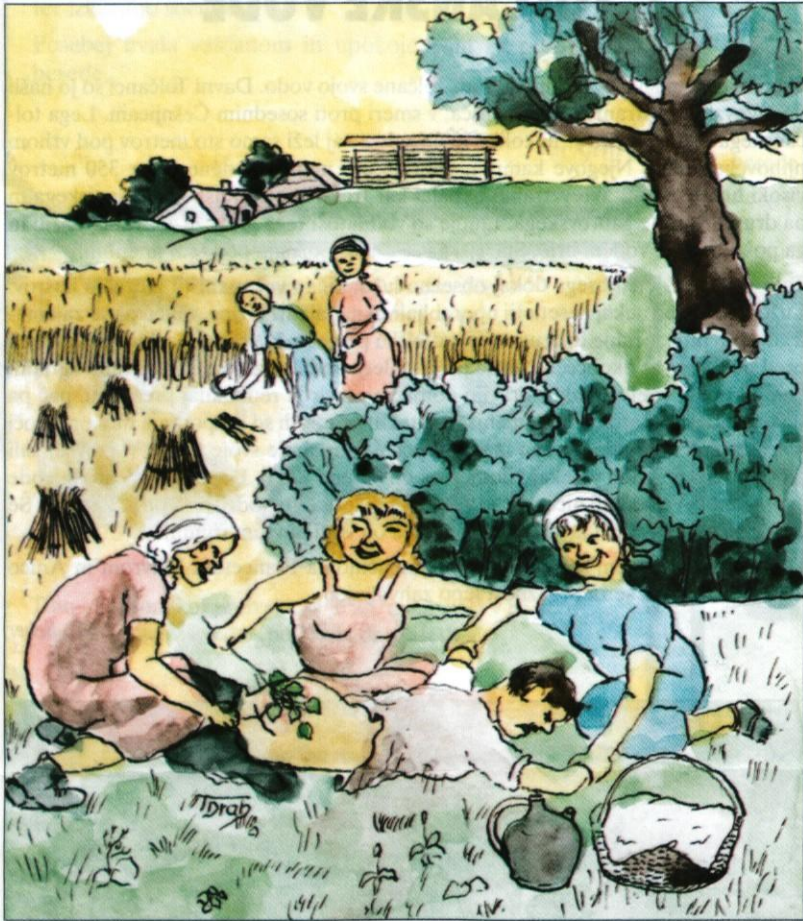
žanjicah. Jožman je bil namreč opazil, da gospodinje te ljudi še posebej dobro pogostijo, zato je bil rad v njihovi bližini. Vedel je, da gospodinje najprej postavijo košaro z dobrotami v senco

in gredo vabit dninarje k okrepčilu. Ti so se pustili nekaj časa prositi, ker se ni spodobilo, takoj planiti na gostijo. Na ta trenutek je čakal Jožman, skrit v bližnjem grmovju. Kakor volk je planil h košari, si nabasal žepe, popil dobršen del pijače in izginil v grmovju, še preden bi ga mogli ujeti in stresti iz hlače.

Največkrat je spraznil jerbas pri Anžicljevih, ker so njihova mati najetim delavcem vedno pripravili še posebej dobro košto.

Nekega vročega poletja so Anžicljeve žanjice opazile, da se Jožman spet sumljivo potika po okolici in da lahko ostanejo brez dobršnega dela okrepčila. Staknile so glave in skovale imeniten načrt. Kmalu potem so prišli Anžicljeva mati in prinesli zvrhan jerbas prigrizka in oblizka. Posodo so po stari navadi postavili v senco in se napotili k žanjicam. Komaj so odnesli pete, že je bil Jožman pri košari in si pričel basati žepe s kuhanimi rebrci in pečenimi štrukelji. Ko je segel še po steklenici, so nanj planile tri skrite žanjice: dve najmočnejši sta ga zgrabili, tretja pa mu je spustila hlače in ga s starimi koprivami opekla po riti, da je pri prič pordečela. Nekateri trdijo, da so žanjice Jožmana s koprivami omavžale tudi po prednji plati, vendar tega ne moremo vzeti za čisto resnico, ker ni dokazano. Ko so ženske roke popustile, jo je Jožman ubral čez drn in strn in odtihob žanjicam ni več jemal trdo prislužene malice.

L S

LXVI. REKORD – REKORDEN ULOV SRŠENOVK

Letošnjo pomlad so se v nenavadno velikem številu pojavile sršenove matice – sršenke. To je opazil tudi Gabrijel Hrovat iz Zagradca in takoj ukrepal. V vrtu in v vinogradu je nastavil več patentiranih lovilnic za sršene in v sorazmerno kratkem času ujel petinsemdešet matic. Sršenje matice se dobro razlikujejo od ostalih članov družine. So nekoliko večje in letajo spomladi, nov rod sršenov pa se pojavi šele v poznem poletju in jeseni, ko dozoreva sadje. Sršeni so namreč hudi škodljivci v vrtovih, ker uničijo veliko sadja, zlasti hruške. Tako jih obglodajo, da od plodov ostanejo le še strženi in lupina. Sršeni so nevarni tudi čebelarjem, predvsem čebeljim maticam, kadar iz panja zleti roj. Ti in drugi razlogi opravičujejo lov na sršene in druge škodljivce te vrste. To moram povedati zaradi svetohtinskih varuhov narave, ki vsa ta dejanja lahkomišelnost obsodijo kot nasilje. Boj za preživetje bo tekkel, dokler bo obstajalo človeštvo na Zemlji. S tem se bodo morali taki lahkokrušniki kar sprijazniti. Človekovo prizadevanje za preživetje mora biti kajpak preudarno in ne sme podirati osnovnih zakonitosti narave.

Gabrijelu Hrovatu gre zategadelj pohvala za koristno dejanje in čestitke za nov Klasjev rekord.

Odkrita lovilnica za sršene. V njej je tekočina, ki privablja sladkosnede sršene. V primerjavi s kemičnimi strupi je njena uporaba ekološko dosti bolj sprejemljiva.

DEVETIČ S KOLESI PO RIMSKI CESTI

Človek kar ne more verjeti, da čas teče tako hitro. Letos je od rimskega kamna pri župni cerkvi v Ivančni Gorici že devetič krenila dolga karavana kolesarjev po trasi starodavne rimske ceste proti Dvoru. Tudi tokrat so udeležence prijazno pozdravili prebivalci vasi, ki ležijo ob antični transverzali. V imenu udeležencev se še posebej zahvaljujem za prijazen sprejem in pogostitev Kolesarjem in Končinovim iz Gorenje vasi, Habjanovim iz Kobiljeka in Sadarjevim iz Valične vasi. Prihodnje leto bo jubilejno, zato se bomo na prireditve še posebej pripravili. Če bo šlo vse po načrtih, bomo na posameznih postajah ob poti med drugim izpeljali tudi nagradna žrebanja, na cilju pa bodo najzvestejši udeleženci prejeli spominske možnarje.

Leopold Sever

Med najzanimivejšimi postojankami ob stari rimski poti je slikovita Valična vas s številnimi sledovi iz prazgodovinskega in rimskega časa.

DRAŽANSKI DRMOŽNIK

V zadnjem nadaljevanju smo izvedeli, kako me je vznemirilo ime potoka in pripoved Antona Mehleta o nenavadnem dogajanju ob tej vodi. Kmalu po prvem srečanju s Dražanskim Drmožnikom mi je povsem po naključju prišel v roke članek Zdravje iz neznanega potoka, ki ga je napisal novinar Ladislav Lesar. Zapis je izšel 6. avgusta 1989 v Nedeljskem dnevniku. Članek je bil zame pomembno potrдіdilo, da je bila ta voda res nekaj posebnega, ker je vzbudila pozornost tudi drugim prisluškovalcem narave.

V prepričanju, da bo vsebina članka izpred četrst stoletja zanimiva še za koga drugega, objavljam nekaj poglavitnih odlomkov.

Naslov: Zdravje iz neznanega potoka

Podnaslova: Je voda iz Drmožnika res čudodelna? Romanja k zdravilnemu potoku so po vojni prenehala.

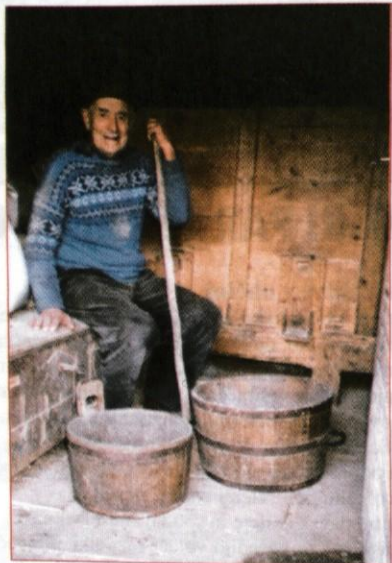
“Kdor se umije v Drmožniku, majhnemu potoku, ki teče skozi Spodnjo Drago pri Ivančni Gorici, se bo pomladil in spet bo doživel ljubezen kakor v mladih časih.”

Amalija in Anton Mehle, ki živita ob tem čudodelnem potoku, sta nam vedela povedati marsikaj, tudi to, da vse te zgodbe le niso izmišljene in da je veliko otrok ozdravelo. Ljudje so prihajali z vseh strani, največ iz Suhe krajine, pa tudi od Trebnjega in od drugod, ker v tistih časih ni bilo zdravnika

“O zdravilnosti vode sva slišala že od svojih starih staršev. Na lastne oči sem videl,” pripoveduje Anton Mehle, “cele procesije voz z ljudmi, ki so prihajali k izviru Drmožnika in si tam iskali zdravja. Posebej veliko jih je prišlo pozimi. Pripeljali so se s sanmi in na njih vozili predvsem otroke, polne krast. Bilo je tudi dvajset stopinj in več pod ničlo. Odpeljali so jih k izviru, jih do golega slekli, okopali, zavili v tople odeje, umazane cunje pa pustili kar tam. Poleti se je okoli tistih cunj nabralo toliko kač, da česa takega nisem videl nikdar več v svojem življenju. Starejši so govorili, da kače jemljejo bolezen iz umazane obleke. To je bila globoka in trdna vera, in mislim, da je prav vera v zdravilnost tega potoka marsikomu pomagala.”

Tako sta pripovedovala Anton in Amalija Mehle iz Spodnje Drage in tako je pred četrst stoletja zapisal Ladislav Lesar v Nedeljskem dnevniku.

Omenjena pripoved skupaj z nenavadnim imenom vode dobi pravo zgodovinsko vrednost šele, ko jo povežemo s pisanimi sporočili iz predrimske dobe. V Lagolle di Calalzu v italijanskih Dolomitih so namreč našli zapise v venetici, ki nedvoumno govorijo, da so vodno božanstvo, šajnat Trimožje, častili že v starejši železni dobi, pred 2500 leti. To pa pomeni, da je slovanski (praslovanski) rod živel v teh krajih že pred rimskimi osvajanji v srednji Evropi.

PODLISTEK

NAŠI KRAJI

V PRETEKLOSTI

LEOPOLD SEVER

Antona Mehleta sem po srečanju v Drmožniku še večkrat obiskal in se z njim pogovarjal. Fotografiral sem ga v njegovi kašči leta 1997. Mož je znal nenavadno dobro razlikovati med pomembnimi in manj pomembnimi sporočili iz preteklosti. Danes v Spodnji Dragi ni nikogar več, ki bi na lastne oči videl skrivnostne obiskovalce nekoč oboževanega potoka Drmožnika. Pripoved o njih pa je še živa.